

Brüssel, 12. detsember 2022
(OR. en)

15888/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0403 (COD)

EF 374
ECOFIN 1312
SURE 32
CODEC 1979

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	8. detsember 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 697 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, [xxxx], millega muudetakse määrusi (EL) nr 648/2012, (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2017/1131 seoses meetmetega, mille eesmärk on leevendada ülemääraseid riskipositsioone kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes ja suurendada liidu kliirimisturgude tõhusust

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 697 final.

Lisatud: COM(2022) 697 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.12.2022
COM(2022) 697 final

2022/0403 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**[xxxx],
millega muudetakse määrusi (EL) nr 648/2012, (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2017/1131
seoses meetmetega, mille eesmärk on leevendada ülemääraseid riskipositsioone
kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes ja suurendada liidu kliirimisturgude
tõhusust**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 697 final} - {SWD(2022) 697 final} - {SWD(2022) 698 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Määrusega (EL) nr 648/2012¹ (Euroopa turu infrastruktuuri määrus ehk EMIR) reguleeritakse tuletistehinguid, sealhulgas meetmeid nende riskide piiramiseks kesksete vastaspoolte kliirimistegevuse kaudu². Keskset vastaspoolde võtavad enda kanda tehingu pooltele tekkivad riskid, nii et nad muutuvad ostjaks iga müüja jaoks ja müüjaks iga ostja jaoks. Seda tehes suurendavad nad turu läbipaistvust ja tõhusust ning vähendavad finantsturgudel riske, eriti tuletisinstrumentidega seotud riske.

Euroopa turu infrastruktuuri määrus võeti vastu 2008.–2009. aasta finantskriisi järel, et edendada finantsstabiilsust ning muuta turud läbipaistvamaks, põhjalikumalt standardituks ja seega turvalisemaks. Euroopa turu infrastruktuuri määruks on sätestatud tuletistehingutest teatamise nõue, et tagada reguleerivate ja järelevalveasutuste jaoks turu läbipaistvus, ning nende riskide nõuetekohane maandamine keske vastaspoolde keske kliirimistegevuse kaudu või kahepoolsetes tehingutes tagatiste ehk võimendustagatiste vahetamise kaudu. Keskset vastaspoolde ja riskid, mida nad juhivad, on pärast Euroopa turu infrastruktuuri määruks vastuvõtmist märkimisväärselt kasvanud.

2017. aastal avaldas komisjon kaks seadusandlikku ettepanekut Euroopa turu infrastruktuuri määruks muutmise kohta ning 2019. aastal võtsid kaasseadusandjad mõlemad ettepanekud vastu. Euroopa turu infrastruktuuri määruks muutmise määruks (EMIR REFIT)³ kohandati mõnda Euroopa turu infrastruktuuri määruks nõuet, et tagada nende proportsionaalsus ja kindlustada samal ajal finantsstabiilsus. Arvestades esilekerkivaid probleeme, mis on seotud riskide suureneva koondumisega kesketesse vastaspooltesse, eelkõige kolmanda riigi kesketesse vastaspooltesse, muudeti EMIR 2.2ga⁴ järelevalveraamistikku ja kehtestati protsess, mille abil Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) hindab kolmanda riigi kesksete vastaspoolte süsteemsust koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) ja emitentidest keskpankadega. Euroopa turu infrastruktuuri määrust täiendab määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta,⁵ mis võeti vastu 2020. aastal,⁶ et valmistuda ebatõenäoliseks, kuid tohutu mõjuga sündmuseks, et ELi keskne vastaspool satub tõsisesse finantsraskustesse⁷.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012).

² Tuletisinstrumentide tausta ja kesksete vastaspoolte toimimist finantsturgudel on üksikasjalikult kirjeldatud lisatud mõjuhindangu 7. lisas.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keske vastaspoolde kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamise meetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42–63).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2099, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega (ELT L 322, 12.12.2019, lk 1–44).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta (ELT L 22, 22.1.2021, lk 1–102).

⁶ Määrus põhineb finantsstabiilsuse nõukogu pärast finantskriisi välja töötatud standarditel. Vt finantseerimisasutuste tulemusliku kriisilahenduskorra põhinõuded „Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions“, finantsstabiilsuse nõukogu (november 2011),

Kuigi Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on loodud keskse kliirimise tugev raamistik, on kehtiva järelevalveraamistiku teatavad valdkonnad osutunud liiga keeruliseks. See piirab ELi kesksete vastaspoolte suutlikkust ettevõtjaid nii ELis kui ka rahvusvaheliselt ligi meelitada. ELi kesksete vastaspoolte uute kliirimisteenuste osutamise ja tegevuste alustamise järelevalvealased heakskiitmismenetlused, samuti nende riskimudelite muutmise menetlused on paljudel juhtudel tarbetult pikad ja koormavad. Kehtivad eeskirjad on kehtestatud selleks, et tagada ELi kesksete vastaspoolte turvalisus ja usaldusväärsus, kuid seda saab teha mitmel viisil ning olemasolevad protsessid on kavandatud muudatust silmas pidades liiga aeglased ja mõnikord ka ebaproportsionaalsed. Uue toote heakskiitmine ei tohiks võtta aastaid ning riskimudelites muudatuste tegemine peab toimuma kiiresti, et kajastada muutuvaid turu- ja majandusolusid. Viivitused heakskiitmisel suurendavad kulusid ja vähendavad ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust ning seetõttu ka ELi kui ettevõtluskeskkonna köitvust. Ettepaneku eesmärk on neid takistusi leevendada, et edendada ELis nüüdisaegseid ja konkurentsivõimelisi keskseid vastaspooli, mis suudavad ettevõtjaid ligi meelitada.

Euroopa turu infrastruktuuri määruks on sätestatud kesksetele vastaspooltele terviklik ja tugev usaldatavusraamistik ning äsja vastu võetud määrusega kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta tugevdatakse ELi kesksete vastaspoolte usaldusväärsust veelgi. Käesoleva ettepaneku eesmärk on, et ELi keskse kliirimise ökosüsteemi areng põhineks jätkuvalt selle eeskirjade ja järelevalve tugevusel. Tugevad ja turvalised kesksed vastaspoolde suurendavad usaldust finantsüsteemi vastu ja toetavad oluliselt peamiste turgude likviidsust. Turvaline, töökindel ja vastupidav kliirimise ökosüsteem on selle edasise kasvu eeltingimus. ELi keskne kliirimise ökosüsteem peaks võimaldama ELi ettevõtjatel oma riske tõhusalt ja turvaliselt maandada, kaitstes samal ajal laiemat finantsstabiilsust. Sedasi toetab keskne kliirimine ELi majandust. Käesoleva ettepaneku eesmärk on seada ettevõtjad paremasse olukorda tänu sellele, et neil on võimalik prognoosida keskse kliirimisega seotud likviidsusvajadusi. ELi konkurentsivõimeline ja tõhus kliirimise ökosüsteem suurendab keskse kliirimise tegevusi, kuid keskse kliirimisega kaasnevad ka riskid, sest tehingute koondumine ainult mõnda kesksesse vastaspoolde on majanduslikult süsteemselt oluline. Seega peavad kesksed vastaspoolde neid riske asjakohaselt juhtima ja kesksete vastaspoolte üle tuleb teha jätkuvalt järelevalvet nii riigi kui ka laiemalt ELi tasandil. Seetõttu on käesoleva ettepaneku eesmärk tagada tugev ja ühendatud järelevalve, mis tugineb praegu ELis kehtivale järelevalvesüsteemile.

Lisaks on alates 2017. aastast korduvalt väljendatud muret ELi finantsstabiilsust ohustavate jätkuvate riskide pärast, mis tulenevad kliirimise liigsest koondumisest mõnes kolmandas riigis asuvatesse keskssetesse vastaspooltesse, eelkõige stressistsenaariumi korral. Võib ette tulla suure riski, kuid väikese tõenäosusega sündmusi ja EL peab olema nendeks valmis⁸. Kuigi ELi kesksed vastaspoolde on üldiselt osutunud vastupidavaks, on kogemused näidanud, et ELi kliirimise ökosüsteemi saab finantsstabiilsuse huvides tugevdada. Avatud strateegiline autonoomia tähendab aga ka seda, et EL peab end kaitsma finantsstabiilsuse riskide eest, mis võivad tekkida siis, kui ELi turuosalisel sõltuvad liiga palju kolmanda riigi üksustest, sest see võib olla haavatavuse allikas. Seepärast on käesoleva ettepaneku eesmärk muuta Euroopa turu infrastruktuuri määrusega kehtestatud samaväärsusraamistik proportsionaalsemaks ja paremini kohandada koostööd välisriikide järelevalveasutustega, võttes arvesse kolmandates

http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf. Uuendatud 2014. aasta oktoobris sektoripõhiste lisadega http://www.financialstabilityboard.org/wp-content/uploads/r_141015.pdf.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta (ELT L 22, 22.1.2021, lk 1–102).

⁸ [...]

riikides asuvate kesksete vastaspoolte riske ja tegemata järeleandmisi vajaduses, et kolmandatel riikidel peaksid olema kehtestatud usaldusväärsed eeskirjad. Tehakse ka ettepanek muuta samaväärsusmenetlus lihtsamaks, kui kolmandas riigis toimuva keskse kliirimise riskid on eriti väikesed. Lisaks püütakse käesoleva ettepanekuga arendada ELi keskse kliirimise suutlikkust ja suurendada sellega ELi kesksete vastaspoolte likviidsust, et vähendada riske, mida tekitavad ELi finantsstabiilsusele ülemäärase riskipositsioonid kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes. Seetõttu on käesolevas ettepanekus nõue, et kõik turuosalised, kelle suhtes kehtib kliirimiskohustus, omaksid aktiivseid kontosid ELi kesksetes vastaspooltes selliste kliirimistoodete jaoks, mis on ESMA hinnangul ELi finantsstabiilsuse seisukohalt süsteemselt olulised.

Käesolevat ettepanekut täiendavad ettepanek võtta vastu direktiiv, millega tehakse piiratud arv muudatusi direktiivi 2013/36/EL⁹ (kapitalinõuete direktiiv), direktiivi (EL) 2019/2034¹⁰ (investeeringusühingute direktiiv) ja direktiivi 2009/65/EL¹¹ (kaubeldavate väärtpaperite ühisinvesteeringusettevõtjate direktiiv ehk avatud investeeringufondide direktiiv) seoses kontsentratsiooniriski käsitlemisega kesksetes vastaspooltes ja vastaspoole riskiga keskselt kliiritud tuletistehingutes. Need muudatused on vajalikud Euroopa turu infrastruktuuri määramise läbivaatamise eesmärkide saavutamise ja sidususe tagamiseks. Seetõttu tuleks neid kahte ettepanekut tõlgendada koos.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on seotud ja kooskõlas muude ELi poliitikavaldkondade ja käimasolevate algatustega, mille eesmärk on i) edendada kapitaliturgude liitu,¹² ii) tugevdada ELi avatud strateegilist autonoomiat ning iii) suurendada Euroopa Liidu tasandi järelevalve tõhusust ja tulemuslikkust.

Esiteks on kliirimisvõime kapitaliturgude liidu oluline mõõde. Kapitaliturgude liidu eesmärk on luua süvendatud ja likviidsed ELi kapitaliturud, mis suudavad rahuldada ELi kodanike, ettevõtjate ja finantseerimisasutuste vajadusi. COVID-19 kriis on muutnud kapitaliturgude liidu loomise küsimuse veelgi pakilisemaks, kuna turupõhine rahastamine on Euroopa majanduse elavdamise ja pikaajalise majanduskasvu taastamise hädavajalik komponent. Hästi toimiva kapitaliturgude liidu jaoks on oluline turvaline, töökindel ja konkurentsivõimeline kauplemisjärgne kord ELis, eelkõige keskne kliirimine. Kavandatavad seadusandlikud muudatused, sealhulgas järelevalveraamistiku edasine tugevdamine, aitaksid kaasa tõhusama ja turvalisema kauplemisjärgse keskkonna kujunemisele ELis.

Teiseks on konkurentsivõimelised, hästi arenenud ja vastupidavad ELi kesksed vastaspoolused ELi avatud strateegilise autonoomia eeltingimus. Komisjoni teatises avatud

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2034, mis käsitleb investeeringusühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2002/87/EÜ, 2009/65/EÜ, 2011/61/EL, 2013/36/EL, 2014/59/EL ja 2014/65/EL (ELT L 314, 5.12.2019).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaperitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 302, 17.11.2009).

¹² Komisjoni teatis „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“ (COM(2020) 590).

strateegilise autonoomia kohta¹³ on kirjeldatud, kuidas EL saab makromajanduse ja rahanduse valdkonnas oma avatud strateegilist autonoomiat tugevdada, arendades muu hulgas ELi finantsturutaristuid ja suurendades nende vastupidavust. Tugeva ja suure suutlikkusega ELi keskse kliirimissüsteemi loomine vähendab riske, mis tulenevad liiga suurest sõltuvusest kolmandate riikide kesketest vastaspooltest ja nende järelevalveasutustest.

Kolmandaks, **hiljutine areng energiaturgudel**, kus üksjagu energiaettevõtjaid seisab tuletisinstrumentide turgude kasutamisel silmitsi likviidsusprobleemidega, on näidanud ka seda, et Euroopa turu infrastruktuuri määrust tuleb tõhustada, et ELi finantsstabiilsust ohustavaid riske saaks uute probleemide valguses jätkuvalt maandada. See tähendab sellise turvalise, töökindla ja konkurentsivõimelise ELi keskse kliirimise ökosüsteemi loomist, mis suudab majandusšokkidele vastu pidada.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolevat algatust tuleks vaadelda komisjoni laiema tegevuskava raames, mille eesmärk on muuta ELi turud turvalisemaks, tugevamaks, tõhusamaks ja konkurentsivõimelisemaks. Selle eesmärk on tagada, et kauplemisjärgne kord, eelkõige keskne kliirimine, mis on kapitaliturgude oluline osa, oleks ühtaegu turvaline, tugev, tõhus ja konkurentsivõimeline. Täielikult toimiv ja integreeritud kapitaliturg võimaldab ELi majandusel kestlikult kasvada ja konkurentsivõimelisem olla; see on kooskõlas komisjoni strateegilise prioriteediga, milleks on inimeste hüvanguks toimiv majandus ja mille keskmes on töökohtade loomiseks, majanduskasvuks ja investeeringuteks õigete tingimuste loomine.

Käesoleval algatusel ei ole otsest ja/või kindlakstehtavat mõju, mis tooks olulist kahju või mõjutaks kooskõla kliimaneutraalsuse eesmärkidega ja Euroopa kliimamääruses sätestatud kohustustega¹⁴.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on nähtud ette õigus- ja järelevalveraamistik, mida kohaldatakse nii ELis asutatud kesksete vastaspoolte suhtes kui ka selliste kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suhtes, kes osutavad keskse kliirimise teenuseid ELis asutatud kliirivatele liikmetele või kauplemiskohtadele. Euroopa turu infrastruktuuri määruse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikkel 114, sest sellega on kehtestatud börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate ühised eeskirjad, et vältida lahknevaid riiklikke meetmeid või tavasid ning siseturu nõuetekohase toimimise ees seisvaid takistusi, tagades samal ajal finantsstabiilsuse. Arvestades, et käesolevas algatuses on kavandatud nende eesmärkide saavutamise tagamiseks täiendavaid poliitilisi meetmeid, võetakse seotud õigusakti ettepanek vastu samal õiguslikul alusel.

¹³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpankale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“, COM(2021) 32 final.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Mõjuhinnaugus kindlaks tehtud probleeme ei saa liikmesriigid üksi tegutsedes lahendada ja nende jaoks on vaja ELi meetmeid. Käesoleva ettepanekuga muudetakse Euroopa turu infrastruktuuri määrust, eelkõige selleks, et suurendada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust sellega, et aidatakse kaasa nende suutlikkusele tuua turule uusi tooteid, vähendatakse nõuete täitmise kulusid ja tugevdatakse ELi kesksete vastaspoolte üle ELi tasandil tehtavat järelevalvet. Seetõttu vähendaksid ELi meetmed ELi liigset sõltuvust kolmanda riigi kesksetest vastaspooltest ja vähendaksid seega riske ELi finantsstabiilsusele. Keskse kliirimise teenuste turvaline, tugev, tõhus ja konkurentsivõimeline turg aitab kaasa sügavamate ja likviidsemate turgude loomisele ELis ning on hädavajalik hästitoimiva kapitaliturgude liidu jaoks.

Liikmesriigid ja riiklikud järelevalveasutused ei saa ise kõrvaldada süsteemseid riske, mis tulenevad väga integreeritud ja üksteisega seotud kesksetest vastaspooltest, kes tegutsevad piiriüleselt ja riiklikust jurisdiktsioonist väljaspool. Samuti ei saa nad maandada riske, mis tulenevad erinevatest riiklikest järelevalvetavadest. Ka ei saa liikmesriigid üksi suurendada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust ega lahendada riiklike järelevalveasutuste ja ELi ametiasutuste koostööraamistiku ebatõhususe probleemi. Seega ei saa liikmesriigid piisavalt saavutada Euroopa turu infrastruktuuri määruse eesmärki suurendada ELi kesksete vastaspoolte turvalisust, tugevust, tõhusust ja konkurentsivõimet ühtsel turul ega tagada finantsstabiilsust, nagu nentisid kaasseadusandjad 2012. aastal Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmisel (ja 2019. aastal, kui võeti vastu EMIR REFIT ja EMIR 2.2). Seega on need eesmärgid meetmete ulatuse tõttu paremini saavutatavad ELi tasandil kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepaneku eesmärk on tagada, et Euroopa turu infrastruktuuri määruse eesmärgid saavutatakse proportsionaalsel, tulemuslikul ja tõhusal viisil. Arvestades käesoleva ettepaneku laadi, tehakse oluline kompromiss ELi kesksetes vastaspooltes kliirimise suurendamise meetmete tõhususe ja kliirivatele osalistele tekkiva kulumõju vahel. Kõnealust kompromissi tuleb meetmete kalibreerimisel ja kujundamisel arvesse võtta, et muuta kulud proportsionaalseks. Ettepanekus vaadatakse läbi ka ELi kesksete vastaspoolte üle tehtava järelevalve kord, et lahendada probleeme, millega nad ebatõhusate loamenetluste tõttu kokku puutuvad. Lisaks on järelevalve struktuuri muudatuste eesmärk kajastada ELi kesksete vastaspoolte suureneva tähtsuse tõttu vajadust ELi ametiasutuste tihedama koostöö järele, säilitades samal ajal asukohaliikmesriigi ametiasutuste eelarvepoliitilise vastutuse. Lisaks võetakse aktiivse konto nõude kehtestamisel, ELi tasandi järelevalve juurutamisel seoses ELi ettevõtjate ülemääraste riskipositsioonide ülekandmisega süsteemselt olulistest kolmanda riigi kesksetest vastaspooltest (teise taseme kesksed vastaspoolde) ELi kesksetesse vastaspooltesse ja kesksete vastaspoolte riskimudelite teatavate muudatuste ning nende pakutavate teenuste laiendamise tagantjärele heakskiitmise / vastuväidete esitamiseta menetluses arvesse sidusrühmade, sealhulgas ESMA tõstatatud probleeme, kaitstes samal ajal Euroopa turu infrastruktuuri määruse eesmäärke. Ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks, võttes arvesse vajadust jälgida ja maandada riske, mida kesksete vastaspoolte, sealhulgas kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tegevus võib finantsstabiilsusele kaasa tuua. Eelistatud poliitikavariantide proportsionaalsust hinnatakse täiendavalt ettepanekule lisatud mõjuhinnaugu 7. ja 8. peatükis.

- **Vahendi valik**

Euroopa turu infrastruktuuri määrus on määrus, seega tuleb seda muuta samalaadse õigusaktiga.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjoni talitused pidasid ulatuslikke konsultatsioone paljude sidusrühmadega, sealhulgas ELi asutustega (EKP, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu, Euroopa järelevalveasutused), liikmesriikidega, Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni liikmetega, finantsteenuste sektoriga (pangad, pensionifondid, investeerimisfondid, kindlustusandjad jne) ning finantssektoriväliste ettevõtjatega, et hinnata, kas Euroopa turu infrastruktuuri määrus tagab ELi finantsstabiilsuse piisavalt. See protsess näitas, et kliirimise ülemäärase koondumise tõttu mõnesse kolmanda riigi kesksesse vastaspoolde ohustavad ELi finantsstabiilsust jätkuvad riskid. Need riskid on eriti olulised stressistsenaariumi korral.

Arvestades aga EMIR 2.2 suhteliselt hiljutist jõustumist ja asjaolu, et teatavaid nõudeid veel ei kohaldata,¹⁵ ei pidanud komisjoni talitused asjakohaseks raamistiku täielikku vastastikust hindamist läbi viia. Selle asemel määrati sidusrühmade seisukohtade ja sisemise analüüsi põhjal eelnevalt kindlaks peamised valdkonnad (lisatud mõjuhinnangu 3. jaos, mis käsitleb probleemi määratlust, selgitatakse üksikasjalikult kehtivate eeskirjade ebatõhusust ja mittetulemuslikkust).

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon on kogu käesoleva ettepaneku ettevalmistamise protsessi jooksul sidusrühmadega konsulteerinud. Eelkõige järgmistes konsultatsioonides:

- komisjoni sihtkonsultatsioon, mis kestis 2022. aasta 8. veebruarist 22. märtsini¹⁶. Otsustati, et konsultatsioon peaks olema sihitatud ja küsimused käsitlesid väga spetsiifilist ja üsna tehnilist valdkonda. 71 sidusrühma vastas sihtkonsultatsioonile veebivormi kaudu, mõned konfidentsiaalsed vastused saadeti ka e-posti teel;
- komisjoni tagasisidekorje, mis kestis 2022. aasta 8. veebruarist 8. märtsini¹⁷;
- sidusrühmade konsultatsioonid tuletisinstrumentide Ühendkuningriigist ELi ülekandmise võimalusi ja probleeme käsitleva töörühma kaudu 2021. aasta esimeses pooles, sealhulgas mitu sidusrühmade teavituskohutumist 2021. aasta veebruaris, märtsis ja juunis;
- kohtumine Euroopa Parlamendi liikmetega 4. mail ja hilisemad kahepoolsed kohtumised;
- kohtumine liikmesriikide ekspertidega 30. märtsil, 16. juunil ja 8. novembril 2022;

¹⁵ Näiteks ei ole veel vastu võetud regulatiivseid tehnilisi standardeid (RTS), mis käsitlevad vastavalt Euroopa turu infrastruktuuri määru artiklite 15 ja 49 alusel teenuste laiendamise või riskimudelile muudatuste heakskiitmise menetlusi.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/regulatory-process-financial-services/consultations-banking-and-finance/targeted-consultation-review-central-clearing-framework-eu_en.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13378-Derivatives-clearing-Review-of-the-European-Market-Infrastructure-Regulation_et.

- finantsteenuste komitee koosolekud 2. veebruaril ja 16. märtsil 2022;
- majandus- ja rahanduskomitee koosolekud 18. veebruaril ja 29. märtsil 2022;
- kahepoolsed kohtumised sidusrühmadega ning paljudelt sidusrühmadelt saadud konfidentsiaalne teave.

Selle konsultatsiooniprotsessi peamised sõnumid olid järgmised:

- 2021. aastal alanud töö näitas, et kliirimise atraktiivsuse suurendamine, ELi taristute arendamise soodustamine ja järelevalvekorra tugevdamine ELis võtab aega;
- kindlaks tehti mitu meetet, mis võiksid aidata suurendada ELi kesksete vastaspoolte ja kliirimistegevuse atraktiivsust ning tagada nende riskide nõuetekohane juhtimine ja järelevalve;
- need kindlaksmääratud meetmed ei kuulu mitte ainult komisjoni ja kaasseadusandjate pädevusse, vaid võivad nõuda ka EKP, riikide keskpankade, Euroopa järelevalveasutuste, riiklike järelevalveasutuste, kesksete vastaspoolte ja pankade meetmeid;
- konsulteerimine näitas, et üldiselt eelistavad turuosalisel regulatiivsetele meetmetele turupõhist lähenemisviisi, et minimeerida kulusid ja et ELi turuosalisel säilitaksid rahvusvahelisel tasandil konkurentsivõime. Sellegipoolest toetati reguleerivaid meetmeid teataval määral, eriti kui need võimaldavad kesksete vastaspoolte uute toodete ja teenuste kiiremat heakskiitmisprotsessi¹⁸;
- ELi keskse vastaspoolte atraktiivsuse suurendamiseks peeti kasulikuks järgmisi meetmeid: aktiivse konto hoidmine ELi keskses vastaspooltes, ELi kesksete vastaspoolte teenuste laiendamise hõlbustamise meetmed, kliirivate osaliste ringi laiendamine, riskimaandamisinstrumentide arvestuse eeskirjade muutmine ning ELi kesksete vastaspoolte rahastamise ja likviidsuse juhtimise tingimuste parandamine.

Ettepanekus on seda sidusrühmade tagasisidet arvesse võetud, nagu ka tagasisidet, mis saadi tänu kohtumistele paljude eri sidusrühmade, ELi asutuste ja institutsioonidega. Ettepaneku kohaselt tehakse Euroopa turu infrastruktuuri määruses sihtotstarbelised muudatused, mille eesmärk on

- ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsuse suurendamine selle abil, et lihtsustatakse toodete turulelaskmise ning mudelite ja parameetrite muutmise menetlusi ning kehtestatakse teatavate muudatuste puhul vastuväidete esitamiseta menetlus / tagantjärele heakskiitmine / läbivaatamine. See võimaldab ELi kesksel vastaspooltel uusi tooteid kasutusele võtta ja mudelis kiiremini muudatusi teha, tagada samal ajal riskide piisava arvessevõtmise, ohustamata seejuures finantsstabiilsust, ning muuta seega ELi kesksed vastaspoolde konkurentsivõimelisemaks;
- keskse kliirimise soodustamine ELis finantsstabiilsuse kaitsmiseks, nõudes kliirivatelt liikmetelt ja klientidelt aktiivse konto otsest või kaudset olemasolu ELi keskses vastaspooltes, ning klientidepoolse kliirimise hõlbustamine aitavad

¹⁸ Pigem ei toetatud / toetati vähesel määral kapitalinõuete määruks ELi-välistes teise taseme keskses vastaspooltes olevatele riskipositsioonidele kehtestatud rangemaid kapitalinõudeid, riskipositsiooni vähendamise eesmärgi konkreetsete ELi-väliste teise taseme kesksete vastaspoolte suhtes, kohustust kliirida ELis ja makrotasandi usaldatavusnõudeid.

vähendada riskipositsioone kolmanda riigi teise taseme kesksetes vastaspooltes ja sellega ka liigset sõltuvust neist, mis on oht ELi finantsstabiilsusele;

- piiriüleste riskide hindamise ja juhtimise tõhustamine sellega, et ELi ametiasutustele tagatakse piisavad volitused ja teave nii ELi kui ka kolmandate riikide kesksete vastaspooltega seotud riskide jälgimiseks, sealhulgas nende järelevalvealase koostöö tõhustamisega ELis.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Käesoleva ettepaneku ettevalmistamisel tugines komisjon järgmistele välisekspertiarvamustele ja andmetele:

- **ESMA** Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c kohane **aruanne**, mis esitati komisjonile 2021. aasta detsembris¹⁹; aruandes võeti arvesse ka vastuseid ESMA korraldatud küsitlustele ning kesksetelt vastaspooltelt ja kliirivatelt osalistelt kogutud vastuseid;
- **Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu vastus** ESMA Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c kohasele konsultatsioonile, mis esitati 2021. aasta detsembris²⁰;
- **Rahvusvaheliste Arvelduste Panga** statistika;
- **Euroopa Poliitikauuringute Keskus (CEPS)**, 2021, „Setting EU CCP policy – much more than meets the eye“ (ELi keskse vastaspoole poliitika kehtestamine – palju enam, kui pealtnäha paistab) ning
- **ClarusFT** andmebaas.

Seda sisendit on täiendatud finantsturgude osaliste kvantitatiivse ja kvalitatiivse tagasisidega, mis on osaliselt konfidentsiaalne.

- **Mõjuhindang**

Komisjon hindas asjakohaste poliitikavalikute mõju. Poliitikavariandid olid ajendatud järgmisest neljast tegurist: i) keerukad, pikad ja koormavad menetlused, ii) piiratud osalemine ELi kesksetes vastaspooltes ja koondumine turgu valitsevatesse kesksetesse vastaspooltesse, iii) ELi finantssüsteemi sisemine seotus, iv) järelevalvealase koostöö ebatõhus raamistik. Poliitikavariante hinnati ELi kesksete vastaspoole atraktiivsuse suurendamise, ELi kesksetes vastaspooltes kliirimise soodustamise ning piiriüleste riskide hindamise ja juhtimise tõhustamise erieesmärkide suhtes.

Mõjuhindang sai 14. septembril 2022 õiguskontrollikomitee heakskiitva arvamuse²¹ koos märkustega, milles anti järgmised peamised parandussoovitused:

- selgitada, milles edu seisneks ja kuidas seda tõhusalt jälgida;
- muuta kaalutud variantide kogum terviklikumaks;

¹⁹ ESMA aruanne Ühendkuningriigi kesksete vastaspoole kohta, 2021.

²⁰ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/esrb.letter220120_on_response_to_esma_consultation~3182592790.en.pdf.

²¹ Lisada link õiguskontrollikomitee heakskiitva arvamuse juurde.

- esitada rakendusmääruse kaudu võetavate peamiste meetmete põhjendused ja kavandatud ülesehitus ning selgitada nende väljatöötamise aluseks olevaid kriteeriume ja parameetreid.

Küsitud selgitused lisati mõjuhindangu vastavatesse osadesse.

Kõikide poliitikavariantide hindamise ja võrdluse põhjal jõuti mõjuhindangus järeldusele, et eelistatavad on järgmised poliitikavariandid.

- **Meetmed ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsuse suurendamiseks:** eelistatud variandiks peeti kombinatsiooni meetmetest, millega lihtsustatakse toodete turule toomise ja mudelite muutmise menetlusi ning kehtestatakse teatavate muudatuste puhul tagantjärele heakskiitmise / vastuväidete esitamisetähtaeg. Need meetmed lihtsustaksid praegu kehtivaid menetlusi, säilitades samas finantsstabiilsuse. Toodete turule toomise ja mudelite muutmise menetluste lihtsustamist ning teatavate muudatuste puhul tagantjärele heakskiitmise / vastuväidete esitamisetähtaega heakskiitmise / läbivaatamise menetluse kehtestamist hinnati ka eraldi variantidena. Kuna need täidaksid aga eesmärgi vaid osaliselt, peeti esitatud eesmärkide saavutamiseks kõige sobivamaks mõlema variandi kombinatsiooni.
- **Meetmed keskse kliirimise soodustamiseks ELis, et kaitsta finantsstabiilsust:** eesmärkide saavutamiseks peeti kõige sobivamaks erinevate võimaluste kombinatsiooni, mis hõlmaks järgmisi aspekte: i) nõue, et kliirivate liikmetel ja klientidel oleks ELi keskses vastaspooltes aktiivne konto; ii) kliirimistegevuse uute nõuete täitmise tagamine; iii) keskse vastaspoolte kaudu vabatahtlikult kliirivate avalik-õiguslike üksuste julgustamine tegema seda ELis, avaldades selleks teatise, ning iv) keskse kliirimise hõlbustamine. Nende variantide kombineerimine võimaldaks vähendada liigset sõltuvust teise taseme kesketest vastaspooltest, suurendada kesket kliirimist ELis ja kõrvaldada keskse kliirimise ees seisvad takistused. Nendest meetmetest mõne puhul võib olla vaja teise tasandi õigusakte, milles sätestatakse konkreetsete aspektid. Poliitikavariante hinnati ka eraldi, kuid eesmärkide saavutamise seisukohast kõige tõhusamaks peeti variantide kombinatsiooni.
- **Piiriüleste riskide hindamise ja juhtimise tõhustamise meetmed:** kõige kohasemaks ja proportsionaalsemaks peeti kehtiva järelevalveraamistiku sihipäraseid muudatusi, sest nende abil saavutatakse õige tasakaal järgmiste eesmärkide täitmisel: i) tugevdada raamistikku piiriüleste riskide usaldusväärseks arvessevõtmiseks, ii) suurendada ELi finantsstabiilsust ja iii) suurendada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust, võttes samal ajal arvesse, et keskseid vastaspooli, kliirivaid liikmeid ja kliente mõjutavad kriisilahendusotsused võetakse vastu riigi tasandil ning lõplik vastutus nende jurisdiktsioonis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte rahalise toetamise eest jääb liikmesriikidele.
- Poliitikavariantide pakett tervikuna avaldab positiivset mõju ELi kauplemissüsteemile, sest see suurendab ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust, soodustab kesket kliirimist ELis, tõhustab piiriülese riski hindamist ja juhtimist ning aitab seega kaasa ELi finantsturgude konkurentsivõimele ja ELi finantsstabiilsusele.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Algatuse eesmärk on suurendada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust, vähendada ELi turuosaliste liigset sõltuvust väljaspool ELi asuvatest kesksetest vastaspooltest, kaitsta ELi finantsstabiilsust ja tugevdada ELi avatud strateegilist autonoomiat. Seega ei ole kulude vähendamine iseenesest selle eesmärk. Eelistatud poliitikavariant ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsuse suurendamiseks toob aga kaasa ELi kesksete vastaspoolte menetluste lihtsustamise, halduskoormuse vähenemise ja nende tegevuse tõhustamise, millega vähenevad ka kulud. Selliste kulude ligikaudset kokkuhoidu on hinnatud sidusrühmadega suhtlemise ja mitme eelduse põhjal, mida oli vaja mõju ekstrapoleerimiseks kogu ELile. Kõnealune kulude kokkuhoid on halduslikku laadi ja seega arvestatakse, et „üks sisse, üks välja“ põhimõtte kohaselt n-ö väljub ligikaudu 5–15 miljonit eurot (ELis kokku). Tõenäoliselt koondub see vähestesse ELi kesksetesse vastaspooltesse (sest vähesed ELi kesksed vastaspoolde võivad antud aastal uusi tooteid turule tuua) ja tõenäoliselt on see nende atraktiivsuse seisukohast kasulik. Mis puudutab võimalikke lisakulusid, mis on seotud „üks sisse, üks välja“ põhimõttega, st väga piiratud paberitööga konto avamiseks keskses vastaspooltes, on halduskulud tühised (täpsem teave on lisatud mõjuhinnangu 3. lisas).

Mis puudutab aktiivse konto nõuet, siis komisjoni talituste hinnangute põhjal, mis põhinevad konfidentsiaalsel teabel, on ligikaudu 60 %-l ELi kliirivate liikmete ELi klientidest juba konto ELi keskses vastaspooltes intressivahetuslepingute (intressi-*swap*'ide) kliirimiseks ja ligikaudu 85 %-l on konto krediidiriski vahetuslepingute kliirimiseks. Seega ei tekitaks seda liiki toodete jaoks konto avamine ELi keskses vastaspooltes nendele klientidele lisakulu. Lisaks võivad kulud sõltuda sellest, millises keskses vastaspooltes nad osalevad: komisjoni talitustele esitatud konfidentsiaalse teabe kohaselt on näiteks mõnes ELi keskses vastaspooltes konto kulud teatavatel tingimustel olematud. Aktiivse konto nõuet selgitatakse lisaks veel ESMA koostatavates regulatiivsetes tehnilistes standardites, mille üle peetakse avalik konsultatsioon ja tehakse kulude-tulude analüüs.

- **Põhiõigused**

EL on võtnud kohustuse järgida kõrgeid põhiõiguste kaitse standardeid ning on kirjutanud alla mitmele inimõigusi käsitlevale kokkuleppele. Seetõttu järgib käesolev ettepanek neid õigusi, eelkõige majanduslikke õigusi, mis on loetletud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peamistes inimõigustealastes konventsioonides, ELi aluslepingute lahutamatuks osaks olevas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekul puudub mõju liidu eelarvele.

Käesolev seadusandlik algatus ei mõjuta ESMA ega muude Euroopa Liidu asutuste kulutusi.

Mõju hindamisel tehti ESMA puhul kindlaks vaid mõõdukad lisakulud, samal ajal suurendavad kavandatud meetmed tõhusust, mis toob kaasa kulude vähenemise. Lisaks selgitatakse ja kohandatakse teatavate sätetega ESMA rolli, ilma et sellega kaasneks uusi ülesandeid, ning seetõttu tuleb neid pidada eelarveneutraalseks.

Kindlakstehtud kulud on seotud uue keskandmebaasi, st järelevalvedokumentide esitamise IT-vahendi töölerakendamise ja kasutamisega. Kuigi ESMA-l võivad sellise uue IT-vahendi väljatöötamisel või valimisel ning selle kasutamisel suuremad kulud tekkida, suurendab IT-vahend ka tõhusust ja ESMA saab sellest kasu. See tõhusus on seotud oluliselt väiksema

käsitsi tööga dokumentide võrdlemisel ja jagamisel, tähtaegade kontrollimisel ja küsimustele vastamisel ning riiklike pädevate asutuste, kolleegiumi ja keskse vastaspoole järelevalvekomiteega kooskõlastamisel. Tõenäoliselt kaaluvad need tulud kantud kulud üles.

Lisaks võib esialgne lisa(paberi)töö, mis on seotud vahendite ja menetluste muutmise ja tõhustatud koostööga, alguses kulusid suurendada, kuid tõenäoliselt need aja jooksul vähenevad või püsivad stabiilsena. Eelkõige peab ESMA koostama regulatiivsed/rakenduslikud tehnilised standardid nende dokumentide vormingu ja sisu kohta, mida kesksed vastaspoolad peavad järelevalveasutustele taotluse esitamise ajal esitama, ning standardite kohta, mis käsitlevad aruandlust kliirimistegevuse ja ELi-välise kesksed vastaspooltega seotuse kohta, ning selgituse kliirivatele liikmetele ja klientidele esitatava nõude kohta omada liidu keskses vastaspooles aktiivset kontot, samuti mõnede aruannete, sealhulgas nende järelevalvetevgevuse ja piiriülese tegevuse tulemuste aastaaruande ning finantssektorivälise vastaspoolte kliirimistegevuse poolaastaaruannete kohta. Selles tegevuses võib ESMA tugineda juba olemasolevatele sisemistele protsessidele ja menetlustele ning vajaduse korral kohandada need menetlused regulatiivseteks tehnilisteks standarditeks / rakenduslikeks tehnilisteks standarditeks. Mõne juba kindlakstehtud instrumendi jaoks aktiivse konto nõude kehtestamisel ja nende pideval jälgimisel võib ESMA võtta arvesse oma Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c alusel tehtud tööd, kui ta hindab, milliste teise taseme kesksed vastaspoolte kliirimisteenused on süsteemselt olulised liidule või ühele või mitmele liikmesriigile, ning seetõttu võib tema vajadus lisaressursside järele olla vaid väga piiratud.

Teine kategooria, mida kuluanalüüsis arvesse võtta, on menetluste ja vahendite muutmine vastavalt uuele järelevalvealase koostöö raamistikule. Koostöö ühistes järelevalverühmades ja ühise järelevalvemehhanismi loomine ELi tasandil on järelevalveraamistiku uued elemendid. Peamiselt on need siiski vahendid, mis parandavad ametiasutustevahelist koostööd ja katavad ülesandeid, mida ametiasutused juba kõigis olulistes osades täidavad, välja arvatud ELi keskses vastaspooltes olevate aktiivsete kontode kohta kehtestatud nõuete täitmise järelevalve, näiteks juurdepääsutasud, mida kesksed vastaspoolad klientidelt aktiivsete kontode eest küsivad. Need uued struktuurid nõuavad tõenäoliselt ressursside ümberkorraldamist ja võivad tekitada vajaduse täiendavate koosolekute järele, kuid olulist mõju eelarvele neil ei ole. Lisaks toob ümberkujundatud järelevalveprotsess kaasa ka eeliseid, eelkõige selgemad kohustused, tarbetu topelttöö vältimine ja vastuväidete esitamise menetluse kasutuselevõtuga vähenev töö hulk, mis võimaldab ESMA-l ja riiklikel pädevatel asutustel keskenduda järelevalve olulistele aspektidele seoses keskse kliirimise teenuste laiendamise ja kesksed vastaspoolte riskimudelites muudatuste tegemisega.

Kavandatav muudatus, millega selgitatakse, et ESMA võib tühistada selliste kolmandate riikide kesksed vastaspoolte antud tunnustuse, kes keelduvad ESMA-le tasu maksmisest, on kulude poolest positiivne. See võtab ESMA-lt vajaduse teha märkimisväärsel hulgal tööd ilma selle eest tasu saamata.

Lisaks kehtestatakse täiendavad sätted, millega selgitatakse ja kohandatakse ESMA rolli ning mida tuleb seetõttu pidada eelarveneutraalseks. Näiteks on ESMA-l juba kohustus esitada arvamus enne, kui riiklikud pädevad asutused teatavad otsused vastu võtavad, kuid nende arvamuste sisu kohandatakse, et tagada järelevalveprotsessi suurem tõhusus ja ESMA-le antakse ametlik võimalus esitada arvamus kesksed vastaspoolte iga-aastase läbivaatamise ja hindamise ning nende tegevusloa ja võimendustagatise nõuete tühistamise kohta. Lisaks peab ESMA võtma endale selge rolli koordineerimisel ja soovitude andmisel eriolukordades. Need

on ülesanded, mis on kõigis olulistes aspektides seotud nende juba käimasoleva tööga, ning sätted selgitavad ja tugevdavad seega ESMA positsiooni selgete kohustuste kehtestamisega.

Kuigi väiksemaid muudatusi tehakse muudegi Euroopa Liidu asutuste, näiteks Euroopa Komisjoni või Euroopa Keskpanga rollis, ei ole neil eelarvemõju.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Meetmete eesmärk on parandada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust ja tõhustada piiriüleste riskide järelevalvet ELis. Seetõttu kaalutakse mitut Euroopa turu infrastruktuuri määruse muudatust ja mõnel juhul muude ELi õigusaktide muudatusi. Ettepanekuga tagatakse, et asjaomastel ELi asutustel on juurdepääs asjassepuutuvale teabele, ilma et see tekitaks liigseid kulusid. Ettepanek sisaldab sätet, mille kohaselt tuleks korraldada kogu Euroopa turu infrastruktuuri määruse hindamine, keskendudes selle tõhususele ja tulemuslikkusele esialgsete eesmärkide saavutamisel (st ELi kliiringuturgude tõhususe ja turvalisuse parandamine ning finantsstabiilsuse säilitamine). Hindamisel tuleks arvesse võtta Euroopa turu infrastruktuuri määruse kõiki aspekte, kuid eelkõige ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust. Põhimõtteliselt peaks see hindamine toimuma vähemalt viis aastat pärast määruse jõustumist ja selle eesmärk on koguda teavet kõigilt asjaomastelt sidusrühmadelt.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

1. Konsolideerimisgrupi sisetehingud

Euroopa turu infrastruktuuri määrusega on ette nähtud raamistik, millega vabastatakse konsolideerimisgrupi sisetehingud (riigisisised ja piiriülesed) kõnealuse määruse artikli 4 kohasest kliiringukohustusest ja artiklis 11 sätestatud võimendustagatise nõuetest. Suurema õiguskindluse ja prognoositavuse tagamiseks seoses konsolideerimisgrupi sisetehinguid käsitlevate otsuste raamistikuga asendatakse samaväärsuse otsuse nõue nende jurisdiktsioonide loeteluga, mille suhtes ei saa erandit teha. Seetõttu tuleks muuta artiklit 3, et asendada samaväärsuse otsuse nõue nende kolmandate riikide loeteluga, mille suhtes ei tohiks erandit teha, ning artikkel 13 tuleks välja jätta. Kõnealused kolmandad riigid peaksid olema need, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikliga 9 kantud selliste suure riskiga kolmandate riikide loetellu, kelle rahapesuvastases ja terrorismi rahastamise vastases korras esineb strateegilisi puudusi, ning need, mis on kantud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu I lisasse. Komisjonil on ka õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks need kolmandad riigid, kelle üksuste suhtes ei pruugi need erandid kehtida, kuigi neid ei ole nimetatud loeteludesse kantud, sest asjaolu, et ollakse nendesse loeteludesse kantud kolmanda riigi üksus, ei tarvitse olla ainus riski, sealhulgas vastaspoolte riski või õiguslikku riski mõjutav tegur.

2. kliirimiskohustus

Artiklit 4 muudetakse, et kehtestada vabastus kliirimiskohustusest, kui ELi finantssektori vastaspool või finantssektoriväline vastaspool, kelle suhtes kehtib Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohane kliirimiskohustus, teeb tehingu kolmandas riigis asutatud pensioniskeemiga, mis on riigisisese õiguse kohaselt kliirimiskohustusest vabastatud.

3. Finantssektori vastaspoolte kliirimiskohustus

Artiklit 4a muudetakse ja sellest tulenevalt tuleks Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 4a kohaste künniste suhtes positsiooni arvutamisel võtta arvesse ainult neid

tuletislepingud, mida ei kliirita artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või kõnealuse määruse artikli 25 kohaselt tunnustatud keskses vastaspooltes.

4. Aktiivne konto

Lisatakse uus artikkel 7a, et käsitleda riske, mis on seotud ELi kliirivate liikmete ja klientide ülemääraste riskipositsioonidega kolmanda riigi kesksetes vastaspooltes, kes osutavad kliirimisteenuseid, mille ESMA on teinud kindlaks kui süsteemselt olulised teenused, ning tagada sellega ELi finantsüsteemi terviklikkus ja stabiilsus. Selle artikliga nõutakse, et kliirimiskohustusega finantssektori vastaspoolled ja finantssektorivälised vastaspoolled, kes peavad ELis asutatud kesksetes vastaspooltes kas otseselt või kaudselt omama aktiivseid kontosid, kliiriks vähemalt teatava osa teenuseid, mis on määratletud kui süsteemselt olulised teenused, ELi kesksetes vastaspooltes ning selle kohta aru andma. Selle nõude tulemusel peaksid asjaomaste teise taseme kesksete vastaspoolte pakutavate süsteemselt eriti oluliste kliirimisteenuste ülemäärased riskid finantsstabiilsuse tagamiseks vajalikul määral vähenema. ESMA määrab koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Töandjapensionide Järelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ning pärast Euroopa Keskpankade Süsteemiga konsulteerimist kindlaks nendel aktiivsetel kontodel toimuva tegevuse kalibreerimise üksikasjad ja nendel aktiivsetel kontodel kliiritavate tehingute aruandlusnõuded. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teeb artikli 25 lõike 2c kohast hindamist, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt, et muuta nende tuletislepingute kategooriate loetelu, mille suhtes kohaldatakse aktiivse konto nõuet, lisades sellesse loetellu kategooriaid või eemaldades neid sealt.

5. Teave kliirimisteenuste kohta

Lisatakse uus artikkel 7b, millega sätestatakse nõue, et kliirivad liikmed ja kliirimisteenuseid osutavad kliendid teavitaksid oma kliente võimalusest kliirida asjaomane leping ELi keskses vastaspooltes.

Artikliga 7b kehtestatakse ka ELi kliirivatele liikmetele ja ELi klientidele kohustus anda oma pädevale asutusele aru ELi-välistes kesksetes vastaspooltes kliirimise ulatusest. Et esitatav teave oleks määratletud ja esitatud ühtlustatud viisil, on ESMA-l kohustus töötada välja regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse nõutav teave.

6. Teatamiskohustus

Artiklit 9 muudetakse, et kaotada erand teatamisnõuetest tehingute korral konsolideerimisgruppi kuuluvate vastaspoolte vahel, mille puhul vähemalt üks vastaspooltest on finantssektoriväline vastaspool, et tagada konsolideerimisgrupi sisetehingute nähtavus.

7. Finantssektoriväliste vastaspoolte kliirimiskohustus

Artiklit 10 muudetakse, et kehtestada ESMA-le nõue vaadata läbi regulatiivsed tehnilised standardid, mis käsitlevad kriteeriume, mille alusel määratakse kindlaks, millised börsivälised tuletislepingud on objektiivselt mõõdetavad kui riske vähendavad, nn riskimaandamise erandeid ja künniste määramist, et tuletisinstrumentidega seotud riske ja omadusi õigesti ja täpselt kajastada, ning neid standardeid vajaduse korral muuta, ja kaaluda, kas börsiväliste tuletisinstrumentide liigid, nimelt intressi-, valuuta-, krediidi- ja aktsiatel põhinevad tuletisinstrumentid, on endiselt asjakohased. ESMA-l soovitatakse muu hulgas kaaluda suuremat üksikasjalikkust kaubatuletisinstrumentide puhul.

Artiklit 10 muudetakse ka selleks, et nõuda künniste suhtes positsioonide arvutamisel ainult nende tuletislepingute arvessevõtmist, mida ei kliirita artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või artikli 25 kohaselt tunnustatud keskses vastaspooltes.

8. Nende börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodid, mida ei kliirita keskse vastaspoolega

Artiklit 11 muudetakse, et anda finantssektorivälistele vastaspooltele, kelle suhtes kohaldatakse esimest korda kohustust vahetada tagatist selliste börsiväliste tuletislepingute korral, mida ei kliiri keskne vastaspool, neljakuuline rakendusperiood, et pidada läbirääkimisi ja testida tagatise vahetamise korraldust.

Euroopa Pangandusjärelevalve võib koostöös teiste Euroopa järelevalveasutustega anda välja suuniseid või soovitusi riskijuhtimismenetluste ühetaolise kohaldamise tagamiseks.

9. Keskele vastaspoolele tegevusloa andmine ning tegevuste ja teenuste laiendamine

Artikleid 14 ja 15 muudetakse selgitamaks, et tegevusloa saanud kesksel vastaspooltel peaks lisaks kliirimisteenuste osutamise ja finantsinstrumentidega seotud tegevuste loale olema ka kliirimisteenuste osutamise ja mittefinantsinstrumentidega seotud tegevuste luba.

10. Keskele vastaspoolele tegevusloa andmine, tegevuste ja teenuste laiendamine ning tegevusloa andmise ja selle andmisest keeldumise kord

Artikleid 14, 15 ja 17 muudetakse, tagamaks et kesksete vastaspoolte asjaomased menetlused oma tootepakkumise laiendamiseks oleksid ELi kesksete vastaspoolte jaoks lühemad, vähem keerukad ja tulemuses kindlamad. Pädevad asutused peavad taotluse kättesaamist kiiresti kinnitama ja seejuures hindama, kas keskne vastaspool on esitanud loa või laiendamise jaoks vajalikud dokumendid. Tagamaks, et ELi kesksed vastaspoolel esitavad koos taotlustega kõik nõutavad dokumendid, on ESMA kohustatud välja töötama regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles neid dokumente, nende vormi ja sisu kirjeldatakse. Lisaks peaks keskne vastaspool esitama kõik dokumendid keskandmebaasi, kus neid tuleks kohe jagada keskse vastaspoole pädeva asutuse, ESMA ja kolleegiumiga. Lisaks peaksid keskse vastaspoole pädev asutus, ESMA ja kolleegium eelnevalt kindlaksmääratud hindamisaja jooksul üksteisega suhtlema ja esitama keskele vastaspoolele küsimusi, et tagada paindlik ja koostööne protsess.

11. Tegevuste või teenuste laiendamise taotluse rahuldamine vastuväidete esitamiseta menetluses ja järelmenetlused

Lisatakse uus artikkel 17a, et anda kesksetele vastaspooltele võimalus läbida tavapärase menetluse asemel vastuväidete esitamiseta menetlus, et saada luba lisateenustele või tegevustele, mida keskne vastaspool kavatseb pakkuda ja mis ei suurenda keskse vastaspoole riske. Artiklis 17a sätestatakse, milliseid lisateenuseid ja -tegevusi peetakse väheoluliseks, ja seetõttu peab selle keskse vastaspoole pädev asutus need vastuväidete esitamiseta menetluses heaks kiitma ja keskne vastaspool võib hakata neid pakkuma enne, kui keskse vastaspoole pädevalt asutuselt on otsus kätte saadud. Lisaks nendele juhtudele võib keskne vastaspool taotleda oma pädevalt asutuselt vastuväidete esitamiseta menetluse kohaldamist ka siis, kui ta leiab, et kavandatav lisateenus või -tegevus ei suurendaks tema riske.

12. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt ja kolleegiumilt arvamuse küsimise kord

Lisatakse uus artikkel 17b, et selgitada kohaldamisala ja protsessi, mida tuleb järgida juhul, kui pädev asutus küsib ESMA ja kolleegiumi arvamust enne järelevalveotsuse vastuvõtmist, mille kohta keskne vastaspool taotlust ei esita, nt keskse vastaspoole arvestuse pidamise nõuete täitmise või huvide konflikti kohta.

13. Kolleegium ja kolleegiumi aramus

Artikleid 18 ja 19 muudetakse, et kesksete vastaspoolte pidevat koostööpõhist järelevalvet veelgi tugevdada. Seetõttu nõutakse kolleegiumilt arvamuse esitamist ka siis, kui pädev asutus kaalub keskse vastaspoole tegevusloa kehtetuks tunnistamist ning kui pädev asutus teeb selle keskse vastaspoole iga-aastast läbivaatamist ja hindamist. ESMA peaks juhtima ja juhatama igat ELi keskset vastaspoolt käsitlevat kolleegiumi ning saama hääleõiguse.

14. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

Artiklit 20 muudetakse, et sätestada pädevale asutusele nõue konsulteerida ESMAga ja kolleegiumi liikmetega enne, kui keskse vastaspoole pädev asutus teeb otsuse teatava teenuse või tegevuse lõpetamiseks või selle ulatuse piiramiseks, välja arvatud juhul, kui otsust on vaja kiiresti.

15. Iga-aastane läbivaatamine

Artiklit 21 muudetakse osutusega sellele, et iga-aastases läbivaatamises tuleks arvesse võtta keskse vastaspoole pakutavaid teenuseid või tegevusi või mudeli muudatusi, mida keskne vastaspool kasutab vastuväidete esitamisetähtsuse menetluse alusel. Samuti täpsustatakse läbivaatamisest tuleneva aruande esitamise sagedust (aruanne tuleks esitada vähemalt kord aastas kindlal kuupäeval). Lisaks täpsustatakse, et ESMA ja kolleegium peavad aruande kohta arvamuse esitama.

16. Pädevate asutuste ja ESMA koostöö seoses tegevusloa saanud kesksete vastaspooltega ning tegevusloa andmise ja sellest keeldumise kord

Artikleid 17 ja 23a muudetakse, et võimaldada ESMA-l esitada keskse vastaspoole pädevale asutusele arvamus ka keskse vastaspoole iga-aastase läbivaatamise ja hindamise, võimendustagatise nõuete ja tegevusloa kehtetuks tunnistamise kohta. Sellise arvamuse esitamiseks peab ESMA hindama keskse vastaspoole vastavust asjakohastele Euroopa turu infrastruktuuri määruse nõuetele, keskendudes eelkõige tuvastatud piiriülestele riskidele või ELi finantsstabiilsust ohustavatele riskidele.

Lisaks peaks ESMA avaldama asjaolu, et pädev asutus ei järgi või ei kavatse järgida tema või kolleegiumi arvamust või sellesse lisatud tingimusi või soovitusi. Samuti võib ESMA avaldada pädeva asutuse põhjendused kõnealuse nõuande mittejärgimise kohta.

Artiklit 23a muudetakse, et täpsustada veelgi ESMA rolli koordineerimise tugevdamisel eriolukordades ja riskide hindamisel, eelkõige piiriüleselt.

17. Ühised järelevalverühmad, tegevuste või teenuste laiendamise taotluse rahuldamise vastuväidete esitamisetähtsuse menetlused ning läbivaatamine ja hindamine

Lisatakse uus artikkel 23b, et suurendada tegevusloa saanud ELi kesksete vastaspoolte järelevalvega tegelevate asutuste koostööd ühiste järelevalverühmade loomise abil. Ühistel järelevalverühmadel on järgmised ülesanded: i) anda keskse vastaspoole pädevale asutusele teavet keskse vastaspoole olemasoleva tegevusloa laiendamisega seotud vastuväidete esitamisetähtsuse menetluse raames, ii) aidata määrata kindlaks keskse vastaspoole läbivaatamise ja hindamise sagedus ja põhjalikkus ning iii) osaleda kohapealsetes kontrollides.

18. Ühine järelevalvemehhanism

Lisatakse uus artikkel 23c, et luua valdkonnaülane järelevalvemehhanism, kuhu koondatakse ELi kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja klientide järelevalvega tegelevad liidu asutused. ESMA peab koostöös teiste ühises järelevalvemehhanismis osalevate asutustega esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga-aastase aruande järelevalvetegevuse tulemuste kohta, et anda teavet tulevaste poliitiliste otsuste tegemiseks.

ESMA võib anda ka suuniseid või soovitusi, kui ta leiab, et pädevad asutused ei suuda tagada kliirivate liikmete ja klientide vastavust aktiivse konto nõudele või kui ta tuvastab ohu ELi finantsstabiilsusele.

19. Eriolukord

Artiklit 24 muudetakse, et veelgi tugevdada ESMA rolli eriolukorras, võimaldades ESMA-l kutsuda kokku keskse vastaspoole järelevalvekomitee koosolekuid kas omal algatusel või taotluse korral, võimalik et laiendatud koosseisus, et pädevate asutuste reageeringuid tõhusalt koordineerida. Samuti on ESMA-l õigus küsida turuosalistelt lihtteabenõudega teavet, et täita nendel juhtudel oma koordineerimisülesannet. ESMA võib anda soovitusi ka keskse vastaspoole pädevatele asutustele.

20. Kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee

Artiklit 24a muudetakse, et ESMA saaks kaardistada ja kindlaks määrata järelevalveprioriteedid, et võtta arvesse piiriüleseid riske, sealhulgas vastastikuse seotuse, vastastikuste seoste ja kontsentratsiooniriske. Lisaks muudetakse artiklit 24a, et võimaldada emiteerivatel keskpankadel osaleda kõikidel ELi kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee koosolekutel ning vajaduse korral kutsuda neil osalema asjaomaseid kliente ja ELi asutusi.

21. Kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamine

Artiklit 25 muudetakse selgitamaks, et kui ESMA vaatab läbi kolmanda riigi keskse vastaspoole tunnustamist, ei tohiks see keskne vastaspool olla kohustatud esitama uut taotlust, vaid ta peaks andma ESMA-le kogu selliseks läbivaatamiseks vajaliku teabe.

Artiklit 25 muudetakse, et anda komisjonile võimalus kasutada liidu huvides proportsionaalset lähenemisviisi ja loobuda nõudest, et kolmandal riigil peab olema kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamiseks tõhus samaväärne süsteem, kui ta võtab selle kolmanda riigi kohta vastu samaväärsuse otsust.

Koostöökorra proportsionaalsuse tagamiseks peaks ESMA seda erinevate jurisdiktsioonide jaoks kohandama, võttes aluseks vastavas jurisdiktsioonis asutatud keskse(d) vastaspoole(d). Teise taseme kesksete vastaspoolte puhul peaks koostöökord hõlmama suuremat hulka teavet, mida ESMA ja asjaomaste kolmandate riikide ametiasutused vahetavad omavahel sagedamini.

Artiklit 25 muudetakse veelgi, et koostöökord hõlmaks ESMA õigust saada teavet ka siis, kui teise taseme keskne vastaspool peab suurendama oma valmisolekut finantsraskuste korral, näiteks finantsseisundi taastamise kava koostamisega või kui sellise kolmanda riigi asutus koostab kriisilahenduse kavad. ESMA-t tuleb teavitada ka tekkiva kriisi ELi finantsstabiilsuse seisukohast olulistest aspektidest.

22. Tunnustamise tingimuste järjepidev täitmine

Artiklit 25b muudetakse selgitusega selle kohta, et teise taseme kesksed vastaspoolel peavad ESMA-le korrapäraselt teavet esitama.

23. Tunnustamise tühistamine ja avalik teadaanne

Artikleid 25p ja 25r muudetakse selgitamaks, et ESMA võib tunnustuse tühistada, kui ELi-väline keskne vastaspool rikub mõnda Euroopa turu infrastruktuuri määrusega sätestatud nõuet, ja võib avaldada avaliku teadaande, kui tasusid ei ole makstud või kui keskne vastaspool ei ole võtnud ESMA nõutud parandusmeetmeid.

24. Pädevatele asutustele esitatav teave

Artiklit 31 keskse vastaspoole juhtimises tehtavatest muudatustest teavitamise kohta muudetakse, et selgitada teabe jagamise ning ESMA ja kolleegiumi arvamuste esitamise korda.

25. ESMA ja kolleegiumi arvamused

Artikleid 32, 35, 41 ja 54 muudetakse, et selgitada ESMA-lt ja kolleegiumilt arvamuse taotlemist.

26. Osalusnõuded ja üldsätted organisatsiooniliste nõuete kohta

Artikleid 26 ja 37 muudetakse selgitamaks, et kesketel vastaspooltel ei tohiks lubada olla teiste kesksete vastaspoolte kliiriv liige ega võtta teisi kliiringukodasid oma kliirivaks liikmeks või kaudseks kliirivaks liikmeks.

27. Osalusnõuded

Artiklit 37 muudetakse sätestamaks, et kui keskne vastaspool on kaasanud või kavatses kaasata kliiriva liikmena finantssektoriväliseid vastaspooli, peaks see keskne vastaspool tagama, et seoses võimendustagatise nõuete ja tagatisfondidega on täidetud teatavad lisanõuded. Finantssektorivälistel vastaspooltel ei tohiks olla lubatud pakkuda klientidele kliirimisteenuseid ja neil peaks olema lubatud omada keskses vastaspooles ainult nende enda arvel hoitavate varade ja positsioonide kontosid. Keskse vastaspoole pädev asutus peaks ESMA-le ja kolleegiumile finantssektorivälise vastaspoolte kliirivaks liikmeks vastuvõtmise asjakohasuse kohta korrapäraselt aru andma. ESMA-l on volitused koostada regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu elementide kohta, mida tuleb juurdepääsukriteeriumide kindlaksmääramisel arvesse võtta, ja ta võib pärast *ad hoc* vastastikusi hindamisi esitada arvamuse selliste kokkulepete asjakohasuse kohta.

28. Läbipaistvus

Artiklit 38 muudetakse, et tagada klientidele ja kaudsetele klientidele lisatagatise nõuete parem nähtavus ja prognoositavus. Kliirivad liikmed ja kliirimisteenuseid osutavad kliendid peaksid tagama läbipaistvuse oma klientide ees.

29. Võimendustagatise nõuded

Artiklit 41 muudetakse tagamaks, et kesksed vastaspoolad vaatavad oma võimendustagatiste taseme pidevalt läbi, võttes seejuures arvesse selliste muudatuste võimalikku protsüklilist mõju, kajastades valitsevaid turutingimusi ja arvestades oma päevasisese võimendustagatise kogumise ja maksete võimalikku mõju osalejate likviidsuspositsioonile.

30. Likviidsusriski kontrollimine

Artiklit 44 muudetakse, et kajastada paremini üksusi, kelle maksejõuetus võib oluliselt mõjutada keskse vastaspoole likviidsuspositsiooni, kehtestades nõude, et keskne vastaspool võtaks arvesse vähemalt kahe üksuse, sealhulgas kliirivate liikmete ja likviidsusteenuse osutajate maksejõuetusest tingitud likviidsusriski.

31. Tagatisnõuded

Artiklit 46 muudetakse, et võimaldada käsitada pangatagatise ja riigi tagatise väga likviidse kõlbliku tagatisena, tingimusel et need on likvideerimisperioodi jooksul nõudmisel tingimusteta kättesaadavad, ja tagades, et keskne vastaspool võtab neid oma üldise panga riskipositsiooni arvutamisel arvesse. Lisaks peaks keskne vastaspool tagatisena aktsepteeritavate varade suhtes kohaldatavate väärtuskärbete taseme läbivaatamisel võtma arvesse võimalikke protsüklilisi mõjusid.

32. Mudelite läbivaatamine, stressitestid ja järeltestid

Artiklit 49 muudetakse, tagamaks et kesksete vastaspoolte mudeli muudatuste taotlemise menetlused oleksid lühemad, vähem keerukad ja tulemuses kindlamad. Pädevad asutused peavad mudeli muutmise taotluse kättesaamist kiiresti kinnitama ja seejuures hindama, kas keskne vastaspool on nõutavad dokumendid esitanud. Tagamaks, et ELi kesksed vastaspoolad esitavad koos taotlustega kõik nõutavad dokumendid, on ESMA kohustatud välja töötama regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles neid dokumente, nende vormi ja sisu kirjeldatakse. Lisaks peaks keskne vastaspool esitama kõik dokumendid keskandmebaasi, kus neid tuleks kohe jagada keskse vastaspoole pädeva asutuse, ESMA ja kolleegiumiga. Artikliga 49 lisatakse ka võimalus läbida mitteolulisteks peetavate mudelimuudatuste kinnitamiseks tavapärase menetluse asemel vastuväidete esitamisetähtaeg ja täpsustatakse, milliseid muudatusi peetakse olulisteks. Kui keskne vastaspool peab muudatust väheoluliseks, võib ta hakata mudeli muudatust kasutama enne, kui on keskse vastaspoole pädeva asutuse otsuse kätte saanud.

33. Aruannete muudatused ja läbivaatamine

Artiklit 85 muudetakse, et panna komisjonile kohustus esitada [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] aruanne, milles hinnatakse käesoleva määruse kohaldamist. Komisjon peab esitama nimetatud aruande koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Lisaks kaotatakse praegu kehtiv nõue esitada aruanne 2. jaanuariks 2023. Ka ESMA peab esitama [kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] aruande oma personali ja ressursside kohta.

34. Kapitalinõuete määruse muudatused

Kapitalinõuete määruse²² artikli 382 lõiget 4 muudetakse, et viia kapitalinõuete määruse asjakohased sätted vastavusse käesolevas ettepanekus soovitud muudatustega. Muudatusega kohandatakse krediitdivälvatuse korrigeerimise riski omavahendite nõude ulatust, eelkõige selgitusega selle kohta, millised konsolideerimisgrupi sisetehingud võib sellest nõudest vabastada.

35. Rahaturufondide määruse muutmine

Rahaturufondide määruse²³ artiklit 17 muudetakse seoses investeerimispoliitika sätetega, mis käsitlevad vastaspoole riskipiiranguid. Sellega jäetakse keskselt kliiritavate tuletisinstrumentide tehingud rahaturufondide määruse artikli 17 lõikes 4 ja artikli 17 lõike 6 punktis c sätestatud vastaspoole riski piirmääradest välja. Peale selle lisatakse artiklisse 2, täpsemalt uue punktina 24, keskse vastaspoole määratlus.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (EMP kohaldatav tekst) (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1–337).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta (EMP kohaldatav tekst) (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8–45).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

[xxxx],

millega muudetakse määrusi (EL) nr 648/2012, (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2017/1131 seoses meetmetega, mille eesmärk on leevendada ülemääraseid riskipositsioone kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes ja suurendada liidu kliirimisturgude tõhusust

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanka arvamust²⁴,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²⁵,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 648/2012²⁶ aitab kaasa süsteemse riski vähendamisele, suurendades börsiväliste tuletisinstrumentide turu läbipaistvust, maandades vastaspoole krediidiriski ja vähendades operatsiooniriski, mis on seotud börsiväliste tuletisinstrumentidega.
- (2) Kauplemisjärgsed infrastruktuurid on kapitaliturgude liidu põhiaspekt ja nendest sõltuvad paljud kauplemisjärgsed protsessid, sealhulgas kliirimine. Tõhus ja konkurentsivõimeline kliirimissüsteem liidus on hädavajalik liidu kapitaliturgude toimimiseks ning see on liidu finantsstabiilsuse nurgakivi. Seetõttu on vajalik kehtestada täiendavad eeskirjad, et parandada kliirimisteenuste tõhusust liidus üldiselt ja eelkõige kesksete vastaspoolte tõhusust, eelkõige menetluste ühtlustamisega, eriti lisateenuste osutamise või -tegevuste ja keskse vastaspoolte riskimudelites muudatuste tegemise puhul, likviidsuse suurendamisega, kliirimise soodustamisega liidu kesksetes vastaspooltes, kesksete vastaspoolte tegevusraamistiku moderniseerimisega ning

²⁴ [...]

²⁵ [...]

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

kesksetele vastaspooltele ja teistele finantssektoris osalejatele ühtsel turul konkureerimiseks vajaliku paindlikkuse pakkumisega.

- (3) Ettevõtjate ligimeelitamiseks peavad kesksed vastaspoolled olema turvalised ja vastupidavad. Määruses (EL) nr 648/2012 on sätestatud meetmed tuletisinstrumentide turgude läbipaistvuse suurendamiseks ja riskide maandamiseks kliirimise ja võimendustagatise vahetamise teel. Selles täidavad kesksed vastaspoolled finantsriskide maandamisel olulist rolli. Seetõttu tuleks kehtestada eeskirjad, et liidu kesksete vastaspoolte stabiilsust veelgi suurendada, eelkõige õigusraamistiku teatavate aspektide muutmisega. Lisaks sellele ja tunnustades liidu kesksete vastaspoolte rolli liidu finantsstabiilsuse säilitamisel, on vaja nende järelevalvet veelgi tugevdada, pöörates erilist tähelepanu nende rollile laiemas finantssüsteemis ja asjaolule, et nad osutavad teenuseid üle piiride.
- (4) Keskne kliirimine on ülemaailmne ettevõtlusvaldkond ja liidu turuosalisel tegutseval rahvusvaheliselt. Samas on sellest ajast peale, kui komisjon võttis 2017. aastal vastu ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), ja muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide kesksete vastaspoolte tunnustamise nõuetega,²⁷ korduvalt väljendatud muret, sealhulgas on seda teinud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA),²⁸ liidu finantsstabiilsust ohustavate jätkuvate riskide pärast, mis tulenevad kliirimise liigsest koondumisest mõnes kolmandas riigis asuvasse kesksesse vastaspoolde, eelkõige võimalikest riskidest, mis võivad tekkida stressistsenaariumi olukorras. Lühiajalises plaanis võttis komisjon selleks, et leevendada mõju, mida avaldavad Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega seotud järsud riskid, mis on tingitud liidu turuosaliste Ühendkuningriigi kesksetele vastaspooltele juurdepääsu järsust katkemisest, vastu mitu samaväärsuse otsust, et säilitada juurdepääs Ühendkuningriigi kesksetele vastaspooltele. Siiski kutsus komisjon liidu turuosalisi üles vähendama keskmises perspektiivis oma ülemääraseid riske väljaspool liitu asuvates süsteemsetes keskses vastaspooltes. 2021. aasta jaanuaris kordas komisjon seda üleskutset teatises „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“²⁹. Ülemäärasest seotusest väljaspool liitu asuvate süsteemsete kesksete vastaspooltega tulenevaid riske ja mõjusid käsitleti Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 2021. aasta detsembris pärast määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 2c kohaselt läbiviidud hindamist avaldatud aruandes³⁰. Aruandes jõuti järeldusele, et mõned nende süsteemset oluliste Ühendkuningriigi kesksete vastaspoolte pakutavad teenused on nii olulise süsteemse tähtsusega, et määruse (EL) nr 648/2012 kohane kehtiv kord ei ole liidu finantsstabiilsust ohustavate riskide maandamiseks piisav. Selleks et leevendada liidu võimalikke finantsstabiilsuse riske,

²⁷ COM(2017) 331.

²⁸ ESMA aruanne „Assessment report under Article 25(2c) of EMIR – Assessment of LCH Ltd and ICE Clear Europe Ltd“ (Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c kohane hindamisaruanne – LCH Ltd ja ICE Clear Europe Ltd hindamine), 16. detsember 2021, ESMA91-372-1945.

²⁹ Komisjoni 19. jaanuari 2021. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“ (COM(2021) 32 final).

³⁰ ESMA aruanne „Assessment report under Article 25(2c) of EMIR – Assessment of LCH Ltd and ICE Clear Europe Ltd“ (Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c kohane hindamisaruanne – LCH Ltd ja ICE Clear Europe Ltd hindamine), 16. detsember 2021, ESMA91-372-1945.

mis tulenevad jätkuvast ülemäärasest sõltuvusest süsteemselt olulistest kolmandate riikide kesketest vastaspooltest, aga ka selleks, et suurendada meetmete proportsionaalsust nende kolmandate riikide kesketest vastaspoolte suhtes, mis kujutavad endast liidu finantsstabiilsusele väiksemat riski, on vajalik määrusega (EL) 2019/2099 kehtestatud raamistikku eri kolmandate riikide kesketest vastaspoolte riskidega veelgi kohandada.

- (5) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõikega 2 ja artikli 11 lõigetega 5–10 vabastatakse konsolideerimisgrupi sisetehingud kliirimiskohustusest ja võimendustagatise nõuetest. Suurema õiguskindluse ja prognoositavuse tagamiseks seoses konsolideerimisgrupi sisetehingute raamistikuga tuleks kõnealuse määruse artiklis 13 sätestatud samaväärsuse otsused asendada lihtsama raamistikuga. Seetõttu tuleks muuta nimetatud määruse artiklit 3, et asendada samaväärsuse otsuse nõue nende kolmandate riikide loeteluga, mille suhtes ei tohiks erandit teha. Seetõttu tuleks kõnealuse määruse artikkel 13 välja jätta. Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013³¹ artiklis 382 on viidatud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 3 sätestatud konsolideerimisgrupi sisetehingutele, tuleks ka nimetatud artiklit 382 vastavalt muuta.
- (6) Arvestades asjaolu, et üksuste suhtes, mis on asutatud suure riskiga kolmandate riikide loetellu kantud riikides, kelle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras esineb strateegilisi puudusi, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849³² artiklis 9, või kolmandates riikides, kes on loetletud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu käsitlevate nõukogu järelduste I lisas,³³ kohaldatakse leebemat õiguskorda, võib nende tegevus suurendada riski liidu finantsstabiilsusele, sealhulgas vastaspoole suurenenud krediidiriski ja õigusliku riski tõttu. Järelikult ei tohiks selliseid üksusi konsolideerimisgrupi sisetehingute raamistikus arvesse võtta.
- (7) Strateegilised puudused rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras või maksualase koostöö puudumine ei pruugi olla ainsad tegurid, mis võivad riski, sealhulgas tuletislepingutega seotud vastaspoole krediidiriski ja õiguslikku riski, mõjutada. Oma osa on ka muudel teguritel, näiteks järelevalveraamistikul. Seetõttu tuleks komisjonile anda volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et teha kindlaks need kolmandad riigid, kelle üksustele ei pruugi need erandid kehtida, kuigi neid ei ole nimetatud loeteludesse kantud. Arvestades, et konsolideerimisgrupi sisetehingute suhtes kehtivad leebemad regulatiivsed nõuded, peaksid reguleerivad asutused ja järelevalveasutused kolmandate riikide üksusi hõlmavate tehingutega seotud riske hoolikalt jälgima ja hindama.
- (8) Liidu ja kolmandate riikide krediidasutustele, kes pakuvad pensioniskeemi kliirimisteenuseid, võrdsete võimaluste tagamiseks tuleks kehtestada erand määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 punktis iv sätestatud kliirimiskohustusest, kui liidu

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

³³ Nõukogu järeldused maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta ja selle lisad (ELT C 413I, 12.10.2021, lk 1).

finantssektori vastaspool või finantssektoriväline vastaspool, kelle suhtes kehtib kliirimiskohustus, teeb tehingu kolmandas riigis asutatud pensioniskeemiga, mis on selle kolmanda riigi õiguse kohaselt kliirimiskohustusest vabastatud.

- (9) Määrusega (EL) nr 648/2012 soovitatakse keskse kliirimise kasutamist kui börsiväliste tuletisinstrumentide peamist riskide maandamise tehnikat. Börsivälise tuletislepinguga seotud riske saab seetõttu kõige paremini maandada, kui asjaomast tuletislepingut kliirib keskne vastaspool, kes on tegevusloa saanud nimetatud määruse artikli 14 alusel või keda on tunnustatud sama määruse artikli 25 alusel. Sellest järeldub, et kui arvutatakse positsiooni, mida võrreldakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 10 lõike 4 punkti b kohaselt kindlaksmääratud kliirimiskünnistega, tuleks selles arvutuses arvesse võtta ainult neid tuletislepinguid, mida ei kliiri nimetatud määruse artikli 14 alusel tegevusloa saanud või sama määruse artikli 25 alusel tunnustatud keskne vastaspool.
- (10) Vajalik on käsitleda finantsstabiilsuse riske, mis on seotud liidu kliirivate liikmete ja klientide ülemäärase seotusega süsteemselt oluliste kolmandate riikide kesksete vastaspooltega (teise taseme kesksed vastaspoolad), kes osutavad kliirimisteenuseid, mille ESMA on määratlenud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 2c alusel süsteemselt eriti olulise kliirimisteenusena. 2021. aasta detsembris jõudis ESMA järeldusele, et teatavate kahe teise taseme keskse vastaspoolte pakutavate kliirimisteenuste osutamine, nimelt eurodes ja Poola zlottides nomineeritud intressimäärade tuletisinstrumentide, eurodes nomineeritud krediidiriski vahetuselepingute ja eurodes nomineeritud lühiajaliste intressimäärade tuletisinstrumentide kliirimisteenused, on liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi jaoks olulise süsteemse tähtsusega. ESMA märkis oma 2021. aasta detsembri hindamisaruandes, et kui need teise taseme kesksed vastaspoolad satuvad finantsraskustesse, võivad nende kesksete vastaspoolte aktsepteeritavate tagatiste ja võimendustagatiste muudatused või väärtuskärped ühe või mitme liikmesriigi riigivõlakirjaturge ja laiemalt liidu finantsstabiilsust negatiivselt mõjutada. Lisaks võivad rahapoliitika elluviimise seisukohast olulistel turgudel esinevad häired tekitada takistusi emiteerivate keskpankade jaoks üliolulises ülekandemehhanismis. Seetõttu on asjakohane nõuda, et kõik finantssektori vastaspoolad ja finantssektorivälised vastaspoolad, kelle suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust, omaksid liidus asutatud keskses vastaspooltes kas otse või kaudselt vähemalt minimaalse tegevuse tasemega kontosid. See nõue peaks vähendama kõnealuste teise taseme kesksete vastaspoolte kliirimisteenuste osutamist tasemeni, kus selline kliirimine ei ole enam süsteemselt oluline.
- (11) Vajalik on tagada, et liidu kesksete vastaspoolte kontodel toimuva kliirimistegevuse taseme kalibreerimist saab kohandada muutuvate oludega. ESMA-l on kolmandate riikide kesksete vastaspoolte ja nende kliirimisteenuste süsteemse olulisuse määra hindamisel tähtis roll. Seetõttu peaks ESMA koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA), Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ning pärast konsulteerimist Euroopa Keskpankade Süsteemiga (EKPS) välja töötama regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles esitatakse üksikasjad nende süsteemselt eriti oluliste kliirimisteenuste taseme kohta, mida finantssektori ja finantssektorivälised vastaspoolad, kellel on kliirimiskohustus, peavad hoidma liidu keskses vastaspooltes avatud aktiivsetel kontodel. Selline kalibreerimine ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik ja proportsionaalne, et vähendada kliirimist asjaomaste teise taseme kesksete vastaspoolte kindlakstehtud kliirimisteenuste kaudu. Sellega seoses peaks ESMA võtma arvesse kulusid, riske ja koormust, mida selline kalibreerimine toob kaasa finantssektori ja

finantssektorivälisetele vastaspooltele, mõju nende konkurentsivõimele ja riski, et need kulud kanduvad üle finantssektorivälisetele ettevõtetele. Lisaks peaks ESMA tagama ka selle, et nende instrumentide kliirimise kavandatud vähendamine, mida peetakse süsteemselt oluliseks, annab tulemuseks selle, et neid ei peeta enam süsteemselt oluliseks, kui ESMA vaatab asjaomaste kesksete vastaspoolte tunnustamise kooskõlas nimetatud määruse artikli 25 lõikega 5 läbi ja selline läbivaatamine peaks toimuma vähemalt iga viie aasta järel. Lisaks tuleks ette näha sobivad üleminekuperioodid, et täita järk-järgult nõue hoida kliirimistegevus liidu kesksetes vastaspooltes avatud kontodel teataval tasemel.

- (12) Tagamaks, et kliendid on teadlikud oma valikuvõimalustest ja saavad teha teadliku otsuse selle kohta, kus oma tuletislepinguid kliirida, peaksid kliirivad liikmed ja kliendid, kes osutavad kliirimisteenuseid nii liidus kui ka tunnustatud kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes, teavitama oma kliente võimalusest kliirida tuletisleping liidu kesksetes vastaspooltes, nii et liidu finantsstabiilsuse tagamiseks vähendatakse kliirimist teise taseme kesksetes vastaspooltes nende teenuste kaudu, mida peetakse süsteemselt eriti oluliseks.
- (13) Tagamaks, et pädevatel asutustel on vajalik teave kliirimistoimingute kohta, mida kliirivad liikmed või kliendid on teinud tunnustatud kesksetes vastaspooltes, tuleks sellistele kliirivatele liikmetele või klientidele kehtestada aruandluskohustus. Esitatavas teabes tuleks eristada väärtpaberitehinguid, reguleeritud turul kaubeldavaid tuletistehinguid ja börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtud tehinguid.
- (14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/834³⁴ muudeti määrust (EL) nr 648/2012, et muu hulgas kehtestada erand aruandlusnõuetest grupisiseste vastaspoolte vaheliste börsiväliste tuletisinstrumentidega tehtud tehingute puhul, kui vähemalt üks vastaspool on finantssektoriväline vastaspool. Kõnealune erand kehtestati, sest finantssektoriväliseid vastaspooli hõlmavad konsolideerimisgrupi sisetehingud moodustavad suhteliselt väikese osa kõigist börsivälisest tuletistehingutest ning neid kasutatakse peamiselt grupisiseseks riskide maandamiseks. Seega ei suurenda need tehingud märkimisväärselt süsteemset riski ega vastastikust seotust ülejäänud finantssüsteemiga. Nende tehingute vabastamine aruandlusnõuetest on aga piiranud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja teiste asutuste suutlikkust finantssektoriväliste vastaspoolte võetud riske selgelt kindlaks teha ja hinnata. Selleks et tagada konsolideerimisgrupi sisetehingute suurem nähtavus, võttes arvesse nende võimalikku vastastikust seotust ülejäänud finantssüsteemiga ja arvestades turu hiljutist arengut, eelkõige pingeid energiaturgudel, mis on tingitud Venemaa provotseerimata ja põhjendamatust agressioonist Ukraina vastu, tuleks see erand kaotada.
- (15) Tagamaks, et pädevad asutused on alati teadlikud üksuse ja grupi tasandi riskidest ning suudavad selliseid riske jälgida, peaksid pädevad asutused kehtestama tõhusad koostöömenetlused, et arvutada välja positsioonid lepingutes, mida ei kliirita volitatud või tunnustatud kesksetes vastaspooltes, ning aktiivselt hinnata börsiväliste tuletislepingute riskitaset üksuse ja grupi tasandil.

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamismääruse, keske vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42).

- (16) Vajalik on tagada, et komisjoni 19. detsembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 149/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012³⁵ seoses kriteeriumidega, mille alusel määratakse kindlaks, millised börsivälised tuletislepingud on objektiivselt mõõdetavad kui riske vähendavad, on turu arengut silmas pidades jätkuvalt asjakohane. Samuti on vaja tagada, et kõnealuses komisjoni delegeeritud määruses sätestatud kliirimiskünnised, mis on seotud nende künniste väärtustega, kajastaksid nõuetekohaselt ja täpselt tuletisinstrumentide, välja arvatud intressi-, valuuta-, krediitituletisinstrumentide riske ja omadusi. Seetõttu peaks ESMA ka selle komisjoni delegeeritud määruse läbi vaatama ja asjakohasel juhul seda selgitama ning tegema vajaduse korral ettepaneku selle muutmiseks. ESMA-l soovitatakse muu hulgas kaaluda suuremat üksikasjalikkust kaubatuletisinstrumentide käsitlemisel. Sellise üksikasjalikkuse võib saavutada kliirimiskünniste eraldamisega sektorite ja liikide kaupa, näiteks eristades põllumajanduse, energeetika või metalliga seotud kaupu või eristades neid kaupu muude tunnuste alusel, nagu keskkonna-, sotsiaalsed ja juhtimiskriteeriumid, keskkonnakestlikud investeeringud või krüptoga seotud omadused. Läbivaatamise ajal peaks ESMA püüdma konsulteerida asjaomaste sidusrühmadega, kellel on konkreetsete kaupade kohta eriteadmised.
- (17) Finantssektorivälistel vastaspooltel, kes peavad vahetama tagatist selliste börsiväliste tuletislepingute puhul, mida ei kliiri keskne vastaspool, peaks olema piisavalt aega, et läbirääkimisi pidada ja sellise tagatise vahetamise korda katsetada.
- (18) Selleks et tagada finantssektori vastaspoolte ja finantssektoriväliste vastaspoolte sõlmitud börsiväliste tuletislepingute tagatiste õigeaegset, täpset ja asjakohaselt eristatud vahetamist nõudvate riskijuhtimismenetluste ühtne kohaldamine, peaksid Euroopa järelevalveasutused võtma sellise ühtse kohaldamise tagamiseks vajalikke meetmeid.
- (19) Selleks et tagada kogu liidus pädevate asutuste järjepidev ja ühtne lähenemisviis, peaks tegevusloa saanud kesksetel vastaspooltel või juriidilistel isikutel, kes soovivad saada määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 alusel tegevusloa kliirimisteenuste osutamiseks ja finantsinstrumentidega seotud tegevuseks, olema võimalik saada luba ka kliirimisteenuste osutamiseks ja muudeks mittefinantsinstrumentidega seotud tegevuste jaoks. Määrust (EL) nr 648/2012 kohaldatakse kesksete vastaspoolte kui üksuste suhtes, mitte konkreetsete teenuste suhtes, nagu on sätestatud selle määruse artikli 1 lõikes 2. Kui keskne vastaspool kliirib lisaks finantsinstrumentidele ka mittefinantsinstrumente, peaks keskse vastaspoole pädev asutus olema suuteline tagama, et keskne vastaspool täidab kõigi tema pakutavate teenuste puhul kõiki määruse (EL) nr 648/2012 nõudeid.
- (20) Liidu kesksetel vastaspooltel on probleeme oma tootepakkumise laiendamisel ja neil on raskusi uute toodete turule toomisel. Neid probleeme ja raskusi saab seletada määruse (EL) nr 648/2012 teatavate sätetega, mis muudavad mõned loaandmise menetlused liiga pikaks, keeruliseks ja nende tulemuse mõttes ebakindlaks. Seetõttu tuleks liidu kesksetele vastaspooltele tegevusloa andmise või nende tegevusloa laiendamise protsessi lihtsustada, tagades samal ajal ESMA ja määruse (EL)

³⁵ Komisjoni 19. detsembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 149/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kaudset kliirimiskorda, kliirigukohustust, avalikku registrit, juurdepääsu kauplemiskohale, finantssektoriväliseid vastaspooli ja nende börsiväliste tuletislepingute riskimaandamisemeetodeid, mida ei kliirita keskse vastaspoolega (ELT L 52, 23.2.2013, lk 11).

nr 648/2012 artiklis 18 osutatud kolleegiumi asjakohase kaasamise. Esiteks, selleks et vältida märkimisväärseid ja võimalik, et määramatu kestusega viivitusi, kui pädevad asutused hindavad loataotluse täielikkust, peaks pädev asutus taotluse kättesaamist viivitamata kinnitama ja kiiresti kontrollima, kas keskne vastaspool on esitanud hindamiseks vajalikud dokumendid. Tagamaks, et liidu kesksed vastaspoolad esitaksid koos taotlustega kõik nõutavad dokumendid, peaks ESMA välja töötama regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse, millised dokumendid tuleks esitada, millist teavet need dokumendid peaksid sisaldama ja millises vormis need tuleks esitada. Teiseks peaksid kesksed vastaspoolad saama taotluste tõhusa ja samaaegse hindamise tagamiseks esitada kõik dokumendid keskandmebaasi kaudu, kus neid tuleks kohe jagada keskse vastaspoole pädeva asutuse, ESMA ja kolleegiumiga. Kolmandaks peaksid keskse vastaspoole pädev asutus, ESMA ja kolleegium suhtlema hindamisajal keskse vastaspoolega ja esitama talle kõik küsimused, et tagada igakülgse läbivaatamise kiire, paindlik ja koostöine protsess. Dubleerimise ja tarbetute viivituste vältimiseks tuleks kõiki küsimusi ja hilisemaid selgitusi jagada samal ajal ka keskse vastaspoole pädeva asutuse, ESMA ja kolleegiumi vahel.

- (21) Praegu ei ole selge, millal hõlmab keskse vastaspoole olemasolev luba lisateenust või -tegevust. Kui kavandatav lisateenus või -tegevus ei suurenda keskse vastaspoole riske, on vajalik seda ebakindlust käsitleda ja tagada proportsionaalsus. Seetõttu on vajalik sätestada, et sellistel juhtudel ei peaks taotlused läbima täielikku hindamismenetlust. Sel põhjusel tuleks täpsustada, millised täiendavad kliirimisteenused ja -tegevused on väheolulised ega suurenda seega liidu keskse vastaspoole riske, ning selle keskse vastaspoole pädev asutus peaks need vastuväidete esitamiseta menetluse kaudu heaks kiitma. Vastuväidete esitamiseta menetlust tuleks kohaldada, kui keskne vastaspool kavatseb kliirida ühte või mitut finantsinstrumenti, mis on sama liiki finantsinstrumentid, mida tal on lubatud kliirida, tingimusel et selliste finantsinstrumentidega kaubeldakse kauplemiskohas, millele keskne vastaspool juba osutab kliirimisteenust või sooritab kliirimistegevusi, ning kavandatava täiendava kliirimisteenuse või -tegevusega ei kaasne makset uues valuutas. Kõnealust vastuväidete esitamiseta menetlust tuleks kohaldada ka siis, kui keskne vastaspool lisab uue liidu valuuta finantsinstrumentide liigi puhul, mis on keskse vastaspoole tegevusloaga juba hõlmatud, või kui keskne vastaspool lisab ühe või mitu täiendavat tähtaega juba keskse vastaspoole tegevusloaga hõlmatud finantsinstrumentide liigi puhul, tingimusel et lõpptähtajavööndit oluliselt ei pikendata. Lisaks peaks kesksel vastaspoolel olema võimalik taotleda oma pädevalt asutuselt vastuväidete esitamiseta menetluse kohaldamist, kui keskne vastaspool leiab, et kavandatav lisateenus või -tegevus ei suurenda tema riske, eelkõige siis, kui uus kliirimisteenus või -tegevus sarnaneb teenustega, mida kesksel vastaspoolel on juba lubatud osutada. Vastuväidete esitamiseta menetluse korral ei tohiks nõutav olla ESMA ja kolleegiumi eraldi arvamus, sest selline nõue oleks ebaproportsionaalne. Selle asemel peaksid ESMA ja kolleegium suutma anda keskse vastaspoole pädevale asutusele teavet selle keskse vastaspoole jaoks kokku pandud ühise järelevalverühma kaudu.
- (22) Kesksete vastaspoolte pideva koostööpõhise järelevalve edendamiseks peaks kolleegium esitama arvamuse, kui pädev asutus kaalub keskse vastaspoole tegevusloa kehtetuks tunnistamist ning kui pädev asutus teeb selle keskse vastaspoole iga-aastast läbivaatamist ja hindamist.

- (23) Kõigi kolleegiumide järjepideva toimimise tagamiseks ja järelevalve edasiseks lähendamiseks peaks ESMA juhtima ja juhatama iga liidu keskse vastaspoole kolleegiumi ning talle tuleks anda kolleegiumis hääleõigus.
- (24) ESMA peaks suutma tõhusamalt kaasa aidata selle tagamisele, et liidu kesksed vastaspoolad osutavad kogu liidus teenuseid turvaliselt, kindlalt ja konkurentsivõimeliselt. Seetõttu peaks ESMA lisaks praegu määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud järelevalvevolituste täitmisele esitama ka keskse vastaspoole pädevale asutusele arvamuse keskse vastaspoole iga-aastase läbivaatamise ja hindamise, tegevusloa kehtetuks tunnistamise ja võimendustagatise nõuete kohta. Arvamuse esitamiseks peaks ESMA hindama keskse vastaspoole vastavust kohaldatavatele nõuetele, keskendudes eelkõige tuvastatud piiri-ülestele riskidele või liidu finantsstabiilsust ohustavatele riskidele. Samuti on vajalik veelgi tõhustada järelevalve lähenemist ja tagada, et ESMA ja kolleegiumi hinnangust keskse vastaspoole tegevusele teavitatakse kõiki sidusrühmi. Seetõttu peaks ESMA, võttes arvesse vajadust kaitsta konfidentsiaalset teavet, avalikustama asjaolu, et pädev asutus ei järgi või ei kavatsen järgida tema või kolleegiumi arvamust ning sellesse lisatud tingimusi või soovitusi. ESMA peaks saama igal üksikjuhul eraldi otsustada, kas avaldada pädeva asutuse esitatud põhjused, miks ESMA arvamust või kolleegiumi arvamust või neis sisalduvaid tingimusi või soovitusi ei järgita.
- (25) On vaja tagada, et keskne vastaspool järgib pidevalt määrust (EL) nr 648/2012, sealhulgas pärast vastuväidete esitamist menetlust, millega kiidetakse heaks täiendavate kliirimisteenuste osutamine või täiendavad kliirimisteenused, või pärast vastuväidete esitamist menetlust mudelis tehtud muudatuse kinnitamiseks, mille puhul ESMA ja kolleegium ei esita eraldi arvamust. Seetõttu tuleks läbivaatamises, mida keskse vastaspoole pädev asutus teeb vähemalt kord aastas, eelkõige arvesse võtta selliseid uusi kliirimisteenuseid või -tegevusi ja mudelimuudatusi. Selleks et tagada järelevalve lähendamine ja liidu kesksete vastaspoolte teenuste turvaline, tugev ja konkurentsivõimeline osutamine kogu liidus, peaksid ESMA ja kolleegium esitama pädeva asutuse aruande kohta arvamuse ning see tuleks esitada igal aastal.
- (26) ESMA-l peaksid olema vahendid, et teha kindlaks liidu finantsstabiilsust ohustavad võimalikud riskid. Seetõttu peaks ESMA koostöös EBA, EIOPA ja EKPga niisuguste ülesannete raames, mis on seotud krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega ühtse järelevalvemehhanismi raames ja mis on talle antud kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013,³⁶ kindlaks määrama erinevate kesksete vastaspoolte ja juriidiliste isikute omavahelised seosed ja vastastikused sõltuvused, sealhulgas jagatud kliirivad liikmed, kliendid ja kaudsed kliendid, ühised oluliste teenuste osutajad, ühised olulised likviidsuse pakkujad, risttagatiskokkulepped, samaaegse makseviivituse tingimused ning kesksete vastaspoolte vaheline tasaarvestus, ristgarantii lepingud ning riskide ülekandmised ja kompensatsioonitehingud.
- (27) Keskpangad, kes emiteerivad kesksete vastaspoolte järelevalvekomiteesse kuulumist taotlenud volitatud kesksete vastaspoolte kliiritud finantsinstrumentide liidu valuutasid, on selle komitee hääleõiguseta liikmed. Nad osalevad liidu kesksete vastaspoolte koosolekutel üksnes aruteludes, mis käsitlevad kogu liitu hõlmavaid hinnanguid nende kesksete vastaspoolte vastupanuvõime kohta turu ebasoodsale arengule ja turu asjakohasele arengule. Vastupidiselt nende osalemisele kolmandate

³⁶

[...]

riikide kesksete vastaspoolte järelevalves, ei ole emiteerivad keskpangad seega piisavalt kaasatud liidu kesksete vastaspoolte järelevalve küsimustesse, mis on otseselt seotud rahapoliitika elluviimise ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimisega, mille tagajärjel võetakse piiriüleseid riske ebapiisavalt arvesse. Seetõttu on asjakohane, et need emiteerivad keskpangad saavad hääleõiguseta liikmetena osaleda kõigil kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee koosolekutel, kui järelevalvekomitee liidu kesksete vastaspoolte jaoks kokku tuleb.

- (28) Tuleb tagada kiire teabevahetus, teadmiste jagamine ja tõhus koostöö tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte järelevalvega tegelevate asutuste vahel, eelkõige siis, kui on vaja keskse vastaspoolte pädeva asutuse kiiret otsust. Seetõttu on asjakohane moodustada iga liidu keskse vastaspoolte jaoks ühine järelevalverühm, kes neid järelevalveasutusi abistab, sealhulgas teabe andmisega keskse vastaspoolte pädevale asutusele keskse vastaspoolte olemasoleva tegevusloa laiendamisel vastuväidete esitamise menetluse raames, aitab kindlaks määrata keskse vastaspoolte läbivaatamise ja hindamise sageduse ja põhjalikkuse ning osaleb kohapealsetes kontrollides. Arvestades, et lõplik vastutus lõplike järelevalveotsuste eest lasub keskse vastaspoolte pädeval asutusel, peaksid ühised järelevalverühmad töötama selle keskse vastaspoolte pädeva asutuse egiidi all, kelle jaoks rühm on loodud, ning rühmad peaksid koosnema keskse vastaspoolte pädeva asutuse ja ESMA töötajatest ning kolleegiumi teatavatest liikmetest. Ka kolleegiumi teistel liikmetel peaks olema võimalik osalemiseks luba taotleda, tuginedes taotluse põhjendamisel oma hinnangule selle kohta, millist mõju võivad keskse vastaspoolte finantsprobleemid avaldada nende liikmesriigi finantsstabiilsusele.
- (29) Selleks et suurendada asjaomaste liidu asutuste suutlikkust saada terviklik ülevaade liidus kliirimise jaoks olulisest turuarengust, jälgida määruse (EL) nr 648/2012 teatavate kliirimist käsitlevate nõuete rakendamist ja ühiselt arutada finantssektori eri osalejate vastastikusest seotusest tulenevaid võimalikke riske ja muid finantsstabiilsusega seotud küsimusi, on vaja luua valdkonnaülene järelevalvemehhanism, milles osalevad liidu kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja klientide järelevalvega tegelevad asjaomased liidu organid. Sellist ühist järelevalvemehhanismi peaks haldama ja juhtima ESMA kui liidu asutus, kes tegeleb liidu kesksete vastaspoolte järelevalvega ja süsteemselt oluliste kolmanda riigi kesksete vastaspoolte järelevalvega. Muud osalejad peaksid olema komisjoni, Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Euroopa Keskpanga esindajad niisuguste ülesannete raames, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega ühtse järelevalvemehhanismi raames ja mis on talle antud kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013.
- (30) Seoses andmete kogumisega poliitiliste otsuste tegemiseks tulevikus peaks ESMA koostöös teiste ühises järelevalvemehhanismis osalevate asutustega esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga-aastase aruande oma tegevuse tulemuste kohta. ESMA võib algtada liidu õiguse rikkumise menetluse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010³⁷ artiklile 17, kui ESMA on ühise järelevalvemehhanismi raames saanud teabe põhjal ja pärast seal peetud arutelusid

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

seisukohal, et pädevad asutused ei suuda tagada, et kliirivad liikmed ja kliendid järgiksid nõuet kliirida vähemalt osa kindlakstehtud lepingutest liidu kesksetes vastaspooltes olevatel kontodel, või kui ESMA tuvastab riski liidu finantsstabiilsusele, mille on tekitanud liidu õiguse väidetav rikkumine või kohaldamata jätmine. Enne liidu õiguse rikkumise menetluse algatamist võib ESMA kõnealuse määruse artiklil 16 kohaselt avaldada suuniseid ja soovitusi. Kui ESMA on ühise järelevalvemehhanismi raames saadud teabe põhjal ja pärast seal peetud arutelusid seisukohal, et vastavus nõudele kliirida vähemalt osa kindlakstehtud lepinguid liidu kesksetes vastaspooltes olevatel kontodel ei vähenda liidu kliirivate liikmete ja klientide ülemäärast seotust teise taseme kesksete vastaspooltega tulemuslikult, peaks ta komisjoni asjaomase delegeeritud määruse läbi vaatama ja tegema ettepaneku selle muutmiseks, et täpsustada seda nõuet veelgi, ning tegema vajaduse korral ettepaneku kehtestada asjakohane kohanemisperiood.

- (31) COVID-19 pandeemia tõttu 2020. aastal turgudel valitsenud rahutu olukord ja 2022. aasta kõrged hinnad energia hulgimüügiturgudel pärast Venemaa provotseerimata ja põhjendamatut agressiooni Ukraina vastu näitasid, et kuigi pädevate asutuste jaoks on oluline teha koostööd ja vahetada teavet, et käsitleda võimalikke riske, kui aset leiavad piiriülese mõjuga sündmused, puuduvad ESMA-l endiselt vajalikud vahendid, et tagada selline kooskõlastamine ja ühtne lähenemisviis liidu tasandil. Seetõttu peaks ESMA-l olema võimalik kutsuda kokku keske vastaspoole järelevalvekomitee koosolekuid kas omal algatusel või taotluse korral, võimalik et laiendatud koosseisus, et pädevate asutuste reageeringuid eriolukordades tõhusalt koordineerida. ESMA-l peaks olema ka võimalus küsida turuosalistelt lihtteabenõudega teavet, mis on vajalik, et ESMA saaks sellistes olukordades oma koordineerimisfunktsiooni täita ja pädevale asutusele soovitusi anda.
- (32) Kesksete vastaspoolte ja ESMA koormuse vähendamiseks tuleks selgitada, et kui ESMA vaatab kolmanda riigi keske vastaspoole tunnustamise artikli 25 lõike 5 esimese lõigu punkti b kohaselt läbi, ei tohiks sellel kolmanda riigi kesksel vastaspooltel olla kohustust esitada uus tunnustamisaotlus. Siiski peaks ta esitama ESMA-le kogu selliseks läbivaatamiseks vajaliku teabe. Järelikult ei tohiks kolmanda riigi keske vastaspoole tunnustamise läbivaatamine, mida ESMA teeb, kujutada endast selle keske vastaspoole uut tunnustamist.
- (33) Komisjonil peaks olema võimalik loobuda samaväärsuse otsuse vastuvõtmisel nõudest, et sellel kolmandal riigil peab olema kolmanda riigi kesksete vastaspoolte tunnustamiseks olemas tõhus samaväärne süsteem. Kui komisjon kaalub, kus selline lähenemine oleks proportsionaalne, võib ta arvesse võtta mitut erinevat tegurit, sealhulgas vastavus makse- ja arveldussüsteemide komitee ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni avaldatud finantsturu infrastruktuuride põhimõtetele, selles jurisdiktsioonis asutatud kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suurus ja, kui see on teada, liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade eeldatav tegevus nendes kolmanda riigi kesksetes vastaspooltes.
- (34) Selleks et tagada ESMA ja kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutuste vahelise koostöökorra proportsionaalsus, peaksid sellised kokkulepped kajastama asjaomases kolmandas riigis tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte liidus osutatavate või seal plaanitavate teenuste ulatuse erijooni ning seda, kas need teenused toovad kaasa konkreetseid riske liidule või ühele või mitmele selle liikmesriigile. Seetõttu peaks koostöökord kajastama kolmandas riigis asutatud kesksetest vastaspooltest liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi finantsstabiilsusele tuleneva võimaliku riski astet.

- (35) Seetõttu peaks ESMA oma koostöökorda kolmandate riikide erinevate jurisdiktsioonide jaoks kohandama, võttes aluseks vastavas jurisdiktsioonis asutatud kesksed vastaspoolled. Eelkõige kuulub esimese taseme kesksete vastaspoolte alla suur hulk kesksete vastaspoolte profiile, mistõttu peaks ESMA tagama, et koostöökord on proportsionaalne igas kolmanda riigi jurisdiktsioonis asutatud kesksete vastaspoolte suhtes. ESMA peaks muu hulgas võtma arvesse asjaomaste turgude likviidsust, kui suures ulatuses on kesksete vastaspoolte kliirimistegevus nomineeritud eurodes või muudes liidu valuutades, ja seda, kui palju liidu üksused selliste kesksete vastaspoolte teenuseid kasutavad. Arvestades, et suur osa esimese taseme kesksetest vastaspooltest osutab kliirimisteenuseid liidus asutatud kliirivatele liikmetele ja kauplemiskohtadele piiratud ulatuses, peaks ESMA hindamise ulatus ja nõutav teave olema kõigis neis jurisdiktsioonides samuti piiratud. Esimese taseme kesksetele vastaspooltele esitatavate teabenõuete piiramiseks peaks kehtima põhimõte, et ESMA nõuab igal aastal eelnevalt kindlaksmääratud teavet. Kui esimese taseme keskselt vastaspooltest või jurisdiktsioonist tulenevad riskid on potentsiaalselt suuremad, on põhjendatud esitada rohkem nõudeid ja vähemalt kord kvartalis ning küsida suuremat hulka teavet. Ometi ei tohiks nõuda käesoleva määruse jõustumise ajal kehtiva koostöökorra kohandamist, välja arvatud juhul, kui asjaomased kolmanda riigi ametiasutused seda taotleavad.
- (36) Kui tunnustus on antud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 lõike 2b alusel, võttes arvesse, et need kesksed vastaspoolled on liidu või ühe või mitme selle liikmesriigi jaoks süsteemselt olulised, peab ESMA ja asjaomaste kolmanda liikmesriigi ametiasutuste vaheline koostöökord hõlmama sagedasemat ja suurema hulga teabe vahetamist. Sel juhul peaks koostöökord hõlmama ka menetlusi, mis tagavad sellise teise taseme keskse vastaspoolle järelevalve kõnealuse määruse artikli 25 kohaselt. ESMA peaks tagama, et ta saab hankida kogu teabe, mis on vajalik tema kõnealusest määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks, sealhulgas teabe, mis on vajalik nimetatud määruse artikli 25 lõike 2b järgimiseks, ning tagama teabe jagamise, kui keskse vastaspoolle puhul on kinnitatud osaline või täielik nõuete võrreldav täitmine. Selleks et ESMA saaks teha täielikku ja tõhusat järelevalvet teise taseme kesksete vastaspoolte üle, tuleks selgitada, et need kesksed vastaspoolled peaksid ESMA-le perioodiliselt teavet esitama.
- (37) Tagamaks, et ESMA on teavitatud ka sellest, kuidas teise taseme keskne vastaspool on finantsraskusteks valmistunud, kuidas ta suudab finantsraskusi leevendada ja neist taastuda, peaks koostöökord hõlmama ESMA õigust saada teavet, kui teise taseme keskne vastaspool koostab taastekava või kui kolmanda riigi ametiasutus koostab kriisilahenduse kavad. ESMA tuleks teavitada ka liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast olulistest aspektidest ning sellest, kuidas sellise taaste- või kriisilahenduskava rakendamine võib oluliselt mõjutada üksikuid kliirivaid liikmeid ning kui suur võib olla oluline mõju teadaolevatele klientidele ja kaudsetele klientidele. Koostöökorras tuleks sätestada ka see, et ESMA tuleks teavitada, kui teise taseme keskne vastaspool kavatseb oma taastekava aktiveerida või kui kolmanda riigi ametiasutused on tuvastanud märke tekkivast kriisiolukorrast, mis võib mõjutada keskse vastaspoolle, tema kliirivate liikmete, klientide ja kaudsete klientide tegevust.
- (38) Selleks et leevendada võimalikke riske liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele, ei tohiks kesksedel vastaspooltel ja kliiringukodadel lubada olla teiste kesksete vastaspoolte kliirivad liikmed, samuti ei tohiks kesksedel vastaspooltel olla võimalik võtta teisi keskseid vastaspooli kliirivaks liikmeks või kaudseks kliirivaks liikmeks.

- (39) Viimase aja sündmused kaubaturgudel, mis on tingitud Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu agressioonist Ukraina vastu, kinnitavad tõsiasi, et finantssektorivälistel vastaspooltel ei ole likviidsusele samasugust juurdepääsu, nagu on finantssektori vastaspooltel. Seetõttu ei tohiks finantssektorivälistel vastaspooltel olla lubatud pakkuda klientidele kliirimisteenuseid ja neil peaks olema lubatud omada keskses vastaspooles kontosid ainult nende enda arvel hoitavate varade ja positsioonide jaoks. Kui keskne vastaspool on võtnud või kavatseb võtta finantssektoriväliseid vastaspooli kliirivaks liikmeks, peaks see keskne vastaspool tagama, et finantssektorivälised vastaspoolel suudavad täita võimendustagatise nõudeid ja teha tagatisfondi sissemakseid, sealhulgas halvenenud turutingimustes. Arvestades, et finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes ei kohaldata samu usaldatavusnõudeid ja likviidsustagatise nagu finantssektori vastaspoolte suhtes, peaksid neid kliirivaks liikmeks võtvate keskkete vastaspoolte pädevad asutused jälgima nende vahetat juurdepääsu keskketele vastaspooltele. . Keskse vastaspoole pädev asutus peaks ESMA-le ja kolleegiumile finantssektoriväliste vastaspoolte kliirivaks liikmeks vastuvõtmise asjakohasuse kohta korrapäraselt aru andma. ESMA võib pärast *ad hoc* vastastikust eksperthindamist avaldada arvamuse sellise korra asjakohasuse kohta.
- (40) Tagamaks klientidele ja kaudsetele klientidele lisatagatise nõuete parem nähtavus ja prognoositavus ning seega võimalus oma likviidsuse juhtimise strateegiaid edasi arendada, peaksid kliirivad liikmed ja kliirimisteenust osutavad kliendid tagama läbipaistvuse oma klientide ees. Tänu nende tihedamale seosele keskke vastaspoolega ning keskke kliirimise ja likviidsuse juhtimise valdkonna erialasele kogemusele on kliirivatel liikmetel parim võimalus anda klientidele selgel ja läbipaistval viisil teada, kuidas keskke vastaspoole mudelid töötavad, sealhulgas halvenenud turutingimustes, ja mõjust, mida sellised sündmused võivad avaldada võimendustagatistele, mille esitamist klientidelt nõutakse, sealhulgas täiendavad võimendustagatised, mida kliirivad liikmed võivad ise küsida. Keskse vastaspoole võimendustagatise mudelite parem mõistmine võib parandada klientide suutlikkust tagatisnõudeid mõistlikult prognoosida ja tagatisnõuete vastu valmistuda, iseäranis halvenenud turutingimustes.
- (41) Tagamaks, et võimendustagatise mudelid kajastaksid valitsevaid turutingimusi, peaksid kesksed vastaspoolel oma võimendustagatiste taseme pidevalt ja mitte ainult korrapärase vaheaegade järel läbi vaatama, võttes arvesse selliste muudatuste võimalikku protsüklilist mõju. Kui kesksed vastaspoolel näevad ette võimendustagatise ja nõuavad selle seadmist päevasiseselt, peaksid nad täiendavalt kaaluma oma võimendustagatise päevase nõudmise ja maksete võimalikku mõju oma osalejate likviidsuspositsioonile.
- (42) Likviidsusriski täpse kindlakstegemise tagamiseks peaksid üksused, kelle maksejõuetust peaks keskne vastaspool sellise riski kindlaksmääramisel arvesse võtma, hõlmama laiemalt mitte ainult kliirivate liikmete, vaid ka likviidsusteenuse osutajate, arveldusteenuse osutajate või muude teenuste osutajate maksejõuetust.
- (43) Selleks et lihtsustada juurdepääsu kliirimisele nende üksuste jaoks, kellel ei ole piisavas koguses väga likviidsed varasid, ja eelkõige energiaettevõtetele, ESMA määratud tingimustel ning tagada, et keskne vastaspool võtaks neid tingimusi arvesse oma üldise riskipositsiooni arvutamisel panga suhtes, mis on ka kliiriv liige, tuleks kommertspanga ja riigipanga garantiisid pidada aktsepteeritavaks tagatiseks. Lisaks tuleks nende krediidiriski madalat profiili arvestades selge sõnaga täpsustada, et tagatiseks sobivad ka riigi tagatised. Kõigele lisaks peaks keskne vastaspool tagatisena

aktsepteeritavate varade suhtes kohaldatavate väärtuskärbete taseme läbivaatamisel võtta arvesse selliste muudatuste võimalikku protsüklilist mõju.

- (44) Selleks et suurendada kesksete vastaspoolte suutlikkust kiiresti reageerida turu arengule, mis võib nõuda nende riskimudelite muutmist, tuleks selliste mudelite muudatuste kinnitamise protsessi lihtsustada. Kui muudatus on väheoluline, tuleks kohaldada kinnitamismenetlust, milles loobutakse vastuväidete esitamisest. Järelevalve ühtlustamise tagamiseks tuleks määruses (EL) nr 648/2012 täpsustada, milliseid muudatusi tuleks pidada oluliseks. Muudatused peaksid olema olulised, kui on täidetud teatavad tingimused, mis viitavad keske vastaspoole finantsseisundi ja üldise riskitaseme erinevatele aspektidele.
- (45) Määrus (EL) nr 648/2012 tuleks läbi vaadata hiljemalt viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva. See peaks andma aega käesoleva määrusega kehtestatud muudatuste rakendamiseks. Kuigi määrus (EL) nr 648/2012 tuleks tervikuna läbi vaadata, tuleks läbivaatamisel keskenduda määruse tulemuslikkusele ja tõhususele selle eesmärkide saavutamisel, liidu kliiringuturgude tõhususe ja turvalisuse parandamisel ning liidu finantsstabiilsuse säilitamisel. Läbivaatamisel tuleks arvesse võtta ka liidu kesksete vastaspoolte atraktiivsust, käesoleva määruse mõju kliirimise soodustamisele liidus ning seda, kui palju on piiriüleste riskide tõhustatud hindamine ja juhtimine liidule kasu toonud.
- (46) Selleks et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1131³⁸ kooskõla määrusega (EL) nr 648/2012 ning säilitada siseturu terviklikkus ja stabiilsus, tuleb määruses (EL) 2017/1131 sätestada ühtsed eeskirjad vastaspoole riski käsitlemiseks rahaturufondide tehtavates tuletistehingutes, kui tehingud on kliirunud määruse (EL) nr 648/2012 alusel tegevusloa saanud või tunnustatud keskne vastaspool. Kuna keske kliirimise kord leevendab finantstuletislepingutele omast vastaspoole riski, tuleb kohaldatavate vastaspoole riskilimiitide kindlaksmääramisel arvesse võtta, kas tuletisinstrumenti on kliirunud keskselt keskne vastaspool, kes on saanud tegevusloa või tunnustuse kõnealuse määruse alusel. Reguleerimise ja ühtlustamise eesmärgil on samuti vajalik, et vastaspoole riskilimiidid kaotatakse ainult siis, kui vastaspool on kasutav kliirivatele liikmetele ja nende klientidele kliirimisteenuste osutamiseks keskeid vastaspooli, kes on saanud tegevusloa või tunnustuse kõnealuse määruse alusel.
- (47) Selleks et tagada tegevusloa taotlemise, tegevusloa laiendamise ja mudelite valideerimise eeskirjade ja järelevalvetavade, aktiivse konto nõude ja keske vastaspoole osalusnõuete pidev ühtlustamine, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu ESMA väljatöötatud regulatiivsed tehnilised standardid seoses järgmisega: dokumendid, mida kesksed vastaspoolad peavad esitama tegevusloa taotlemisel, tegevusloa laiendamisel ja mudeli muudatuste kinnitamisel; liidu keskses vastaspooltes olevatel aktiivsetel kontodel asjaomaste tuletislepingutega tehtavate toimingute osakaal ja selle osakaalu arvutamiseks kasutatav meetoodika; liidu kliirivate liikmete ja klientide pädevatele asutustele esitatavate aruannete ulatus ja üksikasjad nende kliirimistevõime kohta kolmandate riikide keskses vastaspooltes ning mehhanismid, mis käivitavad kliirimiskünniste väärtuste läbivaatamise pärast olulisi hinnakõikumisi börsiväliste tuletisinstrumentide aluseks olevas liigis, et vaadata läbi ka riskimaandamise erandi ulatus ja künnised, mille korral kohaldatakse

³⁸

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8).

kliirimiskohustust, ning elemendid, mida tuleb arvestada keskse vastaspoole liikmeks saamise kriteeriumide kehtestamisel. Komisjon peaks võtma nimetatud regulatiivsed tehnilised standardid vastu delegeeritud õigusaktidena kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 ning määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

- (48) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühtsed tingimused, tuleks komisjonile anda ka volitus võtta vastu ESMA väljatöötatud rakenduslikud tehnilised standardid taotluste jaoks nõutavate dokumentide vormi ning liidu kliirivate liikmete ja klientide poolt oma pädevatele asutustele nende tegevuse kohta kolmanda riigi kesketes vastaspooltes esitatavate aruannete vormi kohta. Komisjon peaks kõnealused rakenduslikud tehnilised standardid võtma vastu rakendusaktidena vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 291 ning kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.
- (49) Määruse (EL) nr 648/2012 eesmärkide seisukohast on asjakohane tagada loetelu kolmandatest riikidest, kelle üksustele ei pruugi kõnealused erandid kehtida, kuigi neid ei ole nimetatud loeteludesse kantud, selleks et tagada teatavate tehingute tegevusloa saanud keskses vastaspooles oleval kontrol kliirimise kohustuse järjepidev ühtlustamine, kui ESMA viib läbi artikli 25 lõike 2c kohase hindamise ja et tagada vastuväidete esitamiseta menetluse kohaldamiseks vajalik loetelu mitteolulistest muudatustest, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et kohandada kohustuse alla kuuluvaid tehinguid ja muuta väheoluliste muudatuste loetelu. On eriti oluline, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes³⁹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (50) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt liidu kesksete vastaspoolte turvalisuse ja tõhususe suurendamist nende atraktiivsuse suurendamise kaudu, mis julgustab kliirima liidus, ja riskide piiriülese arvessevõtmise tõhustamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (51) Seepärast tuleks määrusi (EL) nr 648/2012, (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2017/1131 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 648/2012 muudatused

Määrust (EL) nr 648/2012 muudetakse järgmiselt:

³⁹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(1) artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Konsolideerimisgrupi sisetehingud

1. Finantssektorivälise vastaspoole puhul on konsolideerimisgrupi sisetehing börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et mõlemad vastaspooled on täielikult hõlmatud sama konsolideeritud aruandlusega ja nende suhtes kohaldatakse sobivaid riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure ning et nimetatud vastaspool on asutatud liidus või, juhul kui see on asutatud kolmandas riigis, ei ole see kolmas riik kantud lõigetes 4 ja 5 osutatud nimekirja.
2. Finantssektori vastaspoole puhul on konsolideerimisgrupi sisetehing üks järgmistest:
 - (a) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) finantssektori vastaspool on asutatud liidus või kui see on asutatud kolmandas riigis, siis see kolmas riik ei ole kantud lõigete 4 ja 5 kohastesse loeteludesse;
 - (b) teine vastaspool on finantssektori vastaspool, krediitiasutus, investeerimisühing, finantsvaldusettevõtja, finantseerimisasutus või krediitiasutuse abiettevõtja, mille suhtes kohaldatakse asjakohaseid usaldatavusnõudeid;
 - (c) mõlemad vastaspooled on täielikult hõlmatud sama konsolideeritud aruandlusega;
 - (d) mõlema vastaspoole suhtes kohaldatakse sobivaid keskseid riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure;
 - (b) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud teise vastaspoolega, kui mõlemad vastaspooled osalevad samas asutuste kaitstesüsteemis, millele on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 113 lõikes 7, tingimusel et käesoleva lõike punkti a alapunktis ii sätestatud tingimus on täidetud;
 - (c) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud sama keskasutusega seotud krediitiasutuste vahel või sellise krediitiasutuse ja keskasutuse vahel, millele on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 10 lõikes 1;
 - (d) börsiväline tuletisleping, mis on sõlmitud finantssektorivälise vastaspoolega, mis kuulub samasse konsolideerimisgruppi, eeldusel et on täidetud mõlemad järgmised tingimused:
 - (a) tuletislepingu mõlemad vastaspooled koostavad samu konsolideeritud aruandeid ja kelle suhtes kohaldatakse sobivaid tsentraliseeritud riski hindamise, mõõtmise ja kontrollimise protseduure;
 - (b) finantssektoriväline vastaspool on asutatud liidus või kui see on asutatud kolmandas riigis, siis see kolmas riik ei ole kantud lõigete 4 ja 5 kohastesse loeteludesse.
3. Käesoleva artikli tähenduses käsitatakse vastaspooli hõlmatuna sama konsolideeritud aruandlusega, kui nad mõlemad:
 - a) koostavad konsolideeritud aruanded vastavalt direktiivile 2013/34/EL või rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele, mis on vastu võetud kooskõlas

määrusega (EÜ) nr 1606/2002, või konsolideerimisgrupi puhul, mille emaettevõtja peakorter on kolmandas riigis, vastavalt kolmanda riigi üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetele, mida määruse (EÜ) nr 1569/2007 kohaselt käsitatakse samaväärsena rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (või vastavalt kolmanda riigi raamatupidamisstandarditele, mille kasutamine on lubatud vastavalt nimetatud määruse artiklile 4);

- b) kuuluvad ühe ja sama konsolideeritud järelevalve alla vastavalt direktiivile 2013/36/EL või konsolideerimisgrupi puhul, mille emaettevõtte peakontor asub kolmandas riigis, ühe ja sama konsolideeritud järelevalve alla, mida teostab kolmanda riigi pädev asutus ja mis on kontrollitult samaväärne direktiivi 2013/36/EL artiklis 127 sätestatud põhimõtetest lähtuva järelevalvega.
4. Käesoleva artikli kohaldamisel ei kohaldata järgmistes kolmandates riikides asuvate vastaspooltega tehtavate tehingute suhtes ühtki konsolideerimisgrupi sisetehingute erandit:
- a) kui kolmas riik on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 artikliga 9^{*1} kantud selliste suure riskiga kolmandate riikide loetellu, kelle rahapesuvastases ja terrorismi rahastamise vastases korras esineb strateegilisi puudusi;
 - b) kui kolmas riik on loetletud maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu käsitlevate nõukogu järelduste I lisas^{*2} ja selle hilisemates ajakohastustes, mis kiidetakse eraldi heaks kaks korda aastas, tavaliselt veebruaris ja oktoobris, ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.
5. Kui see on asjakohane, võttes arvesse kolmanda riigi õigus-, järelevalve- ja täitmiskorda seoses riskidega, sealhulgas vastaspoole krediidiriski ja õigusliku riskiga, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 82 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et teha kindlaks kolmandad riigid, kelle üksustele ei pruugi kehtida ükski konsolideerimisgrupi sisetehingute erand, kuigi nad ei ole lõike 4 kohaselt loetellu kantud.

*1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

*2 Nõukogu järeldused maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide muudetud ELi loetelu kohta ja selle lisad (ELT C 413I, 12.10.2021, lk 1).“;

(2) artikli 4 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Kohustust kliirida kõik börsivälised tuletislepingud ei kohaldata lepingute suhtes, mis on sõlmitud esimese lõigu punkti a alapunktis iv osutatud olukordades ja mille pooled on ühelt poolt finantssektori vastaspool, kes vastab artikli 4a lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimustele, või finantssektoriväline vastaspool, kes vastab artikli 10 lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimustele, ja teiselt poolt kolmandas riigis asutatud pensioniskeem, mis toimib riigisiselt, tingimusel et sellisele üksusele või skeemile on

antud tegevusluba, selle üle tehakse järelevalvet ja seda on tunnustatud riigisisese õiguse alusel ning kui selle peamine eesmärk on maksta pensionihüvitisi ning see on riigisisese õiguse kohaselt kliirimiskohustusest vabastatud.“;

(3) artikli 4a lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lõikes 1 osutatud positsioonide arvutamisel võtab finantssektori vastaspool arvesse kõiki börsiväliseid tuletislepinguid, mis ei ole kliiritud artikli 14 alusel tegevusloa saanud või artikli 25 alusel tunnustatud keskses vastaspooles, mis on tema poolt või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate teiste üksuste poolt sõlmitud.“;

(4) lisatakse artiklid 7a ja 7b:

„Artikkel 7a

Aktiivne konto

1. Finantssektori vastaspool või finantssektorivälised vastaspool, kelle suhtes kohaldatakse artiklite 4a ja 10 kohaselt kliirimiskohustust ja kes kliirivad mis tahes lõikes 2 osutatud tuletislepingute kategooriat, kliirivad vähemalt osa sellistest lepingutest artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte kontodel.

2. Tuletislepingute kategooriad, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud kohustust, on järgmised:

- a) eurodes ja Poola zlottides nomineeritud intressimäära tuletisinstrumentid;
- b) eurodes nomineeritud krediidiriski vahetuslepingud;
- c) eurodes nomineeritud lühiajalised intressimäära tuletisinstrumentid.

3. Finantssektori vastaspool või finantssektoriväline vastaspool, kelle suhtes kehtib lõikes 1 sätestatud kohustus, arvutab oma lõikes 1 osutatud tuletislepingute kategooriates toimuvad tegevused artikli 14 alusel tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte juures.

4. Finantssektori vastaspool või finantssektoriväline vastaspool, kellele kehtib lõikes 1 sätestatud kohustus, esitab igal aastal selle keskse vastaspoole või nende kesksete vastaspoolte pädevale asutusele, keda ta kasutab, lõikes 2 osutatud arvutuse tulemuse, kinnitades selles lõikes sätestatud kohustuse täitmist. Keske vastaspoole pädev asutus edastab selle teabe viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja artiklis 23c osutatud ühisele järelevalvemehhanismile.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ning pärast konsulteerimist Euroopa Keskpankade Süsteemiga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse järgmist:

- a) tegevuse osakaal lõikes 2 osutatud tuletislepingute igas kategoorias; see osakaal kehtestatakse tasemel, mille tulemusena väheneb nende tuletislepingute kliirimine nende teise taseme kesketes vastaspooltes, kes pakuvad artikli 25 lõike 2c kohaselt liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohast süsteemselt olulisi teenuseid, ja mis tagab, et selliste tuletislepingute kliirimine ei ole enam süsteemselt oluline;
- b) lõike 3 alusel kehtestatud arvutamismeetod.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

6. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teeb artikli 25 lõike 2c kohase hindamise ja jõuab järeldusele, et teatavad teise taseme kesksete vastaspoolte pakutavad teenused või tegevused on liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks süsteemselt olulised, või kui teenused või tegevused, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on varem määratlenud kui liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks süsteemselt olulisena, ei ole enam süsteemselt olulised, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt, et kooskõlas artikliga 82 artiklit 2 vastavalt muuta.

Artikkel 7b

Teave kliirimisteenuste kohta

1. Kliirivad liikmed ja kliendid, kes osutavad kliirimisteenuseid nii artikli 14 alusel tegevusloa saanud keskse vastaspoole kui ka artikli 25 alusel tunnustatud keskse vastaspoole juures, peavad juhul, kui üks nende klientidest esitab kliirimiseks lepingu, teavitama seda klienti võimalusest kliirida see leping artikli 14 alusel tegevusloa saanud keskse vastaspoole juures.

2. Kliirivad liikmed ja kliendid, kes on asutatud liidus või kuuluvad liidus konsolideeritud järelevalve alla kuuluvasse konsolideerimisgruppi ja kes kliirivad artikli 25 alusel tunnustatud keskses vastaspooles, annavad oma pädevale asutusele igal aastal aru oma kliirimistegevuse ulatusest sellises keskses vastaspooles, esitades kõik järgmised andmed:

- a) kliiritud finantsinstrumentide või mittefinantslepingute liik;
- b) ühe aasta jooksul kliiritud keskmised väärtused liidu valuuta ja varaklassi kohta;
- c) saadud võimendustagatiste summa;
- d) tagatisfondi sissemaksed;
- e) kõige suurem maksekohustus.

Asjaomane pädev asutus edastab selle teabe kiiresti Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja artiklis 23c osutatud ühisele järelevalvemehhanismile.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga ning pärast konsulteerimist Euroopa Keskpankade Süsteemiga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse veelgi kooskõlas artikliga 2 esitatava teabe sisu ja üksikasjalikkuse astet, võttes arvesse, milline teave on Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele olemasoleva aruandlusraamistiku alusel juba kättesaadav.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse lõikes 2 osutatud pädevale asutusele esitatava teabe vorming.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 15.“;

(5) artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 kolmas ja neljas lõik jäetakse välja;
- b) lõike 1a neljandas lõigus

– asendatakse punkt a järgmisega:

„a) kõnealuse kolmanda riigi üksust peetakse finantssektori vastaspooleks juhul, kui ta oleks asutatud liidus, ning“;

– punkt b jäetakse välja;

(6) artikli 10 lõiked 2a kuni 5 asendatakse järgmisega:

„2a. Finantssektorivälise vastaspoole ja teiste konsolideerimisgrupi üksuste asjaomased pädevad asutused kehtestavad koostöökorra, et tagada positsioonide tõhus arvutamine ning hinnata börsiväliste tuletislepingute riskipositsiooni taset konsolideerimisgrupi tasandil.

3. Lõikes 1 osutatud positsioonide arvutamisel võtab finantssektoriväline vastaspool arvesse kõiki finantssektorivälise vastaspoole sõlmitud börsiväliseid tuletislepinguid, mis ei ole kliiritud artikli 14 alusel tegevusloa saanud või artikli 25 alusel tunnustatud keskses vastaspooles ja mis ei vähenda objektiivselt mõõdetaval viisil asjaomase vastaspoole või konsolideerimisgrupi äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab pärast Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja teiste asjaomaste asutustega konsulteerimist välja regulatiivse tehnilise standardi eelnõu, milles täpsustatakse kõik järgmine:

- a) kriteeriumid selle kindlaksmääramiseks, millised börsivälised tuletislepingud vähendavad objektiivselt mõõdetaval viisil äritegevuse või finantseerimistegevusega otseselt seotud riske, nagu osutatud lõikes 3;
- b) kliirimiskünniste väärtused, võttes arvesse avatud positsioonide ja tulevaste netoriskipositsioonide süsteemset olulisust vastaspoolte ning börsiväliste tuletisinstrumentide liikide kaupa;
- c) mehhanismid, mis käivitavad kliirimiskünniste väärtuste läbivaatamise pärast olulisi hinnakõikumisi börsiväliste tuletisinstrumentide aluseks olevas liigis.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vaatab Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga konsulteerides läbi esimese lõigu punktis b osutatud kliirimiskünnised, võttes eelkõige arvesse finantssektori vastaspoolte omavahelist seotust. Kõnealune läbivaatamine tehakse vähemalt iga kahe aasta järel ja varem, kui see on vajalik või kui seda nõutakse esimese lõigu punktis c kehtestatud mehhanismi alusel, ning selle käigus võib teha ettepanekuid esimese lõigu punktis b sätestatud piirmäärade muutmiseks regulatiivsete tehniliste standarditega, mis võetakse vastu käesoleva artikli alusel. Kliirimiskünniste läbivaatamisel kaalub Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, kas börsiväliste tuletisinstrumentide liigid, millele on kehtestatud kliirimiskünnis, on endiselt asjakohased börsiväliste tuletisinstrumentide liigid või tuleks kasutusele võtta uued liigid.

Korrapärase läbivaatamise kohta koostatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vastavasisuline aruanne.

5. Iga liikmesriik määrab asutuse, kes vastutab finantssektoriväliste vastaspoolte käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmise tagamise eest. Kõnealune asutus esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele vähemalt kord aastas ja vastavalt artiklile 24 eriolukorra tuvastamise korral sagedamini aruande nii nende finantssektoriväliste vastaspoolte börsiväliste tuletisinstrumentide kohta, kelle eest ta vastutab, kui ka selle grupi börsiväliste tuletisinstrumentide kohta, kuhu need vastaspoolde kuuluvad.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab vähemalt iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande liidu finantssektoriväliste vastaspoolte tegevuse kohta börsiväliste tuletisinstrumentidega, milles määratakse kindlaks valdkonnad, kus käesoleva määruse kohaldamisel jääb vajaka lähenemisest ja sidususest, ja võimalikud riskid liidu finantsstabiilsusele.“;

(7) artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Finantssektoriväline vastaspool, kelle suhtes kohaldatakse esimest korda esimeses lõigus sätestatud kohustusi, kehtestab nende kohustuste täitmiseks vajaliku korra nelja kuu jooksul pärast artikli 10 lõike 1 teises lõigu punktis a osutatud teatamist. Finantssektoriväline vastaspool vabastatakse nendest kohustustest lepingute puhul, mis on sõlmitud nelja kuu jooksul pärast asjaomast teatamist.“;

b) lõikesse 3 lisatakse järgmised lõigud:

„Finantssektoriväline vastaspool, kelle suhtes kohaldatakse esimest korda esimeses lõigus sätestatud kohustusi, kehtestab nende kohustuste täitmiseks vajaliku korra nelja kuu jooksul pärast artikli 10 lõike 1 teises lõigu punktis a osutatud teatamist. Finantssektoriväline vastaspool vabastatakse nendest kohustustest lepingute puhul, mis on sõlmitud nelja kuu jooksul pärast asjaomast teatamist.

Euroopa Pangandusjärelevalve võib määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 16 sätestatud korras anda suuniseid või soovitusi, et tagada esimeses lõigus osutatud riskijuhtimismenetluste ühtne kohaldamine.

Euroopa Pangandusjärelevalve töötab kõnealuste suuniste või soovitude eelnõud välja koostöös Euroopa järelevalveasutustega.“;

c) lõike 15 esimese lõigu punkt aa jäetakse välja;

(8) artikkel 13 jäetakse välja;

(9) artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 1 osutatud tegevusluba antakse kliirimisega seotud tegevuste jaoks ning selles täpsustatakse teenused ja tegevused, mida kesksel vastaspoolel on lubatud osutada või sooritada, sealhulgas tegevusloaga kaetud finantsinstrumentide liigid.

Üksus, kes taotleb keskse vastaspoolena tegevusluba finantsinstrumentide kliirimiseks, lisab oma taotlusse lisaks finantsinstrumentide liikidele, mille kliirimist ta taotleb, ka kliirimiseks sobivad mittefinantsinstrumentide liigid, mida asjaomane keskne vastaspool kavatseb kliirida.

Kui käesoleva artikli kohaselt tegevusloa saanud keskne vastaspool kavatseb kliirida kliirimiseks sobivaid mittefinantsinstrumentide liike, taotleb ta oma tegevusloa laiendamist artikli 15 kohaselt.“;

b) lisatakse lõiked 6 ja 7:

„6. Käesoleva artikli järjepideva kohaldamise tagamiseks töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tihedas koostöös Euroopa Keskpankade Süsteemiga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse loetelu nõutavatest dokumentidest, mis tuleb lisada lõike 1 kohasele loataotlusele, ja täpsustatakse, millist teavet need dokumendid peavad sisaldama, eesmärgiga näidata, et keskne vastaspool täidab kõiki käesoleva määruse asjakohaseid nõudeid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonil on õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks selle taotluse elektrooniline vorming, mis tuleb esitada keskandmebaasi lõikes 1 osutatud loa saamiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 15.“;

(10) artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskne vastaspool, kes soovib oma äritegevust laiendada lisateenustele või -tegevustele, mida olemasolev tegevusluba ei kata, esitab oma pädevale asutusele laiendamistaotluse. Selliste kliirimisteenuste osutamist või -tegevuste sooritamist, mille kohta kesksele vastaspoolle ei ole tegevusluba veel antud, käsitatakse tegevusloa laiendamisena.

Tegevusloa laiendamine toimub kooskõlas ühega järgmistest:

- (a) artiklis 17 sätestatud menetlus;
 - (b) artiklis 17a sätestatud menetlus, kui tegevusluba taotleb keskne vastaspool seda artikli 17a lõike 3 kohaselt taotleb.“;
- b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Keskpankade Süsteemiga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse loetelu nõutavatest dokumentidest, mis tuleb lisada lõike 1 kohasele loa laiendamise taotlusele, ja täpsustatakse, millist teavet need dokumendid peavad sisaldama, eesmärgiga näidata, et keskne vastaspool täidab kõiki käesoleva määruse asjakohaseid nõudeid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;

- c) lisatakse lõige 4:

„4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks selle taotluse elektrooniline vorming, mis tuleb esitada keskandmebaasi lõikes 1 osutatud loa laiendamiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 15.“;

- (11) artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

- a) artikli pealkiri asendatakse järgmisega:

„Tegevusloa taotluse või tegevusloa laiendamise taotluse rahuldamise ja tagasilükkamise kord“;

- b) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„1. Taotleb keskne vastaspool esitab artikli 14 lõikes 1 osutatud tegevusloa taotluse või artikli 15 lõikes 1 osutatud tegevusloa laiendamise taotluse elektroonilises vormingus lõikes 7 osutatud keskandmebaasi kaudu. Taotlus edastatakse viivitamata keskse vastaspoole pädevale asutusele, Euroopa Väärtpaberijärelevalvele ja artikli 18 lõikes 1 osutatud kolleegiumile.

Keskse vastaspoole pädev asutus kinnitab taotluse kättesaamist kahe tööpäeva jooksul pärast sellise taotluse saamist, teatades kesksele vastaspoolele, kas taotlus sisaldab artikli 14 lõigete 6 ja 7 kohaselt nõutavaid dokumente, või kui keskne vastaspool on taotlenud oma tegevusloa laiendamist, siis vastavalt artikli 15 lõigete 3 ja 4 kohaselt nõutavaid dokumente.

Kui keskse vastaspoole pädev asutus teeb kindlaks, et kõiki artikli 14 lõigete 6 ja 7 või artikli 15 lõigete 3 ja 4 kohaselt nõutavaid dokumente ei ole esitatud, lükkab ta keskse vastaspoole taotluse tagasi.

2. Taotlev keskne vastaspool esitab kogu teabe, mida on vaja tõendamaks, et taotlev keskne vastaspool on tegevusloa andmise ajaks teinud kõik vajaliku, et täita käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid.

3. Keskse vastaspoole pädev asutus, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegium viivad 40 tööpäeva jooksul pärast lõike 1 teises lõigus sätestatud perioodi („riskihindamise aeg“) lõppu läbi riskihindamise keskse vastaspoole käesolevas määruses sätestatud asjakohastele nõuetele vastavuse kohta. Riskihindamise perioodi lõpuks

- (a) edastab keskse vastaspoole pädev asutus oma otsuse eelnõu ja aruande Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile;
- (b) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab artikli 24a lõike 7 kohaselt vastu arvamuse ning edastab selle keskse vastaspoole pädevale asutusele ja kolleegiumile;
- (c) kolleegium võtab arvamuse artikli 19 kohaselt vastu ning edastab selle keskse vastaspoole pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

Punkti b kohaldamisel võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lisada oma arvamusesse kõik tingimused või soovitused, mida ta peab vajalikuks, et vähendada mis tahes puudusi keskse vastaspoole riskijuhtimises, eelkõige seoses kindlakstehtud piiriülestest riskidega või riskidega, mis ohustavad liidu finantsstabiilsust.

Punkti c kohaldamisel võib kolleegium lisada oma arvamusesse kõik tingimused või soovitused, mida ta peab vajalikuks, et vähendada mis tahes puudusi keskse vastaspoole riskijuhtimises.“;

- d) lisatakse järgmised lõiked 3a ja 3b:

„3a. Lõikes 3 osutatud riskihindamise ajal võivad keskse vastaspoole pädev asutus, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või mõni kolleegiumi liikmetest esitada küsimusi otse kesksele vastaspoolele. Kui keskne vastaspool ei vasta nendele küsimustele küsimused esitanud asutuse määratud tähtaja jooksul, võivad keskse vastaspoole pädev asutus, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või kolleegium teha otsuse ilma keskse vastaspoole vastuseta või otsustada hindamisaega kuni kümne päeva võrra pikendada, kui küsimus on nende arvates hindamise jaoks oluline.

3b. Kümne tööpäeva jooksul pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamuse ja kolleegiumi arvamuse saamist võtab keskse vastaspoole pädev asutus otsuse vastu ja edastab selle Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile.

Kui keskse vastaspoole pädev asutus ei nõustu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või kolleegiumi arvamusega, sealhulgas arvamuses sisalduvate mis tahes tingimuste või soovitustega, peab ta oma otsust igakülgset põhjendama ja selgitama kõiki märkimisväärsed lahknevusi sellest arvamusest või tingimustest või soovitustest.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab asjaolu, et pädev asutus ei järgi või ei kavatse järgida tema või kolleegiumi arvamust või sellesse lisatud tingimusi või soovitusi. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib ka igal üksikjuhul otsustada, kas avaldada pädeva asutuse esitatud põhjused, miks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamust või kolleegiumi arvamust või neis sisalduvaid tingimusi või soovitusi ei järgita.“;

e) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Keskse vastaspoole pädev asutus annab pärast lõikes 3 osutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegiumi arvamuse, sealhulgas neis sisalduvate tingimuste või soovitude nõuetekohast arvessevõtmist artiklis 14 ja artikli 15 lõike 1 teise lõigu punktis a osutatud loa ainult siis, kui ta on täielikult veendunud, et taotluse esitanud keskne vastaspool

- (a) vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud nõuetele, sealhulgas vajaduse korral mittefinantsinstrumentidega seotud kliirimisteenuste osutamise või tegevuste sooritamise nõuetele, ning
- (b) keskest vastaspoolest kui süsteemist on vastavalt direktiivile 98/26/EÜ teatatud.

Keskele vastaspoolele ei anta tegevusluba, kui kõik kolleegiumi liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad vastastikusel kokkuleppel artikli 19 lõike 1 kohaselt ühise arvamuse, et keskele vastaspoolele ei saa tegevusluba anda. Kõnealuses kirjalikus arvamuses esitatakse ammendavad ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks kolleegium leiab, et käesoleva määruse või muu liidu õiguse nõuded ei ole täidetud.

Juhul kui vastastikusel kokkuleppel ei anta teises lõigus viidatud ühist arvamust, ning kui kolleegium on kahekolmandikulise häälteenamusega avaldanud negatiivse arvamuse, võib mis tahes asjakohane pädev asutus kolleegiumi kahekolmandikulise häälteenamuse alusel edastada küsimuse 30 kalendripäeva jooksul alates negatiivse arvamuse vastuvõtmisest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19.

Osutatud negatiivses kirjalikus otsuses esitatakse ammendavad ja üksikasjalikud põhjendused selle kohta, miks asjaomased kolleegiumi liikmed leiavad, et käesoleva määruse või muu liidu õiguse nõuded ei ole täidetud. Keskse vastaspoole pädev asutus lükkab sel juhul tegevusloa andmise otsuse tegemise edasi ning ootab ära tegevusloa andmise otsuse, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib teha määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõike 3 kohaselt. Pädev asutus võtab oma otsuse vastu kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve otsusega. Pärast kolmandas lõigus osutatud 30-päevase ajavahemiku möödumist küsimust Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ei edastata.

Kui kõik kolleegiumi liikmed, välja arvatud selle liikmesriigi asutused, kus keskne vastaspool on asutatud, annavad vastastikusel kokkuleppel artikli 19 lõike 1 kohaselt ühise arvamuse, et keskele vastaspoolele ei saa tegevusluba anda, võib keskse vastaspoole pädev asutus edastada küsimuse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 19.

Selle liikmesriigi pädev asutus, kus keskne vastaspool on asutatud, edastab otsuse teistele asjaomastele pädevatele asutustele.“;

f) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peab keskandmebaasi, mis annab keskse vastaspoole pädevale asutusele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja selle keskse vastaspoole kolleegiumi liikmetele (edaspidi „registreeritud vastuvõtjad“) juurdepääsu kõikidele andmebaasis selle keskse vastaspoole kohta registreeritud dokumentidele. Keskne vastaspool esitab artiklis 14, artikli 15

lõike 1 teise lõigu punktis a ja artiklis 49 osutatud taotluse selle andmebaasi kaudu.

Registreeritud vastuvõtjad laadivad kõik keskselt vastaspoolelt saadud ja lõike 1 kohase taotlusega seotud dokumendid viivitamata üles ning keskandmebaas teavitab registreeritud vastuvõtjaid automaatselt, kui taotluse sisus on tehtud muudatusi. Keskandmebaas sisaldab kõiki dokumente, mille taotluse esitanud keskne vastaspool on lõike 1 kohaselt esitanud, ja kõiki muid dokumente, mis on keskse vastaspoole pädeva asutuse, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegiumi hinnangu koostamiseks olulised.

Ka keskse vastaspoole järelevalvekomitee liikmetel on juurdepääs keskandmebaasile artikli 24a lõike 7 kohaste ülesannete täitmiseks. Keskse vastaspoole järelevalvekomitee esimees võib piirata artikli 24a punktis c ja punkti d alapunktis ii osutatud keskse vastaspoole järelevalvekomitee liikmete juurdepääsu mõnele dokumendile, kui see on põhjendatud konfidentsiaalsuse kaalutlustel.“;

(12) lisatakse artiklid 17a ja 17b:

„Artikkel 17a

Tegevuste või teenuste laiendamise taotluse rahuldamise vastuväidete esitamiseta menetlus

1. Vastuväidete esitamiseta menetlust kohaldatakse keskse vastaspoole olemasoleva tegevusloa väheoluliste muudatuste suhtes järgmistel juhtudel, kui kavandatud täiendav kliirimisteenus või -tegevus

a) vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- i) keskne vastaspool kavatseb kliirida ühte või mitut finantsinstrumenti, mis kuuluvad samasse finantsinstrumentide liiki, mille jaoks tal on olemas artiklite 14 või 15 alusel antud tegevusluba;
- ii) punktis i osutatud finantsinstrumentidega kaubeldakse kauplemiskohas, millele keskne vastaspool juba osutab kliirimisteenuseid või sooritab -tegevusi, ning
- iii) kavandatud täiendav kliirimisteenus või -tegevus ei hõlma makset uues valuutas;

b) keskne vastaspool lisab uue liidu valuuta finantsinstrumentide liigi puhul, mis on keskse vastaspoole tegevusloaga juba hõlmatud, või

c) keskne vastaspool lisab ühe või mitu täiendavat lõpptähtaega finantsinstrumentide liigi puhul, mis on keskse vastaspoole tegevusloaga juba hõlmatud, tingimusel et lõpptähtajavööndit oluliselt ei pikendata.

2. Keskse vastaspoole pädev asutus võib pärast selle keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt loodud ühise järelevalverühma seisukohtade arvessevõtmist otsustada kohaldada ka käesolevas artiklis sätestatud vastuväidete esitamiseta menetlust, kui keskne vastaspool seda taotleb ja kui kavandatud täiendav kliirimisteenus või -tegevus ei vasta ühelegi järgmistest tingimustest:

- (a) selle tulemusena peab keskne vastaspool lepingutsükli mis tahes hetkel oma tegevusstruktuuri oluliselt kohandama:

- (b) see hõlmab selliste lepingute pakkumist, mida ei saa samal viisil likvideerida, näiteks otsepakkumise või enampakkumise teel, või koos lepingutega, mille keskne vastaspool on juba kliirunud;
- (c) selle tulemusel peab keskne vastaspool võtma arvesse lepingu olulisi uusi tehnilisi kirjeldusi, nagu lõpptähtajavööndite oluline laiendamine või uued optsiooni täitmise tüübid lepingukategoorias;
- (d) see toob kaasa olulisi uusi riske, mis on seotud viidatud varade erinevate omadustega;
- (e) see hõlmab uue arveldus- või edastusmehhanismi või sellise teenuse pakkumist, mis hõlmab sidemete loomist teise väärtpaberiarveldussüsteemi, väärtpaberite keskdepositooriumi või maksesüsteemiga, mida keskne vastaspool varem ei kasutanud.

3. Keskne vastaspool, kes esitab laiendamise taotluse kohaldada vastuväidete esitamisetähtaajade menetlust, näitab, miks tema äritegevuse kavandatav laiendamine täiendavatele kliirimisteenustele või -tegevusele kvalifitseerub lõigete 1 või 2 alusel hindamisele vastuväidete esitamisetähtaajade menetluses. Keskne vastaspool esitab oma taotluse elektroonilises vormingus artikli 17 lõikes 7 osutatud keskandmebaasi kaudu ja esitab kogu teabe, mis on vajalik tõendamaks, et ta on tegevusloa andmise ajal kehtestanud kõik vajalikud meetmed käesolevas määruses sätestatud asjakohaste nõuete täitmiseks.

Keskne vastaspool, kes taotleb oma tegevusloa laiendamist ja palub kohaldada vastuväidete esitamisetähtaajade menetlust ja kavandatavad täiendavad kliirimisteenused või -tegevused kuuluvad lõike 1 kohaldamisalasse, võib alustada selliste täiendavate finantsinstrumentide või kliirimiseks sobivate mittefinantsinstrumentide kliirimist enne keskse vastaspoole pädeva asutuse lõike 4 kohase otsuse tegemist.

4. Keskse vastaspoole pädev asutus otsustab kümne tööpäeva jooksul pärast lõike 2 kohase taotluse saamist ja selle keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt moodustatud ühise järelevalverühma seisukohtade arvessevõtmist, kas taotluse suhtes kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud vastuväidete esitamisetähtaajade menetlust, või juhul, kui keskse vastaspoole pädev asutus on teinud kindlaks olulised riskid, mis tulenevad keskse vastaspoole äritegevuse kavandatavast laiendamisest täiendavatele kliirimisteenustele või -tegevustele, kohaldada artiklis 17 sätestatud menetlust. Keskse vastaspoole pädev asutus teavitab taotluse esitanud keskset vastaspoolt oma otsusest. Kui keskse vastaspoole pädev asutus on otsustanud, et kohaldatakse artiklis 17 sätestatud menetlust, lõpetab keskne vastaspool viie tööpäeva jooksul pärast sellise teate saamist asjaomase kliirimisteenuse osutamise või -tegevuse sooritamise.

5. Kui keskse vastaspoole pädev asutus ei ole pärast selle keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt loodud ühise järelevalverühma seisukohtade kaalumist väljendanud kümne tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist vastuväiteid keskse vastaspoole kavandatud lisateenustele või -tegevustele, kui kohaldatakse lõiget 1, või pärast lõikes 4 osutatud teate saamist, kui kohaldatakse seda lõiget, mis kinnitab, et kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud vastuväideteta menetlust, loetakse, et luba on antud.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 82 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust muudatustega lõikes 1 loetletud väheoluliste muudatuste loendis, kui muudatus ei suurendaks riski keskse vastaspoole jaoks.

Artikkel 17b

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt ja kolleegiumilt arvamuse küsimise kord

1. Keskse vastaspoole pädev asutus esitab artikli 17 lõikes 7 osutatud keskandmebaasi kaudu elektroonilises vormingus taotluse arvamuse saamiseks

- (a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt artikli 23a lõike 2 kohaselt, kui pädev asutus kavatseb võtta vastu otsuse, mis puudutab artikleid 7, 8, 20, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 41 ja 54;
- (b) kolleegiumilt artikli 18 kohaselt, kui pädev asutus kavatseb võtta vastu otsuse, mis puudutab artikleid 20, 21, 30, 31, 32, 35, 41, 49, 51 ja 54.

Arvamuse taotlus edastatakse viivitamata registreeritud vastuvõtjatele.

2. Kui asjaomases artiklis ei ole sätestatud teisiti, hindavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegium 30 tööpäeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud taotluse saamist (edaspidi „hindamisaeg“), kas keskne vastaspool on vastavad nõuded täitnud. Hindamisaja lõpuks

- a) edastab keskse vastaspoole pädev asutus oma otsuse eelnõu ja aruande Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile;
- b) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punkti bc kohaselt vastu arvamuse ning edastab selle keskse vastaspoole pädevale asutusele ja kolleegiumile; Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib lisada oma arvamusesse kõik tingimused või soovitused, mida ta peab vajalikuks, et vähendada mis tahes puudusi keskse vastaspoole riskijuhtimises, eelkõige seoses kindlakstehtud piiriüleste riskidega või riskidega, mis ohustavad liidu finantsstabiilsust;
- c) kolleegium võtab arvamuse artikli 19 kohaselt vastu ning edastab selle Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja keskse vastaspoole pädevale asutusele. Kolleegiumi arvamus võib sisaldada tingimusi või soovitusi, mida kolleegium peab vajalikuks, et vähendada mis tahes puudusi keskse vastaspoole riskijuhtimises.

3. Kümne tööpäeva jooksul pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamuse ja vajaduse korral kolleegiumi arvamuse saamist võtab keskse vastaspoole pädev asutus pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegiumi arvamuse, sealhulgas neis sisalduvate tingimuste või soovitude nõuetekohast kaalumist oma otsuse vastu ning edastab selle Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile.

Kui keskse vastaspoole pädev asutus ei nõustu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või kolleegiumi arvamusega, sealhulgas arvamuses sisalduvate mis tahes tingimuste või soovitustega, peab ta oma otsust igakülgsest põhjendama ja selgitama kõiki märkimisväärsed lahknevusi sellest arvamusest või tingimustest või soovitustest.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab asjaolu, et pädev asutus ei järgi või ei kavatse järgida tema või kolleegiumi arvamust või sellesse lisatud tingimusi või soovitusi. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib ka igal üksikjuhul otsustada, kas avaldada pädeva asutuse esitatud põhjused, miks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamust või kolleegiumi arvamust või neis sisalduvaid tingimusi või soovitusi ei järgita.“;

(13) artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskse vastaspoole pädev asutus asutab 30 kalendripäeva jooksul pärast täieliku taotluse esitamist kooskõlas artikliga 17 kolleegiumi, et hõlbustada

artiklites 15, 17 , 20, 21, 30, 31, 32, 35, 41, 49, 51 ja 54 osutatud ülesannete täitmist.“;

b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) artikli 24a lõike 2 punktides a ja b osutatud kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee esimees või sõltumatu liige, kes juhib ja juhatab kolleegiumi;“;

(14) artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui kolleegium peab käesoleva määruse kohaselt arvamuse esitama, jõuab ta ühisele arvamusele, milles tehakse kindlaks, kas keskne vastaspool vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

Ilma et see piiraks artikli 17 lõike 4 kolmanda lõigu kohaldamist, ning kui ühisele arvamusele vastavalt esimesele lõigule ei jõuta, võtab kolleegium vastu enamuse arvamuse sama ajavahemiku jooksul.“;

b) lõike 3 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Artikli 18 lõike 2 punktides ca ja i osutatud kolleegiumi liikmetel ei ole kolleegiumi arvamuste vastuvõtmisel hääleõigust.“;

c) lõige 4 jäetakse välja;

(15) artikli 20 lõiked 3–7 asendatakse järgmisega:

„3. Keskse vastaspoole pädev asutus konsulteerib kooskõlas artikliga 6 Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegiumi liikmetega kesksele vastaspoolele antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise vajaduse üle, välja arvatud juhul, kui selline otsus tuleb teha kiiresti.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või kolleegiumi iga liige võib mis tahes ajal nõuda, et keskse vastaspoole pädev asutus kontrollib, kas keskne vastaspool täidab endiselt nõudeid, mis olid tegevusloa andmise aluseks.

5. Keskse vastaspoole pädev asutus võib tegevusloa tunnistada kehtetuks osaliselt, piirdudes teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumendi või mittefinantsinstrumendi liigiga.

6. Enne kui keskse vastaspoole pädev asutus teeb otsuse tunnistada tegevusluba kehtetuks seoses teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumentide või mittefinantsinstrumentide liigiga, küsib ta kooskõlas artikliga 17b Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegiumi arvamust.

7. Kui keskse vastaspoole pädev asutus teeb otsuse tegevusluba täielikult või teatava teenuse, tegevuse või finantsinstrumentide või mittefinantsinstrumentide liigi osas kehtetuks tunnistada, jõustub see otsus kogu liidus.“;

(16) artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Lõikes 22 osutatud pädevad asutused teevad kõike järgmist:

a) vaatavad läbi korra, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mille kesksed vastaspoolel on käesoleva määruse täitmiseks rakendanud;

- b) vaatavad läbi teenused või tegevused, mille osutamist või sooritamist keskne vastaspool on alustanud pärast artikli 17a või artikli 49 kohast vastuväideteta menetlust;
 - c) hindavad riske, sealhulgas finants- ja tegevusriske, millega kesksed vastaspool kokku puutuvad või võivad kokku puutuda.“;
- b) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Pädevad asutused määravad pärast asjaomase keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt loodud ühise järelevalverühma seisukohtade kaalumist kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise sageduse ja põhjalikkuse, võttes eelkõige arvesse asjaomaste kesksede vastaspoolte suurust, süsteemset olulisust, laadi, ulatust, tegevuse keerukust ja vastastikust seotust muude finantsturu infrastruktuuridega ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vastavalt artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punktile ba kehtestatud järelevalveprioriteete. Pädevad asutused teevad läbivaatamise ja hindamise vähemalt kord aastas.

Keskse vastaspoole tegevust kontrollitakse kohapeal. Pädevad asutused kutsuvad kohapealsetes kontrollides osalema kõnealuse keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt loodud ühise järelevalverühma liikmed.

Pädev asutus edastab asjaomase keskse vastaspoole jaoks artikli 23b kohaselt loodud ühise järelevalverühma liikmetele kogu teabe, mis on saadud keskselt vastaspooltelt kohapealse kontrolli käigus või sellega seoses.

4 Pädevad asutused esitavad kolleegiumile vähemalt kord aastas aruande lõikes 1 osutatud läbivaatamise ja hindamise tulemuste, sealhulgas selle kohta, kas pädev asutus on võtnud parandusmeetmeid või määranud karistusi. Pädevad asutused edastavad kalendriaastat hõlmava aruande Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele järgmise kalendriaasta 30. märtsiks. Aruande kohta esitatakse artikli 19 kohaselt kolleegiumi arvamus ja artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punkti bc kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamus, mis väljastatakse vastavalt artiklis 17b sätestatud menetlusele.“;

(17) artiklit 23a muudetakse järgmiselt:

- a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve täidab pädevate asutuste ja kolleegiumide koordineerija rolli, et

- a) luua ühine järelevalvekultuur ja ühtsed järelevalvetavad;
- b) tagada ühtsed menetlused ja lähenemisviisid;
- c) tugevdada järelevalvetulemuste ühtsust, eelkõige seoses järelevalvevaldkondadega, millel on piiriülene mõõde või võimalik piiriülene mõju;
- d) tugevdada koordineerimist eriolukordades kooskõlas artikliga 24;
- e) hinnata pädevatele asutustele lõike 2 kohaselt kesksede vastaspoolte käesoleva määruse nõuetele vastavuse kohta arvamuse esitamisel riske, eelkõige seoses kindlakstehtud piiriüleste riskide või liidu finantsstabiilsust ohustavate riskidega, ning anda soovitusi selle kohta, kuidas keskne vastaspool neid riske maandab.

2. Pädevad asutused esitavad enne artiklite 7, 8 ja 14, artikli 15 lõike 1 teise lõigu punkti a ning artiklite 20 ja 21, artiklite 29–33 ning artiklite 35, 36, 41 ja 54 kohaste aktide või meetmete vastuvõtmist oma otsuse eelnõud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele arvamuse saamiseks.

Pädevad asutused võivad esitada oma otsuste eelnõud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele arvamuse saamiseks ka enne muu õigusakti või meetme vastuvõtmist kooskõlas oma artikli 22 lõike 1 kohaste ülesannetega.“;

b) lõiked 3 ja 4 jäetakse välja;

(18) lisatakse artiklid 23b ja 23c:

„Artikkel 23b

Ühised järelevalverühmad

1. Iga artikli 14 alusel tegevusloa saanud keskse vastaspoole järelevalveks luuakse ühine järelevalverühm. Iga ühine järelevalverühm koosneb keskse vastaspoole pädeva asutuse, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja artikli 18 punktides c, g ja h osutatud kolleegiumi liikmetest. Luba ühises järelevalverühmas osalemiseks võivad taotleda ka teised kolleegiumi liikmed. Ühiste järelevalverühmade tööd koordineerib pädeva asutuse määratud töötaja.

2. Muu hulgas on ühisel järelevalverühmal järgmised ülesanded:

- a) anda teavet pädevatele asutustele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumidele vastavalt artikli 17a lõigetele 2, 4 ja 5 ning artikli 21 lõikele 3;
- b) osaleda artikli 21 lõike 3 kohaselt kohapealsetes kontrollides;
- c) vajaduse korral suhelda pädevate asutuste ja kolleegiumi liikmetega;
- d) kui keskse vastaspoole pädev asutus seda taotleb, abistada seda pädevat asutust keskse vastaspoole käesoleva määruse nõuetele vastavuse hindamisel.

3. Ühiste järelevalverühmade loomise eest vastutab keskse vastaspoole pädev asutus.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja ühistes järelevalverühmades osalevad asutused konsulteerivad üksteisega ja lepivad kokku ressursside kasutamises seoses ühiste järelevalverühmadega.

Artikkel 23c

Ühine järelevalvemehhanism

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve loob lõikes 2 osutatud ülesannete täitmiseks ühise järelevalvemehhanismi.

Ühise järelevalvemehhanismi liikmed on

- a) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esindajad;
- b) Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve esindajad;
- c) komisjoni, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Euroopa Keskpanga esindajad niisuguste ülesannete raames, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega ühtse järelevalvemehhanismi raames ja mis on talle antud kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013.

Ühist järelevalvemehhanismi juhib ja selle koosolekuid juhatab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve. Ühise järelevalvemehhanismi esimees võib teiste ühise järelevalvemehhanismi liikmete taotlusel või omal algatusel kutsuda koosolekutel osalema teisi asutusi, kui see on arutatavate temade seisukohast asjakohane.

2. Ühise järelevalvemehhanismi liikmed

- a) jälgivad artiklites 7a ja 7b sätestatud nõuete täitmist, sealhulgas kõike järgmist:
 - i) artikli 25 lõike 2c kohaselt kindlaks määratud süsteemselt eriti oluliste kliirimisteenuste üldised riskipositsioonid ja riskipositsioonide vähendamine;
 - ii) artikli 14 alusel tegevusloa saanud kesketes vastaspooltes kliirimisega seotud areng ja klientide juurdepääs kliirimisele sellistes kesketes vastaspooltes, sealhulgas tasud, mida sellised kesksed vastaspoolled võtavad kontode avamise eest vastavalt artiklile 7a, ja kõik tasud, mida kliirivad liikmed küsivad oma klientidelt kontode avamise ja kliirimise eest vastavalt artiklile 7a;
 - iii) kliirimistavade muud olulised muutused, mis mõjutavad artikli 14 alusel tegevusloa saanud kesketes vastaspooltes kliirimise taset;
- b) jälgivad klientide kliiringusuhteid, sealhulgas kaasaskantavust ning kliirivate liikmete ja klientide vastastikust sõltuvust ja seoseid finantsturu muude infrastruktuuridega;
- c) aitavad kaasa kogu liitu hõlmavate kesksete vastaspoolte vastupanuvõime hindamise väljatöötamisele, keskendudes kesksete vastaspoolte, kliirivate liikmete ja klientide likviidsusriskidele;
- d) teevad kindlaks kontsentratsiooniriskid, eelkõige klientide kliirimise puhul, mis tulenevad liidu finantsturgude integratsioonist, sealhulgas juhul, kui mitu kesket vastaspoolt, kliirivat liiget või klienti kasutavad samu teenuseosutajaid;
- e) jälgivad liidu kesksete vastaspoolte atraktiivsuse suurendamiseks, liidu kesketes vastaspooltes kliirimise soodustamiseks ja piiriüleste riskide järelevalve tõhustamiseks mõeldud meetmete tõhusust.

Ühises järelevalvemehhanismis osalevad asutused ja riiklikud pädevad asutused teevad koostööd ja jagavad esimeses lõigus osutatud järelevalvetoimingute tegemiseks vajalikku teavet.

Kui nõutavat teavet, sealhulgas artikli 7a lõikes 4 osutatud teavet, ei tehta kättesaadavaks, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lihtteabenõudega nõuda tegevusloa saanud kesketelt vastaspooltelt, nende kliirivatelt liikmetelt ja nende klientidelt vajalikku teavet, mis võimaldab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel ja teistel ühises järelevalvemehhanismis osalevatel asutustel teha esimeses lõigus osutatud hindamist.

3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab koostöös teiste ühises järelevalvemehhanismis oslevate asutustega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga-aastase aruande oma lõike 2 kohase tegevuse tulemuste kohta.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tegutseb kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 17, kui ta ühise järelevalvemehhanismi raames saadud teabe põhjal ja pärast seal peetud arutelusid

- a) leiab, et pädevad asutused ei suuda tagada kliirivate liikmete ja klientide vastavust artiklis 7a sätestatud nõudele;
- b) teeb kindlaks riski liidu finantsstabiilsusele, mis tuleneb liidu õiguse väidetavast rikkumisest või kohaldamata jätmisest.

Enne esimese lõigu kohaselt meetmete võtmist võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve anda määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 kohaselt välja suuniseid või soovitusi.

5. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve leiab ühise järelevalvemehhanismi raames saadud teabe põhjal ja pärast seal peetud arutelusid, et artiklis 7a sätestatud nõude järgimine ei vähenda tõhusalt liidu kliirivate liikmete ja klientide liigset sõltuvust teise taseme kesketest vastaspooltest, vaatab ta artikli 7a lõikes 5 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid läbi ja määrab vajaduse korral asjakohase kohanemisperioodi, mis ei ole pikem kui 12 kuud.“;

(19) artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

Eriolukord

1. Keskse vastaspoole pädev asutus või mis tahes muu asjaomane asutus teavitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet, kolleegiumi, Euroopa Keskpankade Süsteemi asjaomaseid liikmeid, komisjoni ja teisi asjaomaseid asutusi põhjendamatult viivitusega keskse vastaspoolega seotud eriolukorrast, sealhulgas kõigest järgmisest:

- a) olukorrad või sündmused, mis mõjutavad või võivad tõenäoliselt mõjutada kooskõlas artikliga 14 tegevusloa saanud keskkete vastaspoolte, nende kliirivate liikmete või klientide usaldatavusnõuete täitmist, rahanduslikku usaldusväärsust või vastupanuvõimet;
- b) kui keskne vastaspool kavatseb aktiveerida oma taastekava kooskõlas määruse (EL) 2021/23 artikliga 9, on pädev asutus võtnud varajase sekkumise meetme vastavalt selle määruse artiklile 18 või pädev asutus on nõudnud keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhtorgani täielikku või osalist tagasikutsumist kõnealuse määruse artikli 19 kohaselt;
- c) kui finantsturgudel toimuvad muudatused, millel võib olla ebasoodne mõju turulikviidsusele, rahapoliitika ülekandumisele, maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele või finantsüsteemi stabiilsusele mis tahes liikmesriigis, kus keskne vastaspool või üks tema kliirivatest liikmetest on asutatud.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koordineerib pädevate asutuste, määruse (EL) 2021/23 artikli 3 lõike 1 kohaselt määratud kriisilahendusasutuse ja kolleegiumide tööd, et töötada välja ühine reageering keskse vastaspoolega seotud eriolukordadele.

3. Eriolukordades, välja arvatud juhul, kui kriisilahendusasutus on võtnud keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmeetme määruse (EL) 2021/23 artikli 21 kohaselt, ja pädevate asutuste reageeringu koordineerimiseks korraldatakse keskse vastaspoole järelevalvekomitee koosolek, mille

- a) võib kokku kutsuda keskse vastaspoole järelevalvekomitee esimees;
- b) kutsub kokku keskse vastaspoole järelevalvekomitee esimees, kui seda nõuavad kaks keskse vastaspoole järelevalvekomitee liiget.

4. Kui see on koosolekul arutatavate küsimuste seisukohast asjakohane, võib lõikes 3 nimetatud koosolekule kutsuda ka järgmisi asutusi:

- a) asjaomased emitentidest keskpangad;
- b) kliirivate liikmete üle järelevalvet tegevad asjaomased pädevad asutused, sealhulgas vajaduse korral Euroopa Keskpank, niisuguste ülesannete raames, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega ühtse järelevalvemehhanismi raames ja mis on talle antud kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013;
- c) kauplemiskohtade üle järelevalvet tegevad asjaomased pädevad asutused;
- d) klientide üle järelevalvet tegevad asjaomased pädevad asutused, kui need on teada;
- e) määruse (EL) 2021/23 artikli 3 lõike 1 kohaselt määratud asjaomased kriisilahendusasutused.

Kui keskse vastaspoole järelevalvekomitee koosolek toimub esimese lõigu kohaselt, teavitab esimees sellest Euroopa Pangandusjärelevalvet, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvet, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja komisjoni, kes kutsutakse nende taotluse korral sellel koosolekul osalema.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib lihtteabenõudega nõuda, et tegevusloaga kesksed vastaspoolad, nende kliirivad liikmed ja kliendid, kes on seotud finantsturu infrastruktuuridega, ja nendega seotud kolmandad isikud, kellele need kesksed vastaspoolad on tegevusfunktsioonid või tegevuse edasi andnud, esitavad kogu teabe, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel on vaja käesolevast artiklist tuleneva koordineerimisfunktsiooni täitmiseks.

6. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib keskse vastaspoole järelevalvekomitee ettepanekul anda välja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 16 kohased erakorralised soovitusel, mis on adresseeritud ühele või mitmele pädevale asutusele, soovitusel võtta vastu ajutisi või alalisi järelevalveotsuseid kooskõlas artiklis 16 ning IV ja V jaos sätestatud nõuetega, et vältida või leevendada märkimisväärset kahjulikku mõju liidu finantsstabiilsusele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib anda erakorralisi soovitusi ainult siis, kui mõjutatud on rohkem kui üks tegevusloa saanud keskne vastaspool või kui kogu liidu hõlmavad sündmused destabiliseerivad piiriülevalt kliiritavaid turge.“;

(20) artiklit 24a muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 2 punkti d alapunkt ii asendatakse järgmisega:
 - „ii) kui kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee tuleb kokku seoses artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud kesksete vastaspooltega: käesoleva artikli lõike 7 kohaste arutelude puhul tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte kliiritud finantsinstrumentide liidu vääringute emitentidest keskpangad, kes on taotlenud kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee liikmesust; nimetatud keskpankadel ei ole hääleõigust.“;
- b) lõige 3 asendatakse järgmisega:
 - „3. Kui see on asjakohane ja vajalik, võib esimees kutsuda kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee koosolekutele vaatlejana osalema artiklis 18 osutatud kolleegiumide liikmeid, klientide asjaomaste asutuste esindajaid, kui nad on teada, ning asjaomaste liidu institutsioonide ja asutuste esindajaid.“;
- c) lõiget 7 muudetakse järgmiselt:
 - i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Artikli 23a lõike 2 kohaldamiseks valmistab kesksete vastaspoolte järelevalvekomitee seoses artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või tegevusloba taotlevate kesksete vastaspooltega ette otsuseid ja täidab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele järgmistes punktides antud ülesandeid:

ii) lisatakse punktid ba, bb ja bc:

„ba) vähemalt kord aastas arutada läbi ja määrata kindlaks artikli 14 alusel tegevusloa saanud kesksete vastaspoolte järelevalveprioriteedid, et osaleda teabe andmisega määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 29a kohaste liidu strateegiliste järelevalveprioriteetide ettevalmistamisel Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt;

bb) võtta koostöös Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ning Euroopa Keskpangaga oma ülesannete täitmisel määruse (EL) nr 1024/2013 kohase ühtse järelevalvemehhanismi raames arvesse kõiki kesksete vastaspoolte tegevusest tulenevaid piiriüleseid riske, sealhulgas riske, mis tulenevad kesksete vastaspoolte vastastikusest seotusest, ning sellistest piiriülestest seostest tulenevaid kontsentratsiooniriske;

bc) koostada järelevalvenõukogus vastuvõtmiseks arvamuste eelnõusid kooskõlas artiklitega 17 ja 17b ning kinnitamisotsuste eelnõusid kooskõlas artikliga 49.“;

iii) lisatakse järgmine lõik:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab igal aastal komisjonile aruande piiriüleste riskide kohta, mis tulenevad esimese lõigu punktis bb osutatud kesksete vastaspoolte tegevusest.“;

(21) artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 4 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Tunnustamise otsus põhineb esimese taseme kesksete vastaspoolte puhul lõikes 2 ning teise taseme kesksete vastaspoolte puhul lõike 2 punktides a–d ning lõikes 2b sätestatud tingimustel. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab tunnustamist taotlevale keskele vastaspoolele 180 tööpäeva jooksul pärast taotluse vastavalt teisele lõigule täielikuks tunnistamist igakülgsest põhjendades kirjalikult teada, kas ta tunnustab keskset vastaspoolt või keeldub sellest.“;

b) lõike 5 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui läbivaatamine tehakse esimese lõigu punkti a kohaselt, viiakse see läbi kooskõlas lõigetega 2–4. Kui läbivaatamine tehakse esimese lõigu punkti b kohaselt, viiakse ka see läbi kooskõlas lõigetega 2–4, kuid lõikes 1 osutatud keskne vastaspool ei pea esitama uut taotlust, kuid peab esitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kogu teabe, mis on vajalik tema tunnustamise läbivaatamiseks.“;

c) lõikesse 6 lisatakse järgmine lõik:

„Kui liidu huvides ja arvestades võimalikke riske liidu finantsstabiilsusele, mis tulenevad liidus asutatud kliirivate liikmete ja kauplemiskohtade eeldatavast osalemisest kolmandas riigis asutatud kesksete vastaspoolte tegevuses, võib

komisjon vastu võtta esimeses lõigus osutatud rakendusakti, olenemata sellest, kas selle lõigu punkti c nõuded on täidetud.“;

d) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kehtestab tõhusa koostöökorra selliste kolmandate riikide asjaomaste pädevate asutustega, mille õigus- ja järelevalveraamistik on tunnistatud vastavalt lõikele 6 käesoleva määrusega samaväärseks.“;

e) lisatakse lõiked 7a, 7b ja 7c:

„7a. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ei ole keskse vastaspoole taset veel kindlaks määranud või kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on kindlaks teinud, et asjaomase kolmanda riigi kõik või mõned kesksed vastaspoolad on esimese taseme kesksed vastaspoolad, võetakse lõikes 7 osutatud koostöökorras arvesse riski, mille toob kaasa kliirimisteenuste osutamine nende kesksete vastaspoolte poolt, ja sätestab järgmise:

- a) mehhanism Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, lõike 3 punktis f osutatud emiteerivate keskpankade ja asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutuste vahel iga-aastaseks teabe vahetamiseks, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve saaks
 - i) tagada, et keskne vastaspool täidab lõikes 2 sätestatud tunnustamise tingimusi;
 - ii) teha kindlaks võimaliku olulise mõju turulikviidsusele või liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsusele ning
 - iii) jälgida liidus asutatud kliirivate liikmete kliirimistevõimet ühes või mitmes sellises kolmandas riigis asutatud keskses vastaspooles või liidus konsolideeritud järelevalve alusesse konsolideerimisgruppi kuulavas keskses vastaspooles;
- b) erandkorras kord kvartalis toimuva teabevahetuse mehhanism, mille alusel nõutakse üksikasjalikku teavet lõikes 2a osutatud aspektide kohta, eelkõige teavet riskimudelite ja parameetrite oluliste muudatuste, keskse vastaspoole tegevuste ja teenuste laiendamise ning kliendikonto struktuuri muudatuste kohta, eesmärgiga teha kindlaks, kas keskne vastaspool võib olla lähedal liidu või ühe või mitme liikmesriigi finantsstabiilsuse seisukohalt süsteemselt oluliseks muutumisele või võib tõenäoliselt selliseks muutuda;
- c) mehhanism Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kiireks teavitamiseks juhul, kui kolmanda riigi pädev asutus leiab, et keskne vastaspool, kelle üle ta järelevalvet teeb, rikub tegevusloa saamise aluseks olevaid tingimusi või muude õigusaktide sätteid, mida ta on kohustatud järgima;
- d) menetlused, mida on vaja kolmanda riigi regulatiivse ja järelevalvealase arengu tõhusaks jälgimiseks;
- e) kolmandate riikide asutuste menetlused, et teavitada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet, artiklis 25c osutatud kolmandate riikide kesksete vastaspoolte kolleegiumi ja lõike 3 punktis f osutatud emitendist keskpanku põhjendamatu viivitusega tunnistatud keskse vastaspoolega seotud eriolukorrast, sealhulgas finantsturgude sellise arengu korral, millel võib olla ebasoodne mõju turu likviidsusele ning finantssüsteemi

stabiilsusele liidus või mõnes selle liikmesriigis, samuti protseduurid ja hädaolukorrad selliste olukordadega tegelemiseks;

- f) kolmandate riikide asutuste menetlused, et tagada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt kooskõlas artikliga 25f, artikli 25k lõike 1 punktiga b, artiklitega 25l, 25m ja 25p vastu võetud otsuste tõhus täitmine;
- g) kolmanda riigi asutuste nõusolek nende poolt lõikes 3 osutatud asutustega ja kolmandate riikide kesksete vastaspoolte kolleegiumide liikmetega sõlmitud koostöökorra raames Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele esitatud mis tahes teabe edasisaatmiseks, tingimusel et järgitakse artiklis 83 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõudeid.

7b. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on teinud kindlaks, et vähemalt üks asjaomase kolmanda riigi keskne vastaspool on teise taseme keskne vastaspool, sätestatakse lõikes 7 osutatud koostöökorras selliste teise taseme kesksete vastaspoolte kohta vähemalt järgmine:

- a) lõike 7a punktides a, c, d, e ja g osutatud elemendid, kui asjaomase kolmanda riigiga ei ole teise lõigu kohast koostöökorda juba sõlmitud;
- b) mehhanism Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, lõike 3 punktis f osutatud emiteerivate keskpankade ja asjaomaste kolmandate riikide pädevate asutuste vahel igakuiseks teabe vahetamiseks, sealhulgas juurdepääs igasugusele teabele, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõuab, et tagada keskse vastaspoole vastavus lõikes 2b osutatud nõuetele;
- c) järelevalve koordineerimisega seotud menetlused, sealhulgas kolmandate riikide asutustega sõlmitud kokkulepe uurimiste ja kohapealsete kontrollide lubamiseks vastavalt kas artiklile 25g või 25h;
- d) kolmandate riikide asutuste menetlused, et tagada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt kooskõlas artiklitega 25b, 25f–25 m, 25p ja 25q vastu võetud otsuste tõhus täitmine;
- e) menetlused, mille kohaselt kolmandate riikide ametiasutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet viivitamatult järgmistest asjaoludest, keskendudes liidu või ühe või mitme liikmesriigi jaoks olulistele aspektidele:
 - i) taastekavade ja kriisilahenduse kavade koostamine ning nendes kavades hiljem tehtud olulised muudatused;
 - ii) kui teise taseme keskne vastaspool kavatseb aktiveerida oma taastekava või kui kolmanda riigi ametiasutused on kindlaks teinud märke tekkivast kriisiolukorrast, mis võib mõjutada selle keskse vastaspoole tegevust, eelkõige tema suutlikkust kliirimisteenuseid osutada, või kui kolmandate riikide ametiasutused kavatsevad lähitulevikus võtta kriisilahendusmeetmeid.

7c. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on seiskohal, et kolmanda riigi pädev asutus ei kohalda lõigete 7, 7a ja 7b kohaselt kehtestatud koostöökorra sätteid, teavitab ta sellest viivitamata ja konfidentsiaalselt komisjoni. Sellisel juhul võib komisjon otsustada vaadata läbi lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusakti.“;

(22) artikli 25b lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõuab igalt teise taseme keskselt vastaspoolelt järgmist:

- (a) vähemalt kord aastas kinnitust selle kohta, et artikli 25 lõike 2b punktides a, c ja d osutatud nõuded on jätkuvalt täidetud;
- (b) korrapäraselt teavet ja andmeid tagamaks, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve saab teha järelevalvet nende kesksete vastaspoolte vastavuse üle artikli 25 lõike 2b punktis a osutatud nõuetele.“;

(23) artikli 25p lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) asjaomane keskne vastaspool on raskelt ja süstemaatiliselt rikkunud mõnda käesolevas määruses sätestatud kohaldatavat nõuet või ei vasta enam mõnele artiklis 25 sätestatud tunnustamistingimustest ning ei ole võtnud neis olukordades Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõutud parandusmeetet asjakohaselt määratud tähtaja jooksul, milleks on maksimaalselt üks aasta.“;

(24) lisatakse järgmine artikkel 25r:

„Artikkel 25r

Avalik teadaanne

Ilma et see piiraks artiklite 25p ja 25q kohaldamist, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldada avaliku teadaande, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- (a) kolmanda riigi keskne vastaspool ei ole tasunud artikli 25d alusel makstavaid tasusid või ei ole maksnud artikli 25j alusel tasumisele kuuluvaid trahve või artikli 25k alusel maksta olevaid perioodilisi karistusmaksseid;
- (b) keskne vastaspool ei ole võtnud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõutud parandusmeetmeid mis tahes artikli 25p lõike 1 punktis c kirjeldatud olukorras asjakohaselt määratud kuni kuuekuulise ajavahemiku jooksul.“;

(25) artikli 26 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Kesksel vastaspoolel peab olema kindel juhtimiskord, mis hõlmab selgesti määratletud, läbipaistvate ja sidusate vastutusalaadega selget organisatsioonilist struktuuri, tõhusaid protseduure riskide või võimalike riskide tuvastamiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks ning piisavaid sisekontrollimeetmeid, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja raamatupidamiskorda. Keskne vastaspool ei tohi olla kliiriv liige või klient ega saada kliirivaks liikmeks või kliendiks ega sõlmida kliiriva liikmega kaudseid kliirimiskokkuleppeid eesmärgiga teha kliirimistoiminguid keskse vastaspoole juures.“;

(26) artiklit 31 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 kolmas ja neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Pädev asutus edastab viivitamata, ent igal juhul kahe tööpäeva jooksul alates käesolevas lõikes osutatud teate ja lõikes 3 osutatud teabe kättesaamisest kavandavale omandajale või müüjale kirjaliku kinnituse selle kättesaamise kohta ning edastab selle teabe Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile.

Pädev asutus viib 60 tööpäeva jooksul alates teate ja kõikide artikli 32 lõikes 4 osutatud nimekirja alusel teatele lisatavate dokumentide kättesaamist tõendava

kirjaliku kinnituse kuupäevast (edaspidi „hindamisaeg“) ja kui tähtaega ei ole kooskõlas käesoleva artikliga pikendatud, läbi artikli 32 lõikes 1 sätestatud hindamise (edaspidi „hindamine“). Kolleegium esitab arvamuse kooskõlas artikliga 19 ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab arvamuse kooskõlas artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punktiga bc ja artiklis 17b sätestatud korras hindamisaja jooksul.“;

- b) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Vajaduse korral võivad pädev asutus, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja kolleegium hindamisaja jooksul, kuid hiljemalt hindamisaja viiekümnenadal tööpäeval nõuda lisateavet, mis on vajalik hindamise lõpuleviimiseks. Taotlus esitatakse kirjalikult ning selles täpsustatakse, millist täiendavat teavet on vaja.“;

- (27) artikli 32 lõike 1 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Pädeva asutuse hinnangule artikli 31 lõikes 2 ette nähtud teadaande ja artikli 31 lõikes 3 osutatud teabe kohta peab vastavalt artiklile 19 arvamust avaldama kolleegium ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peab esitama arvamuse artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punkti bc kohaselt, mis väljastatakse vastavalt artiklis 17b sätestatud menetlusele.“;

- (28) artiklit 35 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Keskne vastaspool ei anna edasi riskijuhtimisega seotud peamisi tegevusi, välja arvatud juhul, kui pädev asutus sellise edasiandmise heaks kiidab. Pädeva asutuse otsuse kohta esitatakse artiklis 19 kohaselt kolleegiumi aramus ja artikli 24a lõike 7 punkti bc kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve aramus, mis väljastatakse vastavalt artiklis 17b sätestatud menetlusele.“;

- b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Keskne vastaspool teeb taotluse korral kättesaadavaks kogu teabe, mida on pädeval asutusel, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel ja kolleegiumil vaja, et hinnata, kas allhangitud tegevusi sooritatakse kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.“;

- (29) artiklit 37 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskne vastaspool kehtestab vajaduse korral kliiritavate tooteliikide kaupa vastuvõetavate kliirivate liikmete kategooriad ja vastuvõtukriteeriumid riskikomiteelt saadud nõuande põhjal vastavalt artikli 28 lõikele 3. Sellised kriteeriumid peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja objektiivsed, et tagada aus ja avatud juurdepääs kesksele vastaspoolele ja tagada, et kliirivatel liikmetel on piisavalt rahalisi vahendeid ja nende tegevussuutlikkus on piisav, et täita keskses vastaspooles osalemisega kaasnevad kohustused. Juurdepääsu piiravate kriteeriumide kasutamine on lubatud üksnes juhul, kui nende eesmärk on kontrollida keskse vastaspoole riski. Kriteeriumid tagavad, et kesksed vastaspoolel või kliiringukojad ei saa otseselt ega kaudselt olla keskse vastaspoole kliirivad liikmed.“;

- b) lisatakse järgmine lõige 1a:

„1a. Keskne vastaspool võtab finantssektoriväliseid vastaspooli kliirivateks liikmeteks ainult siis, kui nad suudavad tõendada, et on võimelised täitma võimendustagatise nõudeid ja tegema tagatisfondi sissemakseid, sealhulgas halvenenud turutingimustes.

Finantssektoriväliseid vastaspooli aktsepteeriva keskse vastaspoole pädev asutus vaatab sellised kokkulepped korrapäraselt läbi ning annab nende sobilikkuse kohta Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile aru.

Kliiriva liikmena tegutseval finantssektorivälisel vastaspoolel ei ole lubatud pakkuda klientidele kliirimisteenuseid ja tal on keskses vastaspooles konto ainult tema enda arvel hoitavate varade ja positsioonide jaoks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib pärast *ad hoc* vastastikust eksperthindamist avaldada arvamuse või anda soovitus selle korra asjakohasuse kohta.“;

c) lisatakse lõige 7:

„7. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab pärast Euroopa Pangandusjärelevalvega konsulteerimist välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustab lõikes 1 osutatud sobivuskriteeriumide kehtestamisel arvesse võetavaid elemente.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;

(30) artiklit 38 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 7 lisatakse järgmine lõik:

„Kliirimisteenuseid osutavad kliirivad liikmed ja kliirimisteenuseid osutavad kliendid teavitavad oma kliente selgelt ja läbipaistvalt sellest, kuidas keskse vastaspoole võimendustagatise mudelid toimivad, sealhulgas stressiolukordades, ning esitavad neile selliste võimendustagatise nõuete simulatsiooni, mida võidakse nende suhtes erinevate stsenaariumide korral kohaldada. See hõlmab nii võimendustagatise, mida nõuab keskne vastaspool, kui ka mis tahes täiendavaid võimendustagatise, mida nõuavad kliirivad liikmed ja kliirimisteenuseid osutavad kliendid ise.“;

b) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Keskse vastaspoole kliirivad liikmed ja kliirimisteenuseid osutavad kliendid teavitavad oma olemasolevaid ja potentsiaalseid kliente selgelt võimalikust kahjust või muudest kuludest, mida nad võivad kanda keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud rikkumismenetluste ning kahjumi ja positsioonide jaotamise korra kohaldamise tulemusel, sealhulgas hüvitisest, mille nad võivad saada, võttes arvesse artikli 48 lõiget 7. Klientidele antakse piisavalt üksikasjalikku teavet tagamaks, et nad mõistavad kõige halvemal juhul tekkivat kahju või muid kulusid, mida nad võivad kanda, kui keskne vastaspool rakendab finantsseisundi taastamise meetmeid.“;

(31) artiklit 41 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Selleks et piirata oma krediidiriski positsioone, näeb keskne vastaspool kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral koostalitluskokkulepetega hõlmatud kesksetele vastaspooltele ette võimendustagatised ja nõuab nende seadmist. Tagatis peab olema piisav, et katta võimalikke riske, mis keskse vastaspoole hinnangul võivad asjaomaste positsioonide likvideerimiseni ilmned. Tagatis peab samuti olema piisav, et katta vähemalt 99 % kahjudest, mis on tingitud riskipositsioonide muutusest teatava aja jooksul ning tagada, et keskne vastaspool hangiks kliirivatelt liikmetelt ja vajaduse korral teistelt keskselt vastaspooltelt, kellega on sõlmitud koostalitluskokkulepped, vähemalt kord päevas tagatiseid, et täies ulatuses katta oma riskipositsioonid. Keskne vastaspool jälgib pidevalt tagatiste määra ja vaatab selle läbi sõltuvalt valitsevatest turutingimustest, võttes arvesse selliste läbivaatamiste võimalikku protsüklilist mõju.

2. Võimendustagatise nõuete kehtestamiseks võtab keskne vastaspool vastu mudelid ja parameetrid, mis kajastavad kliiritavate toodete riskitunnuseid ja mille puhul võetakse arvesse võimendustagatiste seadmise nõudmise intervalli, turulikviidsust ning muutuste võimalikkust tehingu kestuse jooksul. Mudelid kinnitab pädev asutus ja nende kohta esitatakse artikli 19 kohane arvamus ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve artikli 24a lõike 7 esimese lõigu punkti b kohane arvamus, mis esitatakse artiklis 17b sätestatud korras.

3. Keskne vastaspool näeb ette võimendustagatise ja nõuab selle seadmist päevasiseselt, ent hiljemalt siis, kui ületatakse eelnevalt kindlaksmääratud künnis. Seda tehes võtab keskne vastaspool arvesse oma päevasise võimendustagatise kogumise ja maksete võimalikku mõju oma osalejate likviidsuspositsioonile. Keskne vastaspool püüab anda endast parima, et pärast kõigi tasumisele kuuluvate maksete laekumist päevasisesed lisatagatise nõudeid mitte hoida.“;

(32) artikli 44 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Keskne vastaspool mõõdab oma võimalikku likviidsusvajadust iga päev. Keskne vastaspool võtab arvesse likviidsusriski, mis tuleneb vähemalt kahe tema suhtes kõige suurema riskipositsiooniga üksuse, sealhulgas kliiriva liikme või likviidsuse pakkuja kohustuste mittetäitmisest.“;

(33) artiklit 46 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Keskne vastaspool aktsepteerib kliirivate liikmete esialgse ja püsiva riskipositsiooni katmiseks väga likviidsed tagatise, mille krediidi- ja tururisk on minimaalne. Keskne vastaspool võib aktsepteerida riiklikke tagatise või riigipanga või kommertspanga tagatise, tingimusel et need on artiklis 41 osutatud likvideerimisperioodi jooksul taotluse korral tingimusteta kättesaadavad. Kui keskselle vastaspoolele antakse pangatagatise, võtab see keskne vastaspool neid arvesse oma riskipositsiooni arvutamisel panga suhtes, mis on ühtlasi kliiriv liige. Keskne vastaspool teeb vajalikke väärtuskärpeid ja annab tagatise, mis kajastavad vara väärtuse võimalikku vähenemist ajavahemikus alates vara viimasest hindamisest kuni ajani, mil selle saab hinnanguliselt likvideerida. Ta võtab arvesse turuosalise kohustuste täitmatajätmisest tulenevat likviidsusriski ja teatava vara kontsentratsiooniriski, millest tulenevalt võidakse ette näha aktsepteeritav tagatis ja teha vastavad väärtuskärped. Tagatisena aktsepteeritavate varade suhtes

kohaldatavate väärtuskärbete taseme läbivaatamisel võtab keskne vastaspool arvesse selliste muudatuste võimalikku protsüklilist mõju.“;

- b) lõike 3 esimese lõigu punkt b asendatakse järgmisega:

„b) lõikes 1 osutatud väärtuskärped, võttes arvesse eesmärki piirata nende protsüklilisust, ning“;

- (34) artiklit 49 muudetakse järgmiselt:

- a) lõiked 1–1e asendatakse järgmisega:

„1. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi oma võimendustagatise nõuete, tagatisfondi maksete, tagatisnõuete ja muude riskikontrollimehhanismide arvutamiseks kasutatavad mudelid ja parameetrid. Keskne vastaspool teeb mudelitele rangeid ja sagedasi stressiteste, et hinnata nende vastupanuvõimet äärmuslikes, kuid usutavates turutingimustes, ning korraldab järelduste, et hinnata kasutatavate meetodite usaldusväärsust. Keskne vastaspool hangib sõltumatu kinnituse, teavitab oma pädevat asutust ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet tehtud testide tulemustest ja peab enne mudelite olulist muutmist saama tulemuste kohta lõigetes 1a–1e käsitletud kinnituse.

Kolleegium esitab vastuvõetud mudelite ning nende oluliste muudatuste kohta käesoleva artikli kohaselt arvamuse.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tagab stressitestide tulemusi puudutava teabe edastamise Euroopa järelevalveasutustele, EKPSile ja Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, võimaldamaks neil hinnata finantsettevõtjate avatust riskile, kui keskne vastaspool ei täida oma kohustusi.

1a. Kui keskne vastaspool kavatab lõikes 1 osutatud mudelites teha mis tahes olulisi muudatusi, esitab ta asjaomase muudatuse tegemiseks loa saamise taotluse elektroonilises vormingus artikli 17 lõikes 7 osutatud keskandmebaasi kaudu, kus see viivitamata edastatakse keskse vastaspoole pädevale asutusele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile. Keskne vastaspool lisab taotlusele kavandatud muudatuse sõltumatu kinnituse.

Kui keskne vastaspool leiab, et lõikes 1 osutatud mudelite muudatus, mida ta kavatab teha, ei ole lõike 1g tähenduses oluline, taotleb keskne vastaspool, et taotluse suhtes kohaldataks lõike 1b kohast vastuväidete esitamiset menetlust. Sellisel juhul võib keskne vastaspool hakata sellist muudatust kohaldama enne keskse vastaspoole pädeva asutuse ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lõike 1b kohase otsuse vastuvõtmist.

Keskse vastaspoole pädev asutus kinnitab koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega kahe tööpäeva jooksul sellise taotluse kättesaamist ja kinnitab kesksele vastaspoolele, et taotlus sisaldab nõutavaid dokumente. Kui üks neist leiab, et taotlus ei sisalda nõutavaid dokumente, lükatakse taotlus tagasi.

1b. Pädev asutus ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve hindavad kümne tööpäeva jooksul pärast lõike 1a kolmandas lõigus osutatud kuupäeva, kas kavandatud muudatus kvalifitseerub lõike 1g kohaselt oluliseks muudatuseks. Kui üks neist leiab, et muudatus vastab ühele lõikes 1g osutatud tingimusest, hinnatakse taotlust lõigete 1c, 1d ja 1e alusel ning keskse vastaspoole pädev asutus teavitab koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega taotluse esitanud kesket vastaspoolt sellest kirjalikult.

Kui kümne tööpäeva jooksul alates lõike 1a kolmandas lõigus osutatud kuupäevast ei ole taotluse esitanud kesket vastaspoolt kirjalikult teavitatud, et tema taotlus vastuväidete esitamiseta menetluse kohaldamiseks on tagasi lükatud, loetakse muudatus kinnitatuks.

Kui vastuväidete esitamiseta menetluse taotlus on tagasi lükatud, lõpetab keskne vastaspool selle mudelimuudatuse kasutamise viie tööpäeva jooksul alates esimeses lõigus osutatud teate saamisest. Kümne tööpäeva jooksul pärast teate saamist võtab keskne vastaspool taotluse tagasi või täiendab taotlust muudatuse sõltumatu kinnitusega.

1c. 30 tööpäeva jooksul pärast lõike 1a kolmandas lõigus osutatud kuupäeva

- (a) viib pädev asutus läbi olulise muudatuse riskianalüüsi ning esitab oma aruande Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kolleegiumile;
- (b) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve viib läbi olulise muudatuse riskianalüüsi ning esitab oma aruande keskse vastaspoole pädevale asutusele ja kolleegiumile.

1d. Keskse vastaspoole pädev asutus ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtavad kümne tööpäeva jooksul pärast lõikes 1c osutatud aruannete saamist kumbki vastu otsuse, võtavad arvesse neid aruandeid ning teavitavad üksteist tehtud otsusest. Kui üks neist ei ole muudatust kinnitanud, lükatakse kinnitamine tagasi.

1e. Pädev asutus ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annavad kesksele vastaspoolele viie tööpäeva jooksul pärast lõike 1d kohaselt vastuvõetava otsuse tegemist igakülgsest põhjendades kirjalikult teada, kas nad kinnitavad kavandatud muudatuse või mitte.“;

(b) lisatakse lõiked 1f ja 1g:

„1f. Keskne vastaspool ei tohi lõikes 1 osutatud mudeleid oluliselt muuta enne pädevalt asutuselt ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt kinnituse saamist. Pädev asutus võib kokkuleppel Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega lubada nende mudelite olulise muudatuse enne selle kinnitamist ajutiselt teha, kui see on käesoleva määruse artikli 24 kohase eriolukorra tõttu nõuetekohaselt põhjendatud. Selline mudelite ajutine muutmine on lubatud ainult teatavaks ajavahemikuks, mille keskse vastaspoole pädev asutus ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on ühiselt kindlaks määranud. Pärast selle ajavahemiku möödumist ei lubata kesksel vastaspoolel sellist mudelimuudatust kasutada, välja arvatud juhul, kui see on lõigete 1a, 1c, 1d ja 1e kohaselt heaks kiidetud.

1 g. Muudatust peetakse oluliseks, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- a) muudatus toob kaasa eelrahastatud rahaliste vahendite kogusumma, sealhulgas võimendustagatise nõuded, tagatisfond ja omavastutus, vähenemise või suurenemise rohkem kui 15 %;
- b) võimendustagatise mudeli struktuuri, struktuurielemente või võimendustagatise parameetreid muudetakse või võimendustagatise moodul võetakse kasutusele, eemaldatakse või seda muudetakse viisil, mille tõttu selle võimendustagatise moodul väheneb või suureneb keskse vastaspoole tasandil rohkem kui 15 %;

- c) portfelli tasaarvestuste arvutamise metoodikat muudetakse, mille tulemusel väheneb või suureneb nende finantsinstrumentide võimendustagatise nõuete kogusumma rohkem kui 10 %;
 - d) tagatisfondi riskipositsioonide kindlaksmääramise stressitesti stsenaariumide kindlaksmääramise ja kalibreerimise metoodikat muudetakse, mille tulemusel tagatisfond väheneb või suureneb rohkem kui 20 % või tagatisfondi mis tahes individuaalne sissemakse väheneb või suureneb rohkem kui 50 %;
 - e) likviidsusriski hindamise ja kontsentratsiooniriski jälgimise metoodikat muudetakse, mis toob kaasa hinnangulise likviidsusvajaduse vähenemise või suurenemise mis tahes valuutas rohkem kui 20 % või kogulikviidsusvajaduse vähenemise või suurenemise rohkem kui 10 %;
 - f) tagatise väärtuse, tagatise allahindluse kalibreerimise või kontsentratsioonipiirangute seadmise metoodikat muudetakse nii, et mitterahalise tagatise koguväärtus väheneb või suureneb rohkem kui 10 %; keske vastaspoole kavandatud muudatus ei vasta ühelegi artikli 2 lõikes 1 nimetatud keske vastaspoole tegevusloa laiendamise kriteeriumile;
 - g) kõik muud muudatused mudelites, mis võivad oluliselt mõjutada keske vastaspoole üldist riski.“;
- c) lõige 5 asendatakse järgmisega:
- „5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab tihedas koostöös Euroopa Keskpankade Süsteemiga välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse loetelu nõutavatest dokumentidest, mis tuleb lisada lõike 1a kohasele kinnitamise taotlusele, ja täpsustavad, millist teavet need dokumendid peavad sisaldama, eesmärgiga näidata, et keskne vastaspool täidab kõiki käesoleva määruse asjakohaseid nõudeid.
- Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].
- Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;
- d) lisatakse lõige 6:
- „6. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks lõikes 1a osutatud keskandmebaasi esitatava kinnitamistaotluse elektrooniline vorming.
- Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].
- Komisjonile antakse volitused võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 15.“;
- (1) artikli 54 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Koostalitluskokkuleppe peavad kaasatud kesksete vastaspoolte pädevad asutused eelnevalt heaks kiitma. Kesksete vastaspoolte pädevad asutused taotleavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt arvamust vastavalt artikli 24a lõike 7 esimese lõigu

punktile bc ja kolleegiumilt vastavalt artiklile 19, ning arvamused esitatakse artiklis 17b sätestatud korras.“;

(2) artikli 82 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 1 lõikes 6, artikli 3 lõikes 5, artikli 4 lõikes 3a, artikli 7a lõikes 6, artikli 17a lõikes 6, artikli 25 lõikes 2a, artikli 25 lõikes 6a, artikli 25a lõikes 3, artikli 25d lõikes 3, artikli 25i lõikes 7, artiklis 25o, artikli 64 lõikes 7, artiklis 70, artikli 72 lõikes 3 ja artikli 85 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 1 lõikes 6, artikli 3 lõikes 5, artikli 4 lõikes 3a, artikli 7a lõikes 6, artikli 17a lõikes 6, artikli 25 lõikes 2a, artikli 25 lõikes 6a, artikli 25a lõikes 3, artikli 25d lõikes 3, artikli 25i lõikes 7, artiklis 25o, artikli 64 lõikes 7, artiklis 70, artikli 72 lõikes 3 ja artikli 85 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

(3) artiklit 85 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon hindab hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] käesoleva määruse kohaldamist ja koostab üldaruande. Komisjon esitab nimetatud aruande koos asjakohaste ettepanekutega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.“;

b) lisatakse järgmine lõige 1b:

„1b. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist] komisjonile aruande finantssektoriväliste ja finantssektori vastaspoolte kliirimisahelas kontode eraldamise nõude kehtestamise võimaluse ja teostatavuse kohta. Aruandele lisatakse kulude-tulude analüüs.“;

c) lõige 7 jäetakse välja;

(4) artiklit 90 muudetakse järgmiselt:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve hindab hiljemalt [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev, mis saabub kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] personali- ja ressursivajadusi, mis tulenevad käesoleva määruse kohaste volituste ja ülesannete täitmisest, ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile selle kohta aruande.“.

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 575/2013 muudatused

Määruse (EL) nr 575/2013 artiklit 382 muudetakse järgmiselt:

(1) lõike 4 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) konsolideerimisgrupi sisetehingud, mis on tehtud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 8 määratletud finantssektori vastaspooltega, finantseerimisasutustega või kõrvalteenuste osutajatega, mis on asutatud liidus või kolmandas riigis, kes kohaldab nende finantssektori vastaspoolte, finantseerimisasutuste või abiteenuste osutajate suhtes usaldatavusnõudeid ja järelevalvenõudeid, mis on vähemalt samaväärsed liidus

kohaldatavatega, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid võtavad vastu pangandusgrupis struktuurset eraldamist nõudvad riigisisised õigusnormid, millisel juhul võivad pädevad asutused nõuda omavahendite nõude kohaldamist struktuurselt eraldatud üksuste vaheliste konsolideerimisgrupi sisetehingute suhtes;“;

(2) lisatakse lõige [4c]:

„[4c]. Lõike 4 punkti b kohaldamisel võib komisjon rakendusaktidega ja vastavalt artikli 464 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele võtta vastu otsuse selle kohta, kas kolmanda riigi kohaldatavad usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja regulatiivsed nõuded on vähemalt samaväärsed liidus kohaldatavate nõuetega.

Kui sellist otsust ei ole tehtud, võivad krediidasutused ja investeerimisühingud jätta kuni 31. detsembrini 2027 asjaomaste konsolideerimisgrupi sisetehingute krediidiväärtuse korrigeerimise riski omavahendite nõuetest jätkuvalt välja, tingimusel et asjaomased pädevad asutused on tunnistanud kõnealuse kolmanda riigi sellisele käsitlusele sobivaks enne 31. detsembrit 2026. Pädevad asutused teavitavad Euroopa Pangandusjärelevalvet sellistest juhtumitest 31. märtsiks 2027.“.

Artikkel 3

Määruse (EL) 2017/1131 muutmine

Määrust (EL) 2017/1131 muudetakse järgmiselt:

(1) artiklisse 2 lisatakse punkt 24:

„24) „keskne vastaspool“ – juriidiline isik, millele on osutatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1;“;

(2) artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Rahaturufondi ühe ja sama vastaspoolega seotud agregeeritud riskipositsioon, mis tuleneb tuletistehingutest, mis vastavad artiklis 13 sätestatud tingimustele ja mida ei kliirita keskselt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või nimetatud määruse artikli 25 alusel tunnustatud keskse vastaspoole kaudu, ei ületa 5 % rahaturufondi varadest.“;

b) lõike 6 esimese lõigu punkt c asendatakse järgmisega:

„c) tuletisinstrumendid, mida ei kliirita keskselt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 14 kohaselt tegevusloa saanud või nimetatud määruse artikli 25 alusel tunnustatud keskse vastaspoole kaudu, millega seoses tekiks selle isiku suhtes vastaspoole risk.“

Artikkel 4

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.
Brüssel,

komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, millega muudetakse määrusi (EL) nr 648/2012, (EL) nr 575/2013 ja (EL) 2017/1131 (EMPs kohaldatav tekst)

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Siseturg – finantsteenused

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

☒ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁴⁰

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Edendada finantsstabiilsust ja tugevdada kapitaliturgude liitu.

1.4.2. Erieesmärgid

Keskse kliirimise teenuste ELi siseturuga seotud üldeesmärkide saavutamiseks on käesoleval ettepanekul järgmised erieesmärgid:

– soodustada kliirimist ELi kesksetes vastaspooltes ja vähendada liigset sõltuvust süsteemsetest ELi-välistest kesketest vastaspooltest atraktiivsema ja tugevama ELi kliiringuturu loomise abil;

– tagada, et ELi kesksete vastaspoolte järelevalveraamistik oleks piisav ELi finantssüsteemi sisemise seotuse ja kliirimismahtude suurenemisega seotud riskide juhtimiseks, eelkõige piiriüleste riskide puhul, kuna need riskid võivad ELi kliiringuturgude kasvades veelgi võimenduda.

Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Ettepaneku eesmärk on tugevdada ELi kliiringuturgu ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsuse suurendamise, ELi kesksetes vastaspooltes kliirimise soodustamise ning piiriüleste riskide hindamise ja juhtimise tõhustamisega.

⁴⁰

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Iga erieesmärgi jaoks on määratud järgmised tulemusnäitajad.

Suurendada ELi kesksete vastaspoolte atraktiivsust:

- mõõdetuna nende lepingute protsendina, mille ELi kliirivad osalised on kliirunud ELi ja kolmandate riikide kesksetes vastaspooltes;
- ELi kesksete vastaspoolte uute heakskiidetud toodete arv;
- keskse vastaspoolle uute toodete kinnitamiseks ja mudelimuudatuste kinnitamiseks kuluv keskmine aeg (päevade arv);
- lõpuleviidud vastuväidete esitamiseta menetluste arv.

Soodustada kliirimist ELi kesksetes vastaspooltes:

- keskmised summad, mida hoitakse ELi kesksetes vastaspooltes aktiivsetel kontodel;
- ELi kesksetes vastaspooltes eri valuutades kliiritud tehingud (absoluutväärtus ja võrreldes ülemaailmsete turgudega);
- ELi kesksete vastaspoolte kliirivate liikmete ja klientide arv;
- nende lepingute arv, mille ELi osalejad on kliirunud ELi-välistes kesksetes vastaspooltes või ELi valuutas nomineeritud lepingute arv.

Tõhustada piiriüleste riskide hindamist ja juhtimist:

- ESMA aastas väljastatud arvamuste arv;
- nende juhtude arv, kui liikmesriikide pädevad asutused ei järgi ESMA arvamust;
- loodud ühiste järelevalverühmade ja täidetud ülesannete arv;
- mitu korda ESMA teabenõudeid kooskõlastas või esitas.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühivi või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Käesoleva ettepaneku eesmärk on täita nõuded, et ELis oleksid nüüdisaegsed ja konkurentsivõimelised kesksed vastaspoolled, kes suudavad meelitada ligi ettevõtjaid, ning et samal ajal oleksid ELi kesksed vastaspoolled turvalised ja vastupidavad, ning suurendada ELi avatud strateegilist autonoomiat.

Ettepaneku rakendamisega, sealhulgas selle kavandatud edasiarendamisega teisel tasandil, eeldatakse, – juhul kui kaasseadusandjad kokkuleppele jõuavad –, et nii järelevalveringkonnad kui ka turg täidavad nõuded hiljemalt 2025. aasta juuniks.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

ELi kliiringuturg on ELi finantsturu lahutamatu osa. Seega peaksid ELi meetmed tagama, et ELi finantsturu osalised ei seisaks silmitsi liiga suurte riskidega, mis tulenevad liigsest sõltuvusest kolmandate riikide süsteemsetest kesketest vastaspooltest, mille puhul raskuste korral võtaksid otsuseid vastu kolmanda riigi ametiasutused, mis võtab ELilt võimaluse eriolukordades sekkuda.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Euroopa turu infrastruktuuri määruse eesmärgid, nimelt tuletistehingute reguleerimine, finantsstabiilsuse edendamine ning turgude läbipaistvamaks, põhjalikumalt standarditumaks ja seega turvalisemaks muutmine, on eduka ELi finantssiseturu oluline element, eriti puudutab see piiriülest komponenti. Liikmesriigid ja riiklikud järelevalveasutused ei saa üksi lahendada ega käsitleda piiriüleseid riske, mis on seotud keskse kliirimisega ELis või kolmandate riikide keskkete vastaspoolte raamistikus.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse Euroopa turu infrastruktuuri määruse varasemate versioonidega saadud kogemusi.

Euroopa turu infrastruktuuri määrusega reguleeritakse tuletistehinguid, sealhulgas meetmeid nende riskide piiramiseks keskkete vastaspoolte kaudu. Määrus võeti vastu 2008.–2009. aasta finantskriisi järel, et edendada finantsstabiilsust ning muuta turud läbipaistvamaks, põhjalikumalt standardituks ja seega turvalisemaks. Sarnased reformid viidi ellu enamikus G20 riikides. Euroopa turu infrastruktuuri määruses on nõue tuletistehingutest teatada, et tagada turu läbipaistvus reguleerivate ja järelevalveasutuste jaoks ja et nende riske maandatakse asjakohaselt keskse kliirimisega keskses vastaspooles või kahepoolsete tehingute puhul tagatise ehk võimendustagatise vahetamise kaudu. Kesksed vastaspooled ja riskid, mida nad juhivad, on pärast Euroopa turu infrastruktuuri määruse vastuvõtmist märkimisväärselt kasvanud.

2017. aastal avaldas komisjon kaks seadusandlikku ettepanekut Euroopa turu infrastruktuuri määruse muutmise kohta ning 2019. aastal võtsid kaasseadusandjad mõlemad ettepanekud vastu. Euroopa turu infrastruktuuri määruse muutmise määruses (EMIR REFIT)⁴¹ kohandati mõnda eeskirja, et tagada nende proportsionaalsus ja kindlustada samal ajal finantsstabiilsus. Arvestades esilekerkivaid probleeme, mis on seotud riskide suureneva koondumisega keskketesse vastaspooltesse, eelkõige kolmandate riikide keskketesse vastaspooltesse, muudeti EMIR 2.2ga⁴² järelevalveraamistikku ja kehtestati protsess, mille abil ESMA hindab kolmandate riikide keskkete vastaspoolte süsteemsust koostöös Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) ja emitentidest keskpankadega.

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamise meetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42–63).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2099, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses keskketele vastaspooltele tegevusloa andmise korra ja sellega seotud asutustega ning kolmandate riikide keskkete vastaspoolte tunnustamise nõuetega (ELT L 322, 12.12.2019, lk 1–44).

Euroopa turu infrastruktuuri määrust täiendas määrus kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta,⁴³ mis võeti vastu 2020. aastal, et valmistuda ebatõenäoliseks, kuid tohutu mõjuga sündmuseks, et ELi keskne vastaspool satub tõsisesse raskustesse. Finantsstabiilsus on nende ELi õigusaktide keskmes. Alates 2017. aastast on korduvalt väljendatud muret ELi finantsstabiilsust ohustavate jätkuvate riskide pärast, mis tulenevad kliirimise liigsest koondumisest mõnes kolmandas riigis asuvatesse kesksetesse vastaspooltesse, eelkõige võimalikud riskid stressistsenaariumi korral. Lisaks võib ette tulla suure riski, kuid väikese tõenäosusega sündmusi ja EL peab olema nendeks valmis. Kuigi ELi kesksed vastaspoolel on sellise arengu käigus üldiselt vastupidavaks osutunud, on kogemused näidanud, et ELi kliirimise ökosüsteemi saab finantsstabiilsuse kasuks tugevdada. Avatud strateegilise autonoomia tagamiseks peab EL end aga kaitsma riskide eest, mis võivad tekkida siis, kui ELi turuosalisel sõltuvad liiga palju kolmandate riikide üksustest, sest see võib olla haavatavuse allikas.

Uute kavandatavate nõuete koostamisel on arvesse võetud Euroopa turu infrastruktuuri määrusega saadud kogemusi, mida on kirjeldatud eespool.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolev ettepanek ja selle erinõuded on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku finantsteenuste kehtiva korraga, ELi eelarve rakendamise tavapäraste tavade ja komisjoni talituste praeguste planeerimise ja uute ettepanekute jaoks eelarve koostamise tavade ja tavade.

Lisaks on algatuse eesmärgid kooskõlas ka muude ELi tegevuspõhimõtete ja käimasoleva algatusega, mille eesmärk on i) arendada kapitaliturgude liitu ja ii) muuta järelevalve ELi tasandil (nii ELis kui ka väljaspool) tõhusamaks ja tulemuslikumaks.

Esiteks on see kooskõlas komisjoni käimasoleva tegevusega kapitaliturgude liidu arendamise nimel⁴⁴. Käesolevas ettepanekus käsitletud küsimused mõjutavad ELi finantsstabiilsust, kuna need takistavad süsteemsete kesksete vastaspoolte ülemääraste riskide vähendamist ja takistavad oluliselt tõhusa ja atraktiivse ELi kliiringuturu arengut, mis on sügava ja likviidse kapitaliturgude liidu alus. ELi kapitaliturgude edasise arengu ja integreerimise pakilisust rõhutati kapitaliturgude liitu käsitlevas 2020. aasta septembri tegevuskavas.

Teiseks on see kooskõlas komisjoni talituste kogemustega kolmandate riikide sätete rakendamisel ja täitmisel ELi finantsvaldkonna õigusaktides ning rakendab komisjoni talituste praktilisi kogemusi nende ülesannete täitmisel praktikas.

Kolmandaks on see kooskõlas ELi avatud strateegilise autonoomia⁴⁵ eesmärgiga.

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta (ELT L 22, 22.1.2021, lk 1–102).

⁴⁴ Komisjoni teatis „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“, COM(2020) 590.

⁴⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“ (COM(2021) 32 final).

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

–

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☒ **Piiramatu kestusega**

Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

millele järgneb täieulatuslik rakendamine

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁴⁶

☐ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

☐ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☐ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;

☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd neile antakse piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.

Märkused

—

⁴⁶ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/ET/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

Kehtiva korra kohaselt koostab ESMA oma tegevuse kohta korrapäraseid aruandeid (sealhulgas sisearuandlus kõrgemale juhtkonnale, juhatuse aruandlus, kuue kuu tegevusaruanded järelevalvenõukogule ja aastaaruande koostamine) ning ESMA ressursikasutust auditeerivad kontrollikoda ja siseauditi talitus. Lisaks nähakse ettepanekus ESMA-le ette mõned täiendavad järelevalve- ja aruandluskohustused seoses määruse uute funktsioonidega, sealhulgas aktiivse kontoga. Komisjon esitab aruande viis aastat pärast määruse jõustumist.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Käesolevast ettepanekust tulenevate assigneeringute õiguspärase, säästliku, tõhusa ja tulemusliku kasutamise suhtes eeldatakse, et ettepanekuga ei kaasne uusi riske, mis praegu ei ole kaetud olemasoleva sisekontrolli raamistikuga.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

ESMA määrusega ette nähtud juhtimis- ja kontrollisüsteemid on juba rakendatud. ESMA teeb tihedat koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada asjakohaste standardite täitmine kõigis sisekontrolli valdkondades. Seda korda kohaldatakse ka ESMA rolli suhtes, mis tuleneb käesolevast ettepanekust. Iga-aastased siseauditiaruanded edastatakse komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

—

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuste, korruptsiooni ja muu illegaalse tegevuse vastu võitlemise eesmärgil kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 (mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999) sätteid ESMA suhtes ilma piiranguteta.

ESMA on ühinenud Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta ning võtab vastu asjakohased sätted, mida kohaldatakse kõikide ESMA töötajate suhtes.

Rahastamisotsustes ning nendest tulenevates lepingutes ja rakendusaktides sätestatakse sõnaselgelt, et kontrollikoda ja OLAF võivad vajaduse korral kohapeal

kontrollida ESMA poolt väljamakstud raha saajaid ja selle raha eraldamise eest vastutavaid töötajaid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁴⁷	EFTA riigid ⁴⁸	kandidaatriigid ⁴⁹	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.AA.AA.AA]	Liigendatud/liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.AA.AA.AA]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

⁴⁷ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴⁸ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁹ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

Käesolev seadusandlik algatus ei mõjuta Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ega muude Euroopa Liidu asutuste kulutusi.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve: mõju hindamisel tehti ESMA puhul kindlaks vaid mõõdukad lisakulud, samal ajal suurendavad kavandatud meetmed tõhusust, mis toob kaasa kulude vähenemise. Lisaks selgitatakse ja kohandatakse teatavate sätetega ESMA rolli, ilma et sellega kaasneks uusi ülesandeid, ning seetõttu tuleb neid pidada eelarveneutraalseks.

Kindlakstehtud kulud on seotud järelevalvedokumentide esitamise uue IT-vahendi töölerakendamise ja kasutamisega. Kuigi ESMA-l võivad sellise uue IT-vahendi väljatöötamisel või valimisel ning selle kasutamisel suuremad kulud tekkida, suurendab IT-vahend ka tõhusust ja ESMA saab sellest kasu. See tõhusus on seotud oluliselt väiksema käsitsi tööga dokumentide võrdlemisel ja jagamisel, tähtaegade kontrollimisel ja küsimustele vastamisel ning riiklike pädevate asutuste, kolleegiumi ja keskse vastaspoole järelevalvekomiteega kooskõlastamisel. Tõenäoliselt kaaluvad need tulud kantud kulud üles.

Lisaks võib esialgne lisa(paberi)töö, mis on seotud vahendite ja menetluste muutmisega ning tõhustatud koostööga, esialgu kulusid suurendada, kuid tõenäoliselt need aja jooksul vähenevad või püsivad stabiilsena. Eelkõige peab ESMA koostama regulatiivsed/rakenduslikud tehnilised standardid nende dokumentide vormingu ja sisu kohta, mida kesksed vastaspooled peavad esitama järelevalveasutustele, ning täpsustama nõuet kliirivatele liikmetele ja klientidele omada aktiivset kontot liidu keskses vastaspooles, arvutusmetoodikat, mida kasutatakse ELi kliirivate liikmete ja klientide pädevatele asutustele nende kliirimistegevuse kohta kolmandate riikide keskses vastaspooltes esitatavate aruannete proportsionaalsuse, ulatuse ja üksikasjalikkuse arvutamiseks, ning samaaegselt börsiväliste tuletisinstrumentide alusliigi oluliste hinnakõikumiste järgsete kliirimiskünniste väärtuste läbivaatamist käivitavate mehhanismide tagamisega vaatama läbi ka riskimaanduserandi ulatuse ja kliirimiskohustuse kohaldatavad künnised, samuti koostama iga-aastase aruande oma järelevalvetegevuse tulemuste kohta. Selles tegevuses võib ESMA tugineda juba olemasolevatele sisemistele protsessidele ja menetlustele ning vajaduse korral kohandada need menetlused regulatiivseteks tehnilisteks standarditeks / rakenduslikeks tehnilisteks standarditeks. Mõne juba kindlakstehtud instrumendi jaoks aktiivse konto nõude kehtestamisel ja nende pideval jälgimisel võib ESMA võtta arvesse Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 25 lõike 2c alusel tehtud tööd, kui ta hindab, milliste teise taseme kesksete vastaspoole kliirimisteenused on olulise süsteemse tähtsusega liidule või ühele või mitmele selle liikmesriigile, ning seetõttu võib tema vajadus lisaressursside järele olla vaid väga piiratud.

Teine kategooria, mida kuluanalüüsis arvesse võtta, on menetluste ja vahendite muutmise vastavalt uuele järelevalvealase koostöö raamistikule. Koostöö ühistes järelevalverühmades ja ühise järelevalvemehhanismi loomine ELi tasandil on järelevalveraamistiku uued elemendid. Peamiselt on need siiski vahendid, mis parandavad ametiasutustevahelist koostööd ja katavad ülesandeid, mida ametiasutused juba kõigis olulistel osades täidavad, välja arvatud ELi keskses vastaspooltes olevate aktiivsete kontode kohta kehtestatud nõuete täitmise järelevalve, näiteks juurdepääsutasud, mida kesksed vastaspooled klientidelt aktiivsete kontode eest küsivad. Need uued struktuurid nõuavad tõenäoliselt personali ümberkorraldamist ja võivad tekitada vajaduse täiendavate koosolekute järele,

kuid olulist mõju eelarvele neil ei ole. Lisaks toob ümberkujundatud järelevalveprotsess kaasa ka eeliseid, eelkõige selgemad kohustused, tarbetu topelttöö vältimine ja vastuväidete esitamiseta menetluse kasutuselevõtuga vähenev töö hulk, mis võimaldab ESMA-l ja riiklikel pädevatel asutustel keskenduda järelevalve olulistele aspektidele seoses kliirimisteenuste ja kesksete vastaspoolte riskimudelite muudatuste laiendamisega.

Nende kolmanda riigi kesksete vastaspoolte suhtes kavandatud lähenemisviis, kes keelduvad ESMA-le tasu maksmast, seisneb avaliku teadaande väljastamises pärast kuuekuulist tähtaega ja tunnustamise tühistamise algatamist ühe aasta möödumisel. See muutus on kulude poolest positiivne. See võtab ESMA-lt vajaduse teha märkimisväärsel hulgal tööd ilma selle eest tasu saamata.

Lisaks kehtestatakse täiendavad sätted, millega selgitatakse ja kohandatakse ESMA rolli ning mida tuleb seetõttu pidada eelarveneutraalseks. Näiteks on ESMA-l juba kohustus esitada arvamusi järelevalve teatavate aspektide kohta, kuid nende arvamuste sisu kohandatakse, et tagada järelevalveprotsessi suurem tõhusus, ja ESMA-le antakse ametlik võimalus esitada arvamus kesksete vastaspoolte iga-aastase läbivaatamise ja hindamise ning nende tegevusloa tühistamise kohta ning võtta endale eriolukordade koordineerimisel selge roll. Need on ülesanded, mis on kõigis olulistes aspektides seotud nende juba käimasoleva tööga, ning sätted selgitavad ja tugevdavad seega ESMA positsiooni selgete kohustuste kehtestamisega.

Muud Euroopa Liidu asutused: kuigi väiksemaid muudatusi tehakse muudegi Euroopa Liidu asutuste, näiteks Euroopa Komisjoni või Euroopa Keskpanga rollis, ei ole neil eelarvemõju.

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

☒ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

☐ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	
---	----	--

DG: <.....>			Aasta N ⁵⁰	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
• Tegevusassigneeringud										
Eelarverida ⁵¹	Kulukohust used	(1a)								
	Maksed	(2a)								
Eelarverida	Kulukohust used	(1b)								
	Maksed	(2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁵²										
Eelarverida		(3)								
DG <.....> assigneeringud KOKKU<.....>	Kulukohust used	= 1a + 1b + 3								
	Maksed	= 2a + 2b								

⁵⁰ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

⁵¹ Eelarve ametliku liigenduse kohaselt.

⁵² Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

		+3								
--	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohust used	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU	rahastatavad	(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <....> assigneeringud KOKKU	Kulukohust used	= 4 + 6								
	Maksed	= 5 + 6								

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist jaotist korrata

• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohust used	(4)								
	Maksed	(5)								
Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	rahastatavad	(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud kulud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohust used	= 4 + 6								
	Maksed	= 5								

		+ 6								
--	--	-----	--	--	--	--	--	--	--	--

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusakte lisatava finantsselgituse lisas](#) (sisekorraeeskirjade V lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
DG: <.....>							
• Personalikulud							
• Muud halduskulud							
DG <.....> KOKKU	Assigneeringud						

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud kulud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma maksete kogusumma)	=							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta N ⁵³	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud kulud KOKKU	Kulukohustused								
	Maksed								

3.2.2. Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			Aasta N		Aasta N + 1		Aasta N + 2		Aasta N + 3		Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Välj undi liik ⁵⁴	Kes kmi ne kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Välj undit e arv kokk u	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁵⁵ ...																		

⁵³ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

⁵⁴ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

- Väljund																	
- Väljund																	
- Väljund																	
Erieesmärk nr 1 kokku																	
ERIEESMÄRK nr 2 ...																	
- Väljund																	
Erieesmärk nr 2 kokku																	
KOKKU																	

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

☒ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

☐ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ⁵⁶	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKK U
--	--------------------------	----------------	----------------	----------------	--	-----------

Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIK 7								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIGI 7 kulud kokku								

Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIGIST 7 ⁵⁷ välja jäävad kulud								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistik u RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või peadirektoraadi siseselt ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest

⁵⁶ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

⁵⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

☒ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist

☐ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	Aast a N	Aast a N + 1	Aast a N + 2	Aast a N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)							
20 01 02 03 (delegatsioonides)							
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)							
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)							
Muud eelarveread (märkige)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ⁵⁸							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 xx yy zz ⁵⁹	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide							

⁵⁸ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁵⁹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (märkige)							
KOKKU							

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate peadirektoraadisisesel ümberpaigutamisel. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Selgitage ümberplaneerimist, osutades asjaomastele eelarveridadele ja summadele. Põhjaliku ümberplaneerimise korral tuleb esitada Exceli tabel.

☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruuses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, millised toimingud on vajalikud, osutades asjaomastele rubriikidele, eelarveridadele ja summadele.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

☐ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ⁶⁰	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

⁶⁰ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

☐ omavahenditele

☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁶¹						
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

[...]

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

⁶¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.